Gemeente Edam-Volendam

Programmabegroting 2023

Hierbij presenteren wij de digitale begroting van de gemeente Edam-Volendam.
Op de volgende pagina's vindt u een toelichting over de opzet van de begroting alsmede de uitgangspunten waarmee rekening is gehouden in de totstandkoming van deze begroting.

Na de verkiezingen in het voorjaar van 2022 is er een nieuwe coalitie gevormd en is op 16 juni 2022 een nieuw college geïnstalleerd. De nieuwe coalitie heeft een akkoord gepresenteerd met daarin de aandachtspunten voor de komende coalitieperiode. Het coalitieakkoord is de input geweest voor een collegeprogramma dat concretere handvatten gaat bieden voor de begroting vanaf 2023. Besluiten die voortkomen uit het coalitieakkoord en het collegeprogramma zullen in een separaat voorstel aan de gemeenteraad worden voorgelegd en na besluitvorming in de begrotingen voor de komende jaren verwerkt gaan worden.
Gelet op de doorlooptijd in het opstellen van deze meerjarige begroting 2023-2026 is het collegeprogramma niet in deze begroting verwerkt.

De meerjarenbegroting 2023-2026 bestaat bijna volledig uit zaken en taken die de gemeente "going concern" uitvoert. Te denken valt bijvoorbeeld aan het beheer van de openbare buitenruimte, uitvoering van wet- en regelgeving binnen het Sociaal Domein, de reguliere bedrijfsvoering en vergunning en handhaving binnen het ruimtelijk beleid. Zaken die stuk voor stuk essentieel zijn voor de inwoners en ondernemers van en binnen onze gemeente, ook al worden ze niet altijd zo ervaren.
De opzet van de programma's in de begroting is gewijzigd ten opzichte van de vorige begroting. Per programma zijn nu enkele hoofddoelen opgenomen die leiden tot een aantal concrete speerpunten. De begroting is hiermee concreter en de doelen zijn op veel gebieden ook meetbaarder geworden. In tussentijdse rapportages kan het college nu eenduidiger rapporteren over de voortgang op de doelen en speerpunten, naast de financiële afwijkingen.

Financieel vergezicht
Deze meerjarige begroting beslaat een periode van 4 jaar. Als we terugkijken naar de laatste jaren constateert het college dat 4 jaar vooruitkijken bijzonder complex is. Op het moment van het presenteren van deze begroting kent Nederland een ongekend hoog inflatiepercentage en staat het Kabinet voor grote uitdagingen. Dit alles heeft zijn weerslag op taken en verantwoordelijkheden van de gemeente de komende jaren. Financieel zijn het daarmee nog steeds onrustige tijden voor onze inwoners en ondernemers en ook voor de gemeente zelf. Een belangrijke reden voor het laatste is ook dat het kabinetsbeleid een andere cyclus kent dan de gemeenten. Voor de lopende kabinetsperiode (2022-2025) zijn veel uitgaven gepland. De gemeenten hebben hier een voordeel bij, want de hogere rijksuitgaven vertalen zich ook naar een hogere bijdrage in het Gemeentefonds. Echter de kabinetsperiode loopt tot en met 2025, waardoor er sprake was van een forse terugval in het Gemeentefonds in 2026. Op Prinsjesdag 2022 heeft het Kabinet voor 2026 een éénmalige oplossing gevonden. Hiermee is het laatste jaar van onze meerjarige begroting uiteindelijk ook sluitend geworden.
Met de extra miljarden die het Kabinet voor de komende jaren heeft opgenomen ziet de begroting er voor 2023 en verder positief uit. In de afgelopen jaren heeft een college nog niet eerder een dergelijke positieve begroting kunnen presenteren.
Zoals hiervoor gemeld zijn er in het voorjaar van 2022 verkiezingen geweest. Het coalitieakkoord is door het college vertaald naar een concreet collegeprogramma. Het collegeprogramma maakt nog geen onderdeel uit van deze begroting. De uitdagingen voor de gemeente op het gebied van o.a. zorg, wonen, energie en verduurzaming zijn groot en de inspanningen hiervoor zijn nog niet verwerkt in deze begroting, maar zijn onderdeel van het collegeprogramma.

Tot slot
Ondanks een meerjarig positief beeld, inclusief collegeprogramma, is het college zich ervan bewust dat de extra uitgaven van het Kabinet vooralsnog tijdelijk zijn. Dat maakt het noodzakelijk om voorzichtig om te gaan met structurele invulling van de extra taken. Het college heeft bij het opstellen van het collegeprogramma wel rekening gehouden met de tijdelijkheid van de rijksmiddelen maar voorziet voor de periode na 2026 geen grote risico's bij structurele invullingen.

Het college

Inhoudsopgave

Gemeente Edam-Volendam 1
Programmabegroting 2023 1
Inhoudsopgave 5
Algemeen 8
Samenvatting 8
Leeswijzer en uitgangspunten 10
Opbouw begroting 10
Programma's 10
Belastingen, rechten, heffingen en tarieven 12
Renteomslag percentage 12
Investeringen 12
Salariskosten 13
Huurcontracten 13
Sociale uitkeringen 13
Bijzondere bijstand en WMO 13
Subsidies 13
Uitkering Gemeentefonds 13
Aantal inwoners 14
Aantal woningen (verblijfsobjecten met woonfunctie) 14
Informatieplicht 14
Programma 1 Bestuur 15
Algemeen 16
Goed Bestuur 16
Financiën 18
Beleidsindicatoren 20
Beleidsstukken 23
Verbonden partijen 23
Programma 2 Publiek, Veiligheid en Juridische zaken 24
Algemeen 25
Een veilige leefomgeving 25
Dienstverlening burgerzaken op niveau 26
Financiën 28
Beleidsindicatoren 29
Beleidsstukken 32
Verbonden partijen 32
Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling 33
Algemeen 34
Kwalitatief hoogwaardige en duurzame leefomgeving 34
Ruimte voor economie en bedrijvigheid 35

Ontspanning binnen handbereik 36
Financiën 37
Beleidsindicatoren 38
Beleidsstukken 41
Verbonden partijen 41
Programma 4 Ruimtelijk Beheer 42
Algemeen 43
Schoon & Verzorgd, bereikbaar & veilig 43
Bereikbaar & veilig 44
Toekomstbestendige data-infrastructuur 46
Financiën 47
Beleidsindicatoren 49
Beleidsstukken 52
Verbonden partijen 52
Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving 53
Algemeen 54
Toegankelijkheid 54
Bestaanszekerheid 56
Samenkracht 57
Partnerschap 58
Preventie 59
Financiën 61
Beleidsindicatoren 63
Beleidsstukken 68
Verbonden partijen 68
Programma 6 Financiën & Algemene dekkingsmiddelen 69
Algemeen 70
Optimale inzet en beheer van financiële middelen om de programmadoelen te bereiken 70
Financiën 72
Beleidsindicatoren 73
Beleidsstukken 76
Verbonden partijen 76
Lokale heffingen 77
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 83
Algemeen 83
Onderhoud kapitaalgoederen 88
Algemeen 88
Water 89
Groen 91
Accommodaties 92

Wegen 93
Riolering 94
Financiering 96
Bedrijfsvoering 99
Algemeen 99
Organisatie 99
Overheadkosten (Personeel en Materieel) 102
Personeel 104
Verbonden partijen 106
Algemeen 106
Visie en beleidsvoornemens 106
Grondbeleid 108
Beleid 108
Ontwikkelingen 108
Prognose en risico's 110
Financiële positie 112
Overzicht nieuw beleid 121
Overzicht nieuwe investeringen en actualisatie investeringen MIP 121
Overzicht baten en lasten 122
Geprognosticeerde meerjarenbalans 126
Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma 128
Toelichting 128
Overzicht taakvelden 129
Overzicht en verloop reserves 130
Overzicht en verloop voorzieningen 132
Overzicht algemene dekkingsmiddelen 134
EMU saldo 134
Begrotingspost Subsidies 135
Investeringen 2023 - 2026 136
Indeling Producten 2023-2026 140
Bijdragen Verbonden partijen 144
Taakstellingen/nader uit te werken 144
Ondertekening 145

Algemeen

Samenvatting

Hieronder is een overzicht opgenomen van het incidenteel en structureel begrotingssaldo dat door de raad ter autorisatie wordt voorgelegd. Vervolgens is een totaaloverzicht van de begrotingstotalen per programma opgenomen.

Incidenteel en structureel begrotingssaldo

Bedragen *€1.000	Begroting		Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026
Incidenteel begrotingssaldo	-163	97	-56	-6	-6
Structureel begrotingssaldo	1.307	1.638	3.282	5.458	3.483
Saldo	1.145	1.735	3.226	5.451	3.477

Voor een gedetailleerd overzicht van incidentele en structurele baten en lasten verwijzen wij naar het hoofdstuk "financiën".

Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen

Bedragen *€1.000	Jaarrekening	Begroting		Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1 Bestuur	-15.485	-15.951	-15.647	-16.368	-16.806	-17.335
2 Publiek, veiligheid en JZ	-5.446	-5.808	-6.142	-6.335	-6.239	-6.312
3 Ruimtelijke ontwikkeling	-11.374	-5.672	-8.974	-4.645	-4.774	-4.961
4 Ruimtelijk beheer	-17.276	-23.526	-23.669	-22.481	-22.758	-23.166
5 Sociaal domein/samenleving	-42.439	-44.087	-41.145	-41.316	-41.170	-41.283
6 Financiën en alg dekkingsmiddelen	-1.476	-1.577	-1.620	-1.610	-1.500	-1.574
Totaal lasten vóór mutaties reserves	**-93.497**	**-96.621**	**-97.198**	**-92.755**	**-93.248**	**-94.631**
1 Bestuur	210	44	43	43	43	43
2 Publiek, veiligheid en JZ	677	382	274	525	277	277
3 Ruimtelijke ontwikkeling	9.805	4.604	7.522	1.162	1.167	1.145
4 Ruimtelijk beheer	11.235	11.695	12.469	12.922	13.332	13.673
5 Sociaal domein/samenleving	13.419	9.120	9.220	9.112	9.089	9.131
6 Financiën en alg dekkingsmiddelen	59.461	64.366	65.638	68.684	72.022	71.258
Totaal baten vóór mutaties reserves	**94.807**	**90.212**	**95.166**	**92.447**	**95.931**	**95.528**
Totaal vóór mutaties reserves	**1.310**	**-6.409**	**-2.032**	**-308**	**2.683**	**897**
Toevoeging reserves	-45.812	-5.804	-4.322	-2.598	-2.598	-2.598
Onttrekking reserves	47.269	13.358	8.089	6.132	5.366	5.178
Totaal na mutaties reserves		1.145	1.735	3.226	5.451	3.477

Opbouw begroting

In de begroting is gebruik gemaakt van het programmaplan in de begroting in lijn met de voorgaande jaren. Het programmaplan bevat de overkoepelende programmadoelen van de gemeente als geheel en worden aangeduid met de term "speerpunten". De speerpunten hebben een globaal karakter, waarbij effectmetingen slechts op hoofdlijnen kan plaatsvinden. De speerpunten worden daarom doorvertaald naar concrete doelstellingen. Dit zijn specifiek gemaakte doelen, die beter meetbaar zijn en waarop specifieke acties kunnen worden gericht.

In het programmaplan vindt u per programmadoel een overzicht van de speerpunten voor de komende begrotingsperiode. Per speerpunt worden doelstellingen benoemd onder "wat willen we bereiken" en aangegeven welke activiteiten in het begrotingsjaar worden opgepakt in relatie tot deze doelstelling, "wat gaan we daarvoor doen". In de zomer- en winternota en in de jaarrekening wordt vervolgens verantwoording afgelegd over de voortgang van de activiteiten.

De inhoud van het nieuwe coalitieakkoord en het daarop gebaseerde collegeprogramma zijn nog niet verwerkt in dit programmaplan, omdat de doorlooptijd van de begroting dit niet toelaat. De effecten zullen met name doorwerken in de activiteitensfeer onder de bestaande doelstellingen en speerpunten onder het kopje "wat gaan we daarvoor doen". In de zomernota wordt hier eventueel een update over doorgevoerd.

Hieronder een korte toelichting op de onderdelen Programma's en Financiën.

Programma's

In het onderdeel programma's wordt elk afzonderlijk programma nader toegelicht volgens de volgende uniforme opbouw:

- Speerpunten
- Financiën
- Beleidsindicatoren
- Beleidsstukken
- Verbonden partijen

Speerpunten
De speerpunten zijn de gemeentelijke beleidsdoelen per programma. Onder speerpunten worden concrete doelstellingen "wat willen we bereiken" gedefinieerd en activiteiten benoemd die bijdragen aan de realisatie van deze doelstellingen. De voortgang op de speerpunten en bijbehorende activiteiten wordt in de planning- en controlcyclus gemonitord en bijgesteld waar nodig.

Financiën (als onderdeel van Programma's)
Bij het onderdeel "wat mag het kosten" worden de integrale baten en lasten van het betreffende programma gepresenteerd. Dus inclusief de mutaties bestaand beleid, autonome ontwikkelingen, meerjarig investeringsplan en de voorstellen voor nieuw beleid.
De voorstellen voor nieuw beleid van het betreffende programma worden vervolgens afzonderlijk gepresenteerd en toegelicht. Daarbij is aangegeven of het a, b of c posten zijn. Vaststelling van de begroting betekent vaststelling van het budget per programma, met dien verstande dat c-posten uiteraard pas kunnen worden uitgegeven nadat een afzonderlijk voorstel hiertoe door uw raad is geaccordeerd.

Beleidsindicatoren
De verplichte uniforme indicatoren kunnen worden gebruikt als een soort benchmark in de vergelijking met andere gemeenten of als maatlat voor raadsleden voor een beter begrip van de beleidsresultaten en het eventueel bijsturen van de beleidsontwikkeling.

Beleidsstukken
Onder dit onderdeel wordt per programma een verwijzing opgenomen naar de relevante notities die het beleidskader van het programma vormen.

Verbonden partijen
Per programma wordt, conform het BBV, inzicht gegeven in de relevante verbonden partijen. In de paragraaf verbonden partijen wordt nadere informatie verstrekt omtrent het beleid rondom verbonden partijen.

Financiën
Het financiële deel van de begroting komt aan de orde in het hoofdstuk Financiën. In dit hoofdstuk wordt de opbouw van de begroting toegelicht. Aangegeven wordt hoe het huidige financiële meerjarenbeeld is opgebouwd vanuit de vastgestelde meerjarenbegroting 2022, reeds genomen raadsbesluiten en de doorwerking van de dit voorjaar vastgestelde zomernota. Vervolgens zijn in het kader van de totstandkoming van de meerjarenbegroting 2023 – 2026 diverse voorstellen en mutaties in beeld gebracht. Deze zijn onderverdeeld in mutaties bestaand beleid, autonome ontwikkelingen, meerjarig investeringsplan en nieuwe beleidsvoorstellen.

De mutaties bestaand beleid, autonome ontwikkelingen en meerjarig investeringsplan worden op hoofdlijnen toegelicht. De voorstellen voor nieuw beleid en nieuwe investeringen worden afzonderlijk gepresenteerd in een overzicht. Opgemerkt wordt dat deze voorstellen ook per programma gepresenteerd en toegelicht worden.
Gehanteerde uitgangspunten
Voor de begroting 2023 en de meerjarenramingen 2024-2026 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Bestaand beleid
Bij het samenstellen van de begroting 2023 is geïnventariseerd in hoeverre meerjarig beschikbare beleidsbudgetten moesten worden bijgesteld. Deze mutaties betreffen over het algemeen de 'beïnvloedbare budgetten'. Uitgangspunt daarbij is 'neutraal tenzij'.

Autonome ontwikkelingen
Onder deze categorie vallen de mutaties die een autonoom (veelal niet beïnvloedbaar) karakter hebben. Denk hierbij aan rijksontwikkelingen, areaalontwikkelingen, dividenden, kapitaallasten of indexaties. Uitgangspunt is dat deze budgetten zo reëel mogelijk geraamd worden.

Meerjarig is in de begroting rekening gehouden met een jaarlijkse indexatie van 2,5%

Nieuw beleid en investeringen
Naast bovenstaande mutaties zijn ook nieuwe beleidsinitiatieven en investeringen in beeld gebracht. Deze worden afzonderlijk weergegeven, daar waar nodig toegelicht en onderverdeeld naar de categorieën a, b of c.

a= het budget wordt direct na vaststellen van de begroting beschikbaar gesteld;
b= het budget wordt direct na vaststellen van de begroting beschikbaar gesteld, maar mag pas na een concreet besluit van het college over de besteding, worden besteed;
c= het budget wordt pas na een specifiek/apart raadsvoorstel en –besluit beschikbaar gesteld voor besteding.

De financiële consequenties van bovenstaande categorieën zijn integraal opgenomen in de begroting en opgenomen in de relevante programma's. Er is begin 2023 dus geen aparte begrotingswijziging meer nodig om e.e.a. toe te voegen aan de diverse programma's.

Saldo onvoorzien
Het BBV schrijft voor dat de begroting een saldo onvoorzien bevat, maar schrijft geen berekeningswijze of verplichte omvang voor. Evenals in 2022 is bij het opstellen van de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 een saldo onvoorzien van € 50.000 gehanteerd.

Belastingen, rechten, heffingen en tarieven

Belastingen en rechten
Voor de onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting, precariobelasting, havengelden, marktgelden, grafrechten wordt voor 2023 en verder voor zover de kostendekkendheid dit toelaat, een inflatiecorrectie toegepast van 2,5%.

Toeristenbelastingen
Bij het opstellen van de begroting 2022 is in de jaren 2022 tot en met 2025 voor het verkrijgen van extra inkomsten een structurele verhoging van de toeristenbelasting opgenomen van jaarlijks € 100.00. Ook in de begroting 2023 is deze verhoging in de jaren 2023 tot en met 2025 opgenomen. Om dit te realiseren worden de tarieven voor de watertoeristenbelasting en voor overnachtingen in andere accommodaties dan een kampeerterrein met ongeveer 10% verhoogd. Bovenop deze 10% komt nog een verhoging van het inflatiepercentage van 2,5%.

De tarieven toeristenbelasting voor overnachtingen op een kampeerterrein stijgen met een inflatiecorrectie van 2,5%.

Afvalstoffenheffingen
Voor de afvalstoffenheffing wordt, voor zover de kostendekkendheid dit toelaat, een inflatiecorrectie toegepast van 2,5%. Gestreefd wordt naar 100% kostendekking.

Reinigingsrechten
Voor de reinigingsrechten wordt, voor zover de kostendekkendheid dit toelaat, een inflatiecorrectie toegepast van 2,5%. Gestreefd wordt naar 100% kostendekking.

Rioolheffingen
Voor de rioolheffingen (eigenaren en gebruikers) wordt, voor zover de kostendekkendheid dit toelaat, een inflatiecorrectie toegepast van 2,5%. Gestreefd wordt naar 100% kostendekking.

Leges
Voor alle leges wordt voor 2023 en verder een inflatiecorrectie toegepast van 2,5%. Uiteraard voor zover de kostendekkendheid en/of maximaal toelaatbaarheid van het tarief dit toelaat. Het betreft hier bijvoorbeeld de leges omgevingsvergunningen, reisdocumenten, rijbewijzen, parkeerontheffingen en burgerlijke stand.

CAI
Bij het opstellen van de begroting 2023 is er voor gekozen om het CAI tarief structureel te verhogen met 2,5%

Tarieven verhuur/gebruik sport lokaliteiten
De aanpassing van de tarieven voor verhuur/gebruik van sport lokaliteiten vindt alleen plaats middels B&W-besluit.

Renteomslag percentage

Uitgangspunt is dat de (verwachte) werkelijke rentelasten opgenomen worden in de begroting. Evenals in 2022 wordt er uitgegaan van een rente omslagpercentage van 0,5%.

Investeringen

Investeringen kunnen onderverdeeld worden in;

1. Investeringen voortvloeiende uit beheers- en onderhoudsplannen (nieuwe, uitbreidings- en vervangingsinvesteringen)
2. Investeringen vastgesteld in eerdere begrotingen en aparte raadsbesluiten
3. Investeringen voortvloeiend uit nieuw beleid 2023-2026 categorie a, b of c

De investeringen vallend onder 1 en 2 zijn integraal opgenomen in de programma's. Nieuwe investeringen zijn afzonderlijk benoemd per programma en hebben daar een a, b of c categorie gekregen. Investeringen in categorie c worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd en pas vrijgegeven als de raad hier via een apart raadsvoorstel over heeft besloten. De financiële gevolgen van deze investeringen zijn al wel integraal in deze begroting geraamd.

Salariskosten

Voor indexatie van de salarislasten wordt uitgegaan van onderstaande percentages. Uitgangspunten bij de bepaling van deze percentages is de loonkostenontwikkeling van de afgelopen jaren en de verwachte loonpolitiek afgestemd op de actualiteit. Er is ook rekening gehouden met het vervallen van de premie IVP (inkoop voorwaardelijk pensioen).

Indexatie 2023
3,75% personele uitgaven ambtelijk personeel en personele uitgaven politiek ambtsdragers
2,75% (onkosten) vergoeding politiek ambtsdragers

Indexatie 2024-2026
3,75%personele uitgaven ambtelijk personeel en personele uitgaven politiek ambtsdragers
2,75% (onkostenvergoeding) politiek ambtsdragers

Huurcontracten

De ramingen van huren worden verhoogd conform gemaakte afspraken in de contracten.

Sociale uitkeringen

Voor sociale uitkeringen is het rijksbeleid gevolgd, aangevuld met financiële gevolgen uit eigen gemeentelijke verordeningen.

Bijzondere bijstand en WMO

De ramingen voor bijzondere bijstand en WMO zijn zoveel mogelijk realistisch begroot.

Subsidies

Voor indexatie van de subsidies wordt uitgegaan van het vastgesteld subsidiebeleid. hierbij gelden een paar aandachtspunten:

- Uitgangspunt voor de uitvoering van het gemeentelijke subsidiebeleid is in eerste instantie de budgettaire neutraliteit.
- Met de vaststelling van de begroting is duidelijk hoeveel geld er maximaal per beleidsveld beschikbaar is. Binnen het beschikbare totaalbudget per beleidsveld zijn de maximale budgetten voor subsidiëring vastgelegd welke conform de bepalingen in de Algemene subsidieverordening en de daaruit voortvloeiende subsidieregelingen de basis voor de subsidieplafonds per beleidsveld bepalen.

Uitkering Gemeentefonds

De raming wordt gebaseerd op de Mei-circulaire van het Rijk.

Aantal inwoners

Bij het opstellen van de ramingen is bij alle relevante inkomsten- en uitgavenramingen, uitgegaan van het onderstaande aantal inwoners.

Aantal inwoners	
1-1-2022	36.468
1-1-2023	36.559
1-1-2024	36.677
1-1-2025	36.808
1-1-2026	36.933

Aantal woningen (verblijfsobjecten met woonfunctie)

Het aantal woningen waarmee in de begroting en meerjarenraming wordt gerekend is gebaseerd op het aantal verblijfsobjecten met woonfunctie. De gegevens worden gebaseerd op de aantallen uit de BAG-administratie. Deze gegevens worden vervolgens verhoogd/verlaagd op basis van de woningbouwplanning voor toekomstige jaren. Deze aantallen worden, daar waar dit van toepassing is, gebruikt voor de berekening van de belastingopbrengsten, legesopbrengsten en de berekening van diverse uitgaven- en inkomstenramingen.

Bij het opstellen van de ramingen en de aanlevering van informatie voor de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 is uitgegaan van de onderstaande aantallen.

Aantal woningen	
1-1-2022	15.565
1-1-2023	15.665
1-1-2024	15.882
1-1-2025	16.073
1-1-2026	16.232

Informatieplicht

Conform de vastgestelde financiële verordening (artikel 7) zijn de volgende zaken opgenomen in de uitgangspunten van de begroting:

Het college besluit niet over:

1. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 250.000 per onderdeel met een totaal maximum van € 1.000.000 per jaar voor alle onderdelen bij elkaar, tenzij de raad al een exploitatie- of investeringsbudget beschikbaar heeft gesteld voor de hier genoemde onderdelen.
2. het verstrekken van leningen groter dan € 250.000 per te verstrekken lening met een totaal maximum van € 1.000.000 per jaar, tenzij de raad al een investeringsbudget beschikbaar heeft gesteld.
3. het verstrekken van waarborgen of garanties met een totaal maximum van € 1.000.000 per jaar, met uitzondering van waarborgen of garanties in het kader van de sociale woningbouw, vallende onder de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Daarvoor geldt een maximum bedrag van € 15.000.000 per aanvraag.
4. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen, tenzij de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Programma 1 Bestuur

Algemeen

In programma 1 zijn de maatschappelijke doelen ondergebracht op het gebied van bestuur, waaronder ook de thema's burgerparticipatie en communicatie en voorlichting zijn ondergebracht. De programmadoelstelling die onder de kop "speerpunten" is opgenomen, wordt gerealiseerd met een set producten, waarvan de budgetten zijn opgenomen onder de kop "financiën". Relevante (verplichte) beleidsindicatoren zijn opgenomen onder de kop "beleidsindicatoren". Onder de kop "beleidsstukken" is een verwijzing opgenomen naar de relevante verordeningen en beleidsstukken. Samenwerkingen met verbonden partijen, die bijdragen aan de realisatie van de programmadoelstellingen, zijn opgenomen onder de kop "verbonden partijen".

Goed Bestuur

De gemeente is voor inwoners en ondernemers de 'eerste' overheid, waar ze veel mee te maken hebben en die ook zichtbaar aanwezig is in hun wijk en leefomgeving. De gemeente heeft allerlei wettelijke en autonome taken, en wil van betekenis zijn m.b.t. het welzijn en de leefomgeving van haar inwoners. Dat vereist soms maatwerk. Inwoners moeten vertrouwen kunnen stellen in de gemeente. Dat stelt eisen aan de manieren waarop de gemeente bereikbaar is en contact heeft met inwoners, hoe afspraken worden vastgelegd en nagekomen, hoe gecommuniceerd wordt m.b.t. nieuwe projecten en beleidsvoornemens. De gemeente hecht waarde aan de mening van inwoners en maakt graag gebruik van hun (lokale) kennis en expertise. Daarom is participatie van belang, zodat burgers in staat zijn hun gedachten en opmerkingen mee te geven bij nieuwe ontwikkelingen, en in sommige gevallen ook kunnen bijsturen op het uiteindelijke resultaat.

Goed bestuur betekent ook dat de besluitvorming door organisatie, college en gemeenteraad transparant verloopt. Dat de integriteit van de besluitvorming geen enkele twijfel toelaat. Dat externe en onafhankelijke partijen meekijken met ons handelen. En dat inwoners indien gewenst bezwaar kunnen maken tegen besluiten die hun individueel belang raken.
Een stelsel van afspraken, wetten en partijen waarborgt dat onze gemeenschap mag vertrouwen op een goed bestuur. Daarbij denken we o.a. aan communicatie en participatie; een transparante besluitvorming; een onafhankelijke bezwaarcommissie, zorgvuldige klachtafhandeling en zo nodig betrokkenheid van de ombudsman; toezicht door gemeenteraad, accountant, autonome toezichthouders en provincie. En misschien wel als belangrijkste, de bereidheid van gemeenteraad, college en organisatie om te luisteren naar inwoners en hun inbreng serieus mee te wegen in de besluiten die voor algemeen belang genomen worden.

De overheid kent vele niveaus en vormen. De gemeente werkt samen met de andere gemeenten in Zaanstreek-Waterland, met de provincie en het Rijk en neemt ook deel aan de metropool Regio Amsterdam of aan de Vervoersregio. Er zijn nog vele andere netwerken waar de gemeente in participeert. Dat doen we met twee redenen: in deze netwerken worden we tijdig betrokken bij allerlei nieuwe ontwikkelingen waar de gemeente zich lokaal op moet voorbereiden; veel opgaven zijn zo complex of op een grote geografische schaal georganiseerd, dat de gemeente die alleen in een samenwerkingsverband kan realiseren om daarmee de lokale ambities en belangen te waarborgen. De gemeente heeft een grotere positie opgebouwd in de regio en wil die rol ook blijven vervullen.

Wat willen we bereiken? Een adaptieve, voorspelbare, transparante en wendbare organisatie

Onze wereld is continue in beweging, dat hebben we de afgelopen jaren duidelijk gezien: corona, opvang vluchtelingen uit Oekraïne, stikstof- en klimaatmaatregelen, tekorten aan bouwmaterialen en personeel, een woningmarkt die is vastgelopen. De gemeente moet continue monitoren wat er speelt en wat dat lokaal van de gemeente vraagt. Dat vereist een organisatie die zich kan aanpassen aan nieuwe eisen, weet om te gaan met een tijdelijke crisis of snel kan handelen bij urgente opgaven. En die transparant is in de keuzes die gemaakt worden en de prioriteiten die gesteld worden.

Wat gaan we doen?	Verbeteren van strategische communicatie o.a. op het gebied van social media
Wat gaan we doen?	Borging van inspraak middels participatie bij projecten en beleidsontwikkelingen
Wat gaan we doen?	Versterken van de regionale samenwerking voor grote opgaven en ambities

Wat willen we bereiken? De inrichting van de organisatie past bij de opgaven en ambities

De organisatie zorgt voor de uitvoering van de wettelijke taken, aangevuld met taken die voortkomen uit de wensen, opgaven en ambities van college en raad. De organisatie houdt overzicht op alle taken en de daarvoor benodigde capaciteit. Werkprocessen worden regelmatig getoetst op actualiteit, effectiviteit en efficiëntie. Waar mogelijk wordt capaciteit afgeschaald en waar nodig wordt capaciteit toegevoegd om de opgaven en ambities te realiseren.

Wat gaan we doen?	Strak sturen op inhuur, vaste medewerkers aantrekken blijft het uitgangspunt
Wat gaan we doen?	Beschrijven en lean maken van werkprocessen
Wat gaan we doen?	Op elkaar afstemmen van opgaven en capaciteit
Wat gaan we doen?	Strategische personeelsplanning

Wat willen we bereiken? Tevreden en kundige medewerkers

Het realiseren van alle taken, de ambities, het zijn van een 'goed bestuur' en een wendbare en transparante organisatie stelt hoge eisen aan de organisatie. Dat vereist medewerkers die kwaliteit kunnen leveren en die de opgaven kunnen oppakken en afronden, en niet te snel vertrekken naar andere functies of organisaties. Kwaliteit en continuïteit zijn met elkaar verbonden. Het is daarom van belang om de juiste medewerkers aan te trekken, te boeien en te binden.

Wat gaan we doen?	Verbeteren van recruitment en arbeidsmarktcommunicatie
Wat gaan we doen?	Stimuleren van opleiding, ontwikkeling en interne doorgroei
Wat gaan we doen?	Verbeteren van positie op de arbeidsmarkt, startend met een onderzoek naar het beloningsgebouw
Wat gaan we doen?	Jaarlijkse personeelsschouw
Wat gaan we doen?	Talentontwikkeling

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000							
		Jaarrekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
1.01	Algemeen bestuur	-583	-663	-676	-695	-714	-734
1.02	Dagelijks bestuur	-762	-851	-940	-960	-985	-1.010
1.03	Regionale samenwerking	-239	-253	-234	-238	-243	-248
1.04	Rekenkamer	-31	-29	-30	-31	-32	-32
1.05	Burgerparticipatie	-113	-193	-44	-44	-45	-45
1.06	Communicatie en voorlichting	-368	-394	-424	-437	-447	-457
1.07	Overhead	-13.389	-13.569	-13.300	-13.964	-14.342	-14.807
	Lasten	-15.485	-15.951	-15.647	-16.368	-16.806	-17.335
1.02	Dagelijks bestuur	47	34	34	34	34	34
1.07	Overhead	163	10	9	9	9	9
	Baten	210	44	43	43	43	43
	Totaal vóór mutaties reserves	-15.275	-15.907	-15.605	-16.326	-16.763	-17.291
	Toevoeging reserves	-480	0	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	1.141	772	461	491	253	183
	Totaal na mutaties reserves	-14.614	-15.136	-15.144	-15.834	-16.510	-17.108

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Communicatie en Bestuursondersteuning	-76	-77	-78	-80
Uitbreiding college 5e wethouder	-70	-72	-74	-76

Communicatie en Bestuursondersteuning

De secties Communicatie en Bestuursondersteuning kampen met onderbezetting en krijgen te maken met extra werkzaamheden. Voorgesteld wordt om voor de uitbreiding van het team Bestuursondersteuning voor de jaren 2023 tot en met 2026 een extra budget van respectievelijk € 17.000, € 18.000, € 18.000 en € 18.000 beschikbaar te stellen. Voor de sectie Communicatie gaat het voor de jaren 2023 tot en met 2026 om een extra budget van respectievelijk € 58.000, € 59.000, € 60.000 en € 61.000. Deze extra kosten zorgen voor een daling van het saldo begroting voor de jaren 2023 tot en met 2026 van respectievelijk € 75.500, € 77.000, € 78.000 en € 79.000. De extra budgetten voor 2022 worden meegenomen in de besluitvorming van de Winternota 2022.

Uitbreiding college 5e wethouder

De nieuwe coalitie heeft afgesproken om het college uit te breiden met een 5e wethouder. De meerjarige kosten voor de jaren 2023 tot en met 2026 bedragen respectievelijk € 70.000, € 72.000, € 74.000 en € 76.000. Deze extra kosten gaan ten laste van het saldo begroting 2023 en verder. De extra lasten voor 2022 zullen worden meegenomen in de Winternota 2022.

Nieuwe investeringen

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Nieuwe investering 'Stadskantoor: splitsystemen airco'	0	0	-10	-10
Nieuwe investering 'Stadskantoor: vervangen regelkasten lucht en verwarming'	0	-6	-6	-6
Nieuwe investering 'Plaatsen van laadpalen locatie Mgr. Veermanlaan Volendam '	0	-6	-6	-6
Nieuwe investering 'Contant geld automaat'	0	-2	-2	-2

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2023	Eigen gegevens/A+O fonds Gemeenten, Personeelsmonitor Gemeenten 2021	8,7	Nederland	8,9
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2023	Eigen gegevens/A+O fonds Gemeenten, Personeelsmonitor Gemeenten 2021	8,0	Nederland	8,9
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2023	Eigen gegevens	364,64		
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2023	Eigen gegevens/A+O fonds Gemeenten, Personeelsmonitor Gemeenten 2021	6,24	Nederland	16,5
Overhead	% van totale lasten	2023	Eigen gegevens	14,1%		

Toelichting per Indicator

Formatie
De toegestane formatie volgens het vastgestelde formatieplan voor het begrotingsjaar op 1 januari

Bezetting
Het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (incl. boventalligen)

Apparaatskosten
Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur

Externe inhuur
Inhuur voor vervanging of inhuur van specialisten met specialistische vakkennis, die ontbreekt in de organisatie. Geen resultaatopdrachten of inhuur van deskundigheid voor de uitoefening van wettelijke taken.

Overhead
De overheadkosten zoals begroot op taakveld overhead gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

De beleidsindicatoren zijn aangevuld met benchmarkinformatie, indien deze beschikbaar is. Gemeenten zijn boeiende, maar ook complexe en diverse organisaties: elke gemeente is uniek. Hierdoor zijn grote verschillen mogelijk.

Externe inhuur: Jaarlijks wordt een relatief klein gedeelte aan inhuur vooraf ook als specifieke inhuurpost begroot. Binnen de personeelsbegroting kan, afhankelijk van te maken capaciteitskeuzes, een gedeelte van het loonkostenbudget van een team worden besteed aan inhuur in plaats van reguliere bezetting op basis van een aanstelling. Hiervan is met name sprake bij piekbelastingen, vervanging in verband met ziekte of tijdelijke formatieplaatsen; de zogenaamde flexibele schil.

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Bestuur

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.

Verbonden partijen

Metropoolregio Amsterdam

Programma 2 Publiek, Veiligheid en Juridische zaken

Algemeen

In programma 2 zijn de maatschappelijke doelen ondergebracht op het gebied van veiligheid, publieke dienstverlening en juridische zaken. De programmadoelstelling die onder de kop "speerpunten" is opgenomen, wordt gerealiseerd met een set producten, waarvan de budgetten zijn opgenomen onder de kop "financiën". Relevante (verplichte) beleidsindicatoren zijn opgenomen onder de kop "beleidsindicatoren". Onder de kop "beleidsstukken" is een verwijzing opgenomen naar de relevante verordeningen en beleidsstukken. Samenwerkingen met verbonden partijen, die bijdragen aan de realisatie van de programmadoelstellingen, zijn opgenomen onder de kop "verbonden partijen".

Een veilige leefomgeving

Veiligheid kun je bekijken als louter de optelsom van het aantal overtredingen / strafbare feiten (objectieve veiligheid). Dan is Edam-Volendam simpelweg een veilige gemeente (want goede 'score' m.b.t. objectieve veiligheid). Maar dan gaan we langs de vraag of de bewoners, bezoekers/toeristen en ondernemers veilig zijn en/of zich voelen in onze gemeente. Veilig voelen/zijn is vaak afhankelijk van allerlei omstandigheden die de gemeente minder makkelijk kan beïnvloeden. Wel signaleren we, samen met bewoners, ondernemers en bezoekers ontwikkelingen in de samenleving (dus ook in Edam-Volendam) die ons zorgen baren en die stevige inzet vraagt van de gemeente en haar ketenpartners. Het gaat dan om ondermijning (verwevenheid van criminele netwerken in de reguliere samenleving), voorkomen jonge aanwas in drugscriminaliteit, normloosheid, cybercrime, (zorg)fraude en mensen met verward gedrag.

Onveiligheid heeft altijd sociale componenten: een slachtoffer en diens omgeving maar ook een dader en het huishouden waar hij/zij in leeft. Bij situaties van onveiligheid in huishoudens of buurten, zijn er vaak partners betrokken vanuit het zorgdomein (verwarde personen, overlast op straat, huiselijk geweld, jeugdzorg, ernstige verslaving, etc). De gemeente verbindt veiligheidspartners en zorgpartners aan elkaar om situaties van onveiligheid te voorkomen of zo snel mogelijk beheersbaar te krijgen. De gemeente legt dan ook de focus op het voorkomen van onveiligheid. Vanuit een gedragen meer-jaren-visie zal er structureel geïnvesteerd moeten worden in bovenstaande thema's en dan met name gericht op de jeugd. De eerder genoemde stevige inzet vanuit de gemeente zal haar beslag dienen te krijgen in passende formatie en kwaliteit om samen met de in- en externe partners gedurfd maar effectief beleid te maken en uit te voeren.

Repressie door onder andere politie en Openbaar Ministerie is het sluitstuk: de inzet van veiligheidsdiensten om overtredingen te stoppen en daders te bestraffen. De gemeente legt juist de focus op het voorkomen van onveiligheid. Onder andere door intensief samen op te trekken met Samenleving en Zorg. Want ook ouders en de samenleving dragen verantwoordelijkheid voor het versterken van veiligheid en moeten waar en wanneer nodig worden aangesproken op deze verantwoordelijkheid.

Een andere component van veiligheid is het voorkomen en bestrijden van branden. De brandweerzorg is regionaal georganiseerd bij de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW). De VrZW is een gemeenschappelijke regeling, de burgemeester is lid van het bestuur.

Daarnaast heeft Edam-Volendam met BVO FC Volendam in haar gemeente ook te maken met alle consequenties die dat gegeven met zich meebrengt. Naast de reguliere verantwoordelijkheden voor burgemeester en gemeente die horen bij de aanwezigheid van een BVO, heeft dit ook de uitstraling van tenminste 18 keer per seizoen een evenement met het mitigeren van veiligheidsrisico's en handhaving als het gaat om voorwaarden en verplichtingen uit vergunningverlening.

Wat willen we bereiken? Beperkte overlast en behoud van een veilige leefomgeving

De gemeente voert allerlei taken uit die bijdragen aan een veilige leefomgeving, zoals het verstrekken van vergunningen aan bouwwerken of evenementen, maatregelen m.b.t. verkeersveiligheid, preventieve maatregelen m.b.t. gebruik van alcohol en drug, overlast tegengaan, buurtbemiddeling, handhaving van de APV, bewaken van de openbare orde, cameratoezicht, opsporen van ondermijnende activiteiten (o.a. hennepteelt en productie van chemische drugs) en i.s.m. ketenpartners de bestrijding van criminaliteit. De inzet van de gemeente m.b.t. veiligheid staat grotendeels opgenomen in het Actieplan Integrale Veiligheid.

Wat gaan we doen?	Uitvoeren Integraal Veiligheidsplan
Wat gaan we doen?	Handhaven APV en verloedering openbare ruimte
Wat gaan we doen?	Ontwikkeling en uitvoering van het plan van aanpak van de Singelwijk met de wijk

Wat willen we bereiken? Effectief optreden bij branden, crisis en calamiteiten

De VrZW zorgt voor de inzet bij rampen en crisis. Daarvoor is een werkwijze ingericht waarbij politie, brandweer, GHOR, gemeente en andere partners integraal sturing geven aan het beheersen van grote incidenten of crisissituaties. Deze crisisstructuur wordt regelmatig geoefend met bestuurders, ambtenaren en operationele diensten.

Wat gaan we doen?	Realiseren van inzet op bevolkingszorg binnen de veiligheidsregio
Wat gaan we doen?	Besluitvorming over definitieve huisvesting brandweer Edam/Volendam
Wat gaan we doen?	Toezicht houden op de uitvoering van de taken die zijn belegd bij de VrZW
Wat gaan we doen?	Betrokken bij de doorontwikkeling en ondersteunen waar mogelijk van het Young Fire Rescue team

Wat willen we bereiken? Ondermijning tegengaan

De illegaliteit, criminaliteit, de teelt / productie van- en handel in drugs kunnen voor sommige jongeren / inwoners een grote verleiding zijn om makkelijk aan veel geld te komen. Geld dat daarna weer ingezet wordt om zaken aan te schaffen en invloed te hebben in de reguliere maatschappij. De gemeente spant zich in om deze aantrekkingskracht op met name jongeren te verkleinen en om de mogelijkheden tegen te gaan om op deze manier geld te verdienen in onze gemeente.

Sleutelbegrip in veiligheid is informatie. Prof. Dr. Cyrille Fijnaut zei het ooit treffend: "De overheid weet niet wat ze weet". Het ontsluiten van data en informatie is cruciaal en bepalend voor succesvol interveniëren. Het is van groot belang om informatie gestuurd te gaan werken, uiteraard AVG-proof. Het zicht krijgen op opmerkelijkheden die bijvoorbeeld onderliggende criminele activiteiten veronderstellen is van groot belang. Het creëren van een (Veiligheids) Informatie Knooppunt is een must om de komende jaren de operationele activiteiten inzake Openbare Orde, Veiligheid en Handhaving te sturen.

Wat gaan we doen?	Informatiepositie verbeteren, meer zicht krijgen op wat er speelt
Wat gaan we doen?	Gerichte acties i.s.m. ketenpartners bij signalen van criminaliteit
Wat gaan we doen?	Bewustwordingscampagne onder jongeren over de gevolgen van deelnemen aan illegale activiteiten

Dienstverlening burgerzaken op niveau

Het uitgangspunt voor dienstverlening binnen de gemeente Edam-Volendam blijft "Gewoon Goed". Leidende principes voor dienstverlening op basis van dat uitgangspunt gelden voor de dienstverlening door de gehele organisatie.

Dienstverlening zit in ons DNA
We ontvangen mensen gastvrij en vinden het belangrijk dat zij zich welkom voelen en als professionals werken we met elkaar samen, stemmen processen en werkwijze op elkaar af om tot een gezamenlijk plan te komen.

De inwoner staat centraal
We denken mee, doen voorstellen, nemen initiatief ter verbetering met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid. Wij hebben daarbij aandacht voor alle leefgebieden en alle vraagstukken waar de inwoner mee worstelt. We vinden het daarbij belangrijk om behulpzaam en betrokken te zijn.

De relatie met de inwoner is zeker zo belangrijk als de inhoud
Bij ons is 'afspraak is afspraak' en mochten wij daar niet aan kunnen voldoen, dan communiceren wij daar

tijdig over. We vinden het belangrijk om betrouwbaar te zijn.

Dienstverlening verdient maatwerk
Wij bieden digitale ondersteuning waar dat kan en persoonlijke ondersteuning is altijd mogelijk. We vinden het belangrijk om aan te sluiten op veranderende omstandigheden en behoeftes.
Voor goede dienstverlening is informatie belangrijk. De wensen en behoeften van inwoners, bedrijven, en instellingen staan centraal, maar dan moeten we inzicht verkrijgen in welke dat dan zijn. Snelheid, zo nodig maatwerk, toegankelijkheid en klantvriendelijkheid zijn begrippen die vragen om helderheid van onze inwoners wat daaronder wordt verstaan. Daar is niet één antwoord op, maar inzicht in verwachtingen van onze inwoners is essentieel om onze dienstverlening daarop af te kunnen stemmen.

Wat willen we bereiken? Sturing op klanttevredenheid

De afgelopen jaren zijn een aantal initiatieven geïmplementeerd om de klanttevredenheid te vergroten. Veranderende behoeften kunnen aanleiding geven tot het aanpassen van huidige processen of het implementeren van nieuwe initiatieven. De komende periode willen wij daarom bereiken dat we de tools en instrumenten in huis hebben om actief te kunnen sturen op klanttevredenheid.

Wat gaan we doen?	Evalueren werken op afspraak
Wat gaan we doen?	Ontwikkelen sturingsinstrumenten
Wat gaan we doen?	Klantbeleving en verwachtingen inventariseren
Wat gaan we doen?	Dienstverleningsprocessen beschrijven en monitoren

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000							
		Jaarrekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
2.01	Bezwaar- en beroepsschriften	-134	-196	-200	-204	-208	-212
2.02	APV en bijzondere wetten	-214	-279	-315	-324	-333	-344
2.03	Integrale Veiligheid	-802	-1.019	-1.142	-1.166	-1.124	-1.143
2.04	Crisisbeheersing en Brandweer	-2.860	-2.914	-3.082	-3.080	-3.080	-3.072
2.05	KCC/Burgerzaken	-1.437	-1.400	-1.404	-1.561	-1.495	-1.541
	Lasten	-5.446	-5.808	-6.142	-6.335	-6.239	-6.312
2.02	APV en bijzondere wetten	9	19	19	19	19	19
2.03	Integrale Veiligheid	67	0	0	0	0	0
2.04	Crisisbeheersing en Brandweer	142	58	0	0	0	0
2.05	KCC/Burgerzaken	459	305	255	506	258	258
	Baten	677	382	274	525	277	277
	Totaal vóór mutaties reserves	-4.770	-5.426	-5.868	-5.810	-5.962	-6.035
	Toevoeging reserves	-542	-50	0	0	0	0
	Onttrekking reserves	536	112	76	74	58	51
	Totaal na mutaties reserves	-4.776	-5.364	-5.791	-5.735	-5.903	-5.984

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2023	2024	2025	2026

Nieuwe investeringen

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2023	2024	2025	2026

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	2021	Stichting Halt	6	Nederland	8
Misdrijven - Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2021	CBS - Diefstallen	0,3	Nederland	1,8
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2021	CBS - Criminaliteit	2,2	Nederland	4,3
Misdrijven - Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2021	CBS - Diefstallen	0,7	Nederland	1,3
Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2021	CBS - Criminaliteit	5,1	Nederland	6,1

Toelichting per Indicator

Verwijzingen Halt

Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf i.p.v. in aanraking te komen met het Openbaar Ministerie.

Misdrijven - Winkeldiefstallen

Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Misdrijven - Geweldsmisdrijven

Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (ook: bedreiging, mishandeling etc.)

Misdrijven - Diefstallen uit woning

Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners

Misdrijven - Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag.

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Publiek, Veiligheid en JZ

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland

Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling

Algemeen

In programma 3 zijn de maatschappelijke doelen ondergebracht op het gebied van kwaliteit, duurzaamheid en leefbaarheid van de leefomgeving. De programmadoelstelling die onder de kop "speerpunten" is opgenomen, wordt gerealiseerd met een set producten, waarvan de budgetten zijn opgenomen onder de kop "financiën". Relevante (verplichte) beleidsindicatoren zijn opgenomen onder de kop "beleidsindicatoren". Onder de kop "beleidsstukken" is een verwijzing opgenomen naar de relevante verordeningen en beleidsstukken. Samenwerkingen met verbonden partijen, die bijdragen aan de realisatie van de programmadoelstellingen, zijn opgenomen onder de kop "verbonden partijen".

Kwalitatief hoogwaardige en duurzame leefomgeving

In de leefomgeving ligt in de komende periode een groot aantal uitdagingen voor ons. Naast woningbouw en bedrijvigheid gaat het tevens om ruimte voor toerisme, kantoren, horeca, detailhandel, natuur, agrarische doeleinden, klimaatadaptatie, energietransitie en mobiliteit, groen, sport en recreatie.
Al deze functies claimen ruimte en is een slimme inpassing noodzakelijk. Het wijzigen in de bestaande toestand van die ruimte is vaak complex vanwege bestaande belangen, eigendomsposities en belemmerende regelgeving. Het is daarbij van belang dat de gemeente een integrale afweging maakt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen en tegelijkertijd ook waakt voor het stapelen van wensen en eisen, waardoor projecten onmogelijk worden gemaakt. Voortvarendheid in de aanpak van de realisering van nieuwe woningen staat voorop.

Wat willen we bereiken? Behoud cultureel erfgoed en identiteit

De historische kernen binnen Edam-Volendam zijn niet alleen van belang voor de waardering van de kwaliteit van de leefomgeving, maar zijn mede bepalend voor onze identiteit als gemeenschap. In die zin is het behoud en het herstel van de monumentale en historische waarden van essentieel belang voor het behoud van onze culturele identiteit, waardoor onze gemeente jaarlijks meer dan 100.000 toeristen trekt.

Wat gaan we doen?	Behoud en herstel monumentale waarden door stimulering en ondersteuning
Wat gaan we doen?	Opstellen kerkenvisie, aanpassen erfgoedbeleid.

Wat willen we bereiken? Benutting van bestaande bebouwing en locaties

Locaties die hun functie verloren hebben kunnen worden benut om een bijdrage te leveren aan het woningvraagstuk. Inpassing in de bestaande stedelijke structuur is echter niet altijd eenvoudig en kost veel tijd. Om die reden wordt een selectie gemaakt van die locaties die het meest kansrijk zijn om binnen de raadsperiode te ontwikkelen

Wat gaan we doen?	Herontwikkeling Cultureel Centrum Oosthuizen
Wat gaan we doen?	Onderzoek naar kansrijke inbreilocaties
Wat gaan we doen?	Herontwikkeling Meermin
Wat gaan we doen?	Herontwikkeling Taseterrein

Wat willen we bereiken? Realisatie woonruimte voor lokale woningvraag

Tegemoet komen aan de lokale woningvraag is een van de speerpunten voor deze periode. De behoefte is momenteel groot en de situatie is nijpend. Het is daarom essentieel dat op de kortst mogelijke termijn woningbouw wordt gerealiseerd voor alle doelgroepen

Wat gaan we doen?	Onderzoek naar verdichten lintbebouwing
Wat gaan we doen?	Inrichten woningzoekendenlijst
Wat gaan we doen?	Opstellen integrale visie Lange Weeren
Wat gaan we doen?	Opstellen uitvoeringsagenda wonen

Wat willen we bereiken? Realistisch duurzaamheidsbeleid

De woningvoorraad en de wijze van gebruik zullen toekomstbestendig moeten zijn. De recente internationale ontwikkelingen hebben de noodzaak tot verduurzaming extra scherp neergezet. Dat zal wel op een manier moeten gebeuren die realistisch en haalbaar is voor de inwoners.

Wat gaan we doen?	Onderzoek naar mogelijkheid lokale energieadviesraad
Wat gaan we doen?	Stimuleren van verduurzaming bestaande woningvoorraad
Wat gaan we doen?	Plannen en ondersteunen energietransitie
Wat gaan we doen?	Verduurzaming eigen vastgoed

Wat willen we bereiken? Implementatie Omgevingswet

Naar verwachting wordt op 1 januari 2023 de Omgevingswet ingevoerd. Deze wet zorgt ervoor dat tientallen wetten en algemene maatregelen van bestuur worden samengevoegd om zodoende de regelgeving voor de fysieke leefomgeving duidelijker te maken en procedures sneller te kunnen doorlopen. Hoewel de ingangsdatum nog niet helemaal vast staat is het zeker dat in 2023 diverse acties moeten worden voortgezet. Zo wordt de Omgevingsvisie geconcretiseerd en ter vaststelling aangeboden, wordt een Plan MER opgesteld en zal een start worden gemaakt met de thematische en gebiedsgerichte programma's.

Wat gaan we doen?	Opstellen Omgevingsvisie
Wat gaan we doen?	Uitwerking Omgevingsvisie in Programma's
Wat gaan we doen?	Aanpassing vergunningverlening
Wat gaan we doen?	Opstellen Omgevingsplan in fasen

Ruimte voor economie en bedrijvigheid

Edam-Volendam is een hard werkende en ondernemende gemeenschap. Mensen zijn er innovatief en ambitieus. Stilstand is achteruitgang; Edam-Volendam maakt zich sterk voor de ontwikkeling van onze samenleving en hecht daarom waarde aan werkgelegenheid, ondernemerschap, innovatie en onderwijs binnen onze gemeente. In deze periode willen we ruimte voor groei en transformatie creëren voor onze bedrijven zodat we de lokale werkgelegenheid zoveel mogelijk kunnen behouden.

Wat willen we bereiken? Innovatieve en toekomstbestendige ondernemingen

In 2020 zijn de speerpunten benoemd door en voor de ondernemers in het document Economische Toekomst 2040. Een nieuwe impuls voor de uitvoering van de ambities is gewenst om de bedrijvigheid binnen de gemeente aan te laten sluiten en zo mogelijk voor te laten lopen op de maatschappelijke ontwikkelingen.

Wat gaan we doen?	Uitvoering ambities Economische toekomst 2040 stimuleren
Wat gaan we doen?	Mogelijkheden financiering vanuit ROM InWest naar bedrijven uitdragen.
Wat gaan we doen?	Ondersteunen en stimuleren Toeristisch en Economisch (ondernemers-) platforms

Wat willen we bereiken? Ruimte creëren voor groei en transformatie voor bedrijven

De bedrijvigheid binnen de gemeente is dynamisch. De maatschappelijke vraag verandert en de bedrijvigheid volgt. Voor bedrijven die een fysieke locatie nodig hebben is het nodig zich aan te kunnen passen aan veranderingen binnen het bedrijf. De gemeente wil de veranderingen voor de huidige bedrijfslocaties faciliteren en richting de toekomst groei mogelijk maken. Daarvoor is wel ruimte nodig.

Wat gaan we doen?	Purmer opnemen in de Omgevingsvisie als onderlegger voor de verlening van het WVG-besluit

Wat gaan we doen?	Plan van aanpak voor transformatie Industrieterrein Julianaweg
Wat gaan we doen?	Plan van aanpak agrarische sector in samenhang met het landschap

Ontspanning binnen handbereik

Edam-Volendam is altijd in beweging. We zijn een voedingsbodem voor (top)sport en we gebruiken de ruimte van onze leefomgeving voor ontspanning. Vrijetijdsbesteding moet binnen handbereik zijn! Edam-Volendam is levendig. Onze gemeente bruist door mooie evenementen, we omarmen onze cultuur en beschermen onze historie.

Wat willen we bereiken?	Omslag naar kwaliteitstoerisme en behoud culturele identiteit

Wat gaan we doen?	Aansluiting zoeken tussen toerisme en kunst & cultuur
Wat gaan we doen?	Doorontwikkelen toeristisch aanbod
Wat gaan we doen?	MRA als platform voor afstemming aanbod toeristisch product

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000		Jaarrekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
3.01	Economische zaken en toerisme	-333	-418	-329	-342	-355	-368
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	-178	-412	-408	-416	-424	-404
3.04	Omgevingsprogramma	-1.113	-1.166	-905	-918	-973	-999
3.05	Ruimtelijk onderzoek en beleid	-483	-711	-556	-575	-595	-617
3.06	Wonen	-103	-113	-117	-121	-124	-128
3.07	Stedelijke vernieuwing	-179	-178	-177	-176	-175	-174
3.08	Omgevingsvergunning	-1.283	-1.162	-1.343	-1.405	-1.468	-1.529
3.09	Bouw- en woningtoezicht	-188	-201	-205	-212	-220	-228
3.10	Grondexploitatie	-7.287	-927	-4.622	-21	0	0
3.11	Overige gronden	-228	-385	-311	-459	-440	-514
	Lasten	-11.374	-5.672	-8.974	-4.645	-4.774	-4.961
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	32	82	106	108	109	110
3.04	Omgevingsprogramma	323	27	27	27	27	0
3.05	Ruimtelijk onderzoek en beleid	0	0	0	0	0	0
3.06	Wonen	9	2	2	2	2	2
3.08	Omgevingsvergunning	1.308	1.068	800	700	700	700
3.10	Grondexploitatie	7.562	2.582	6.265	0	0	0
3.11	Overige gronden	572	844	321	326	329	333
	Baten	9.805	4.604	7.522	1.162	1.167	1.145
	Totaal vóór mutaties reserves	-1.568	-1.068	-1.452	-3.483	-3.607	-3.816
	Toevoeging reserves	-635	-1.988	-1.724	0	0	0
	Onttrekking reserves	329	626	247	165	114	87
	Totaal na mutaties reserves	-1.874	-2.431	-2.929	-3.318	-3.493	-3.729

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	2023	2024	2025	2026

Nieuwe investeringen

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Nieuwe investering 'Stadhuis Edam: regelkast warmteopwekking vervangen'	0	0	-1	-1

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Functiemenging	%	2021	CBS BAG - LISA - ABF	50,1	Nederland	53,3
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2021	LISA	180,2	Nederland	165,1
Hernieuwbare elektriciteit	%	2020	Berekening	7,3	Nederland	26,9
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2021	Research Basisregistraties adressen en gebouwen - ABF	8,6	Nederland	8,9
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2021	CBS Bevolkingsstatistiek - LISA - ABF	677	Nederland	805,5

Toelichting per Indicator

Functiemenging
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Vestigingen (van bedrijven)
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Hernieuwbare elektriciteit
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

Nieuw gebouwde woningen
Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.

Banen
Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Cultuur, Recreatie, Toerisme & Sport
Beleidsstukken Economie
Beleidsstukken Natuur & Milieu
Beleidsstukken Ruimte, Bouwen &Infrastructuur

Via bovenstaande hyperlinken wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst IJmond

Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twiske-Waterland

Programma 4 Ruimtelijk Beheer

Algemeen

In programma 4 zijn de maatschappelijke doelen ondergebracht op het gebied van het fysiek in stand houden en uitvoerend aanpassen van de openbare ruimte van onze gemeente. De programmadoelstelling die onder de kop "speerpunten" is opgenomen, wordt gerealiseerd met een set producten, waarvan de budgetten zijn opgenomen onder de kop "financiën". Relevante (verplichte) beleidsindicatoren zijn opgenomen onder de kop "beleidsindicatoren". Onder de kop "beleidsstukken" is een verwijzing opgenomen naar de relevante verordeningen en beleidsstukken. Samenwerkingen met verbonden partijen, die bijdragen aan de realisatie van de programmadoelstellingen, zijn opgenomen onder de kop "verbonden partijen".

Schoon & Verzorgd, bereikbaar & veilig

De hoeveelheid afval neemt steeds meer toe en de mogelijkheden om afval te scheiden worden steeds beter. Echter wordt niet door iedereen de mogelijkheid om afval te scheiden optimaal benut en kunnen wij als gemeente de inwoners beter faciliteren om afval te scheiden. Het goed scheiden van afval maakt de kosten voor de afvalverwerking lager per eenheid en de mogelijkheden voor recycling nemen toe.

De gemeentelijke organisatie heeft een behoorlijk wagenpark en binnen de afdeling Openbare werken heeft een grote hoeveelheid materieel. Door een goede analyse op het gebruik en de nut en noodzaak van bepaald materieel, kan het gebruik van het wagenpark en het materieel efficiënter worden ingezet. De mogelijkheden voor elektrische voertuigen en materieel nemen steeds meer toe. Ook zijn er steeds meer alternatieven voor elektrisch vervoer dan alleen de auto. Door elektrische voertuigen en materieel (waar mogelijk) wordt de gemeentelijke organisatie als geheel duurzamer en wordt het goede voorbeeld gegeven voor de inwoners en bedrijven.

Binnen de openbare ruimte hanteren we als organisatie beeldkwaliteit B. Dit betekent dat het groen netjes wordt bijgehouden, het onkruid op verhardingen beperkt is en dat de wegen er netjes bij liggen. Ook mag er niet teveel zwerfafval op de grond liggen. Op dit moment is er op de gebieden van wegen (asfalt en elementverharding) en kunstwerken nog sprake van achterstallig onderhoud. Dit biedt mogelijkheden om waar mogelijk ook een upgrade te realiseren of een inrichting te realiseren conform HIOR.

Wat willen we bereiken? Openbare ruimte (groen) voldoet aan gewenst beeldkwaliteit

Binnen de gemeente is een onderhoudsniveau op beeldkwaliteit B vastgesteld. De manier van werken is over het algemeen echter nog traditioneel. Hierdoor wordt in sommige gevallen onderhoud uitgevoerd terwijl dat nog niet noodzakelijk is. Op andere plekken wordt, door bijvoorbeeld overmatig onkruid of zwerfafval, te laat onderhoud uitgevoerd.

Wat gaan we doen?	Continueren van huidige niveau uitvoering in de openbare ruimte
Wat gaan we doen?	Het verbeteren van sturing op het werken conform een vastgestelde beeldkwaliteit
Wat gaan we doen?	Periodiek extra focus om op bepaalde locaties op het vastgestelde niveau B te houden (waar nodig)
Wat gaan we doen?	Nieuwe beleids- en beheerplannen opstellen
Wat gaan we doen?	Optimaliseren van sturing op meerjarige uitvoeringsplannen en (financiële) planning

Wat willen we bereiken? Terugdringen hoeveelheid afval & duurzaam inzamelen

Binnen de gemeente kan het scheiden van afval nog een stuk beter. Daarnaast is het recyclen van afval veel goedkoper wanneer het afval vooraf goed wordt gescheiden. Er verdwijnt op dit moment nog heel veel gft afval in het restafval. Als gemeente willen we de bewustwording om afval te scheiden vergroten en het aantal plekken waar afval kan worden aangeboden verder vergroten.

Wat gaan we doen?	Nieuwe mogelijkheden afvalscheiding onderzoeken
Wat gaan we doen?	Meer afvalcontainers plaatsen

Wat gaan we doen? Campagne om de inwoners te stimuleren het afval beter te scheiden

Wat gaan we doen? Invoeren avondopenstelling milieustraat Veermanlaan

Wat willen we bereiken? De gemeente geeft het goede voorbeeld op milieugebied

De gemeentelijke organisatie bezit een groot aantal voertuigen en bij de afdeling Openbare Werken wordt veel gereedschap en materiaal gebuikt. Wanneer iets is afgeschreven, wordt er beperkt gekeken naar de nut en noodzaak of duurzame alternatieven. Vooralsnog wordt er meestal gekozen voor een 1 op 1 vervanging. Als gemeente willen we een wagenpark hebben dat is afgestemd op het gebruik. Bij de aanschaf van materieel moet worden bekeken of vervanging wel echt noodzakelijk is, of dat andere opties wellicht efficiënter en/of duurzamer zijn.

Wat gaan we doen? Verduurzaming en efficiënter gebruik van het wagenpark

Wat gaan we doen? Verduurzaming en efficiënter gebruik materiaal bij Openbare Werken

Wat gaan we doen? Analyse nut en noodzaak voertuigen en materieel

Bereikbaar & veilig

Binnen de oude kernen is de druk op de beschikbare parkeerplaatsen groot. Ook in de nabije toekomst zal deze zonder maatregelen verder toenemen. De gemeente vindt een goede balans tussen bereikbaarheid en veiligheid van groot belang. Het onaantrekkelijker maken van de auto en het stimuleren en optimaliseren van de openbare ruimte ten behoeve van fietsers kan hier een grote bijdrage in leveren. In de oude kernen van Edam en Volendam zijn de mogelijkheden om bij nieuwe ontwikkelprojecten voldoende parkeerplaatsen te realiseren niet toereikend. Bij gebiedsontwikkeling buiten de oude kernen zijn er wel mogelijkheden om voldoende parkeerplaatsen te realiseren en rekening te houden met de ontwikkeling van een wijk in de loop der jaren.

In het seizoen komen er veel toeristen naar onze gemeente om de oude kernen te bezichtigen en met name De Dijk in Volendam trekt bijzonder veel toeristen. Veel toeristen komen met bussen, maar er zijn ook veel toeristen die onze gemeente op eigen gelegenheid bezoeken. Als gemeente vinden we de komst van toeristen heel erg belangrijk, maar daarnaast is het ook van belang de oude kernen bereikbaar te houden voor de eigen inwoners.

In de kernen waar sprake is van lintbebouwing wordt door zwaar (landbouw)verkeer gebruik gemaakt van de smalle wegen. Het zwaar verkeer wordt met de ontwikkelingen in de loop der jaren steeds zwaarder. In deze kernen is een groot aantal oude woningen, waarbij door de constructie van de fundering sprake is van trilling overlast en bewoners zijn bang voor schade aan hun woningen. Ook wordt er voor het gevoel van veel bewoners hard gereden en zijn er door de bepekte breedte van de wegen vaak gevaarlijke situaties voor spelende kinderen, fietsers en wandelaars.

Op het gebied van wegen (asfalt en elementverharding) en kunstwerken is nog sprake van achterstallig onderhoud. Veel kunstwerken (met name bruggen) dateren uit een tijd dat het gebruik nog heel anders was. De hoeveel verkeer en het gewicht van voertuigen is zeer sterk toegenomen. Elektrische voertuigen zijn door de accu's behoorlijk zwaarder. Enerzijds is het dus van belang de staat van onderhoud op het gewenste niveau te brengen en te houden en anderzijds is het belangrijk om is een aantal gevallen een kunstwerk qua constructie aan te passen aan het gewenste niveau.

Door klimaatverandering krijgen we steeds meer te maken met een grotere warmtelast, extreme regenval en extreme droogte. Als gemeente moeten we hier bij de aanpak van de openbare ruimte steeds meer rekening mee houden.

Wat willen we bereiken? Bereikbaar en veilig houden van de oude kommen

In de oude kernen van Edam en Volendam is de druk op parkeerplaatsen en de wegen groot. Als gemeente willen we een goede balans vinden tussen de veiligheid en de bereikbaarheid. Toeristen moeten zich welkom

voelen in deze kernen en voor bewoners is het van belang hun woningen en wijken op een goede manier bereikbaar te houden. De beschikbare ruimte voor auto's zal hierdoor afnemen en de ruimte voor de fietser en voetganger zal worden vergroot.

Wat gaan we doen?	Opstellen nieuw beleidsplan verkeer
Wat gaan we doen?	Bijstellen van de parkeernorm in de oude kernen
Wat gaan we doen?	Stimuleren van parkeren buiten de kernen
Wat gaan we doen?	Onderzoek mogelijkheden betaald parkeren, of parkeren voor vergunninghouders
Wat gaan we doen?	Optimaliseren van de openbare ruimte ten behoeve van fietsers en voetgangers bij reconstructie.

Wat willen we bereiken? Vergroten van de veiligheid in kernen met lintbebouwing

Binnen onze gemeente hebben we een aantal kernen met lintbebouwing. De wegen zijn er smal en de mogelijkheden om snelheid beperkende maatregelen te realiseren zijn daardoor beperkt. De wegen worden met name gebruikt door de eigen bewoners en bedrijven en in het seizoen zijn er veel dagjesmensen op de fiets of toertochten voor de fiets, auto of motor. De belangen tussen de burgers en bedrijven lopen zeer sterk uiteen, waardoor maatregelen nog moeilijker te realiseren zijn.

Wat gaan we doen?	Continueren overleg inwoners
Wat gaan we doen?	Aanbrengen (optische) snelheid beperkende maatregelen
Wat gaan we doen?	Publiekscampagnes voeren om bewustwording te vergroten
Wat gaan we doen?	Plaatsen elektronische smileys met snelheid en kleur
Wat gaan we doen?	Bijplaatsen borden 15 km/h voor zwaar verkeer

Wat willen we bereiken? Veilig gebruik van de openbare ruimte

De afgelopen jaren zijn de rotondes in Edam en Volendam aangepast, de fietsers hebben nu voorrang op de automobilisten. Bij met name kunstwerken komen er gebreken aan het licht door gewijzigd gebruik, maar ook doordat de technische levensduur in sommige gevallen is verstreken.

Wat gaan we doen?	Veiligheid fietsers en voetgangers verder vergroten (de automobilist is op bezoek)
Wat gaan we doen?	Periodieke inspecties areaal verbeteren
Wat gaan we doen?	Realistische uitvoeringsplannen
Wat gaan we doen?	Verder reduceren achterstallig onderhoud
Wat gaan we doen?	Prioriteren op basis van gebruik en risico

Wat willen we bereiken? Betere bereikbaarheid en doorstroom van verkeer

Zowel binnen de kernen als direct daarbuiten (provinciale) wegen neemt de verkeersdruk toe. Er is een groot netwerk voor het openbaar vervoer, maar ook het aantal voertuigen neemt toe. Om toekomstige projectontwikkeling te kunnen blijven faciliteren, is het noodzakelijk continu oog te hebben voor een optimale bereikbaarheid en doorstroom.

Wat gaan we doen?	Aanleg 3e ontsluitingsweg
Wat gaan we doen?	Reconstructie Julianaweg
Wat gaan we doen?	Deelnemen regionale ontwikkelingen

Wat willen we bereiken? Openbare ruimte aangepast op klimaatverandering

Door klimaatverandering krijgen we steeds meer te maken met extreme regenval, of juist extreme droogte. Ook is de warmtelast in de bebouwde kom een steeds groter wordend probleem. De traditionele manier van denken en werken in de openbare ruimte past hier niet meer bij.

Wat gaan we doen?	Gebruik van materiaal dat waterafvoer bevordert
Wat gaan we doen?	Verder onderzoeken naar inrichting die beter in staat is water vast te houden
Wat gaan we doen?	Waar mogelijk vergroenen van de omgeving
Wat gaan we doen?	Stimuleren meer groen in tuinen

Toekomstbestendige data-infrastructuur

De gemeente heeft voor de inwoners van Edam en Volendam van oudsher een eigen kabelnetwerk. Hiervoor is een samenwerking tot stand gebracht met Ziggo. Er is een uitgebreid standaard abonnement met een dekking van ongeveer 95% (met uitzondering van recente gebiedsontwikkeling zoals Broeckgouw). Er is een eenmalige bijdrage voor de aansluitkosten voor een adres. Deze is relatief hoog, maar de kosten van een abonnement zijn relatief laag. Wanneer een woning moet worden aangesloten, dan zijn de aansluitkosten door het lage abonnement in 4 jaar terugverdiend. Wanneer een woning al is aangesloten, betaalt de nieuwe bewoner niet opnieuw de aansluitkosten. Kabel wordt inmiddels overal vervangen door glasvezel. De huidige partner Ziggo legt zelf geen glasvezelnetwerk aan. Het doel van de gemeente is om daarvoor een andere partner te vinden.

Wat willen we bereiken? Behoud van een betrouwbare en financieel aantrekkelijke service

Ziggo heeft (met uitzonderingen van gebiedsontwikkelingen) een dekking van 95%. Een zeer groot deel van de inwoners is zeer tevreden. Wij bieden een kwalitatief hoogwaardig en een betrouwbare service aan de bewoners die we willen continueren.

Wat gaan we doen?	Een nieuw contract afsluiten met Ziggo
Wat gaan we doen?	Inwoners motiveren over te stappen op het contract van de gemeente met Ziggo

Wat willen we bereiken? Behoud of verhoging van de CAI-inkomsten

Vanuit het huidige Cai-netwerk heeft de gemeente substantiële inkomsten. Het aanleggen van glasvezel biedt mogelijkheden om deze inkomsten te borgen en mogelijk te verhogen. Door het aanleggen van een netwerk met meerdere vezels bieden we ook andere marktpartijen de mogelijkheid om hun service aan te bieden binnen onze gemeente.

Wat gaan we doen?	Aanbesteden partner om samen netwerk te exploiteren
Wat gaan we doen?	Aanleggen glasvezel met 4 paren, waardoor 3 te exploiteren
Wat gaan we doen?	In gesprek blijven met marktpartijen om als eerste met aanleg te starten

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000		Jaarrekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
4.01	Wegen, paden, pleinen	-3.922	-7.312	-7.157	-5.330	-5.168	-5.205
4.02	Openbare verlichting	-454	-452	-969	-983	-997	-1.010
4.03	Straatreiniging	-633	-858	-881	-902	-927	-945
4.04	Gladheidsbestrijding	-189	-264	-242	-244	-244	-250
4.05	Bruggen	-573	-1.850	-982	-1.031	-1.030	-1.030
4.06	Verkeer	-672	-588	-956	-899	-895	-906
4.07	Havens	-321	-452	-421	-453	-466	-460
4.08	Waterhuishouding	-451	-1.116	-780	-778	-801	-822
4.09	Markten en standplaatsen	-43	-62	-47	-48	-50	-51
4.10	Centrale Antenne Installatie	-892	-1.140	-1.168	-1.133	-1.112	-1.137
4.11	Groenvoorzieningen	-2.500	-2.505	-2.637	-2.755	-2.875	-2.951
4.12	Kermissen en volksfeesten	-163	-312	-329	-335	-344	-354
4.13	Afvalstoffen	-4.093	-3.935	-3.994	-4.287	-4.394	-4.477
4.14	Riolering	-2.158	-2.300	-2.686	-2.874	-3.021	-3.123
4.15	Parkeren	-210	-378	-420	-430	-435	-445
	Lasten	-17.276	-23.526	-23.669	-22.481	-22.758	-23.166
4.01	Wegen, paden, pleinen	284	167	168	170	170	170
4.02	Openbare verlichting	7	25	25	25	25	25
4.03	Straatreiniging	42	67	67	67	67	67
4.04	Gladheidsbestrijding	0	1	1	1	1	1
4.05	Bruggen	17	25	25	25	25	25
4.06	Verkeer	157	106	106	106	106	106
4.07	Havens	150	149	152	154	154	154
4.08	Waterhuishouding	31	0	0	0	0	0
4.09	Markten en standplaatsen	63	131	133	135	135	135
4.10	Centrale Antenne Installatie	1.752	1.789	1.826	1.864	1.903	1.942
4.11	Groenvoorzieningen	0	0	0	0	0	0
4.12	Kermissen en volksfeesten	2	215	215	215	215	215
4.13	Afvalstoffen	5.177	5.201	5.297	5.438	5.609	5.777
4.14	Riolering	3.497	3.705	4.300	4.568	4.768	4.902
4.15	Parkeren	54	113	154	155	155	155
	Baten	11.235	11.695	12.469	12.922	13.332	13.673
	Totaal vóór mutaties reserves	**-6.041**	**-11.830**	**-11.200**	**-9.560**	**-9.426**	**-9.493**
	Toevoeging reserves	-3.065	-2.458	-2.483	-2.483	-2.483	-2.483
	Onttrekking reserves	3.367	8.157	6.351	4.426	4.054	4.031
	Totaal na mutaties reserves	**-5.739**	**-6.132**	**-7.332**	**-7.617**	**-7.855**	**-7.945**

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	2023	2024	2025	2026

Nieuwe investeringen

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Nieuwe investering 'Versnellingsopgave Haltetoegankelijkheid'	0	-22	-21	-21
Nieuwe investering 'Mechanische riolering 2024'	0	0	-2	-2

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2020	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	212	Nederland	170

Toelichting per Indicator

Omvang huishoudelijk restafval

Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Natuur & Milieu
Beleidsstukken Ruimte, Bouwen & Infrastructuur
Beleidsstukken Verkeer

Via bovenstaande hyperlinken wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.

Verbonden partijen

Vervoerregio Amsterdam

Regionale samenwerking waterketen Zaanstreek-Waterland

N.V. HVC

Programma 5 Sociaal Domein/Samenleving

Algemeen

Met het vaststellen van het integraal beleidskader 'Zelf, Samen, Organiseren' geeft de gemeente Edam-Volendam richting aan het sociaal domein. Dit is hard nodig om de juiste keuzes te maken in de grote opgaven waar wij als samenleving voor staan. Als gemeente gaan we gaan voor een sociaal betrokken, veilig en gezond Edam-Volendam waarin iedereen zichzelf kan redden met hulp van elkaar. We sturen op de zelf- en samenredzaamheid van onze inwoners en zorgen voor een passend vangnet met maatwerkvoorzieningen voor inwoners die het niet zelf of samen kunnen. In ons werk zetten we vijf opgaven centraal, te weten:

- Toegankelijkheid: Hoe dragen we er als gemeente zorg voor dat voorzieningen, in de breedste zin van het woord, toegankelijk blijven voor al onze inwoners?
- Bestaanszekerheid; We leven in onzekere tijden. Hoe kunnen we elkaar helpen met een sociale basis waarin mensen zekerheid ervaren over belangrijke randvoorwaarden in het leven, zoals gezondheid, financiën en verbondenheid met de samenleving?
- Samenkracht: In onze gemeente zijn sterke netwerken tussen inwoners aanwezig. Hoe dragen we zorg voor de juiste toegankelijkheid van deze netwerken voor iedereen die ondersteuning nodig heeft?
- Preventie: Voorkomen is beter dan genezen. Welke inzet vanuit de gemeente draagt bij aan preventie op veel thema's die in de samenleving spelen?
- Versterken partnerschap: Als gemeente zijn we slechts één van de vele partijen die inwoners kunnen ondersteunen. Welke inzet willen we vanuit de gemeente plegen om het partnerschap met alle partijen te versterken?

We zullen de effectiviteit van de maatregelen waar mogelijk gaan meten aan de hand van diverse prestatie-indicatoren. Deze zijn op veel gebieden nog in ontwikkeling. Historische gegevens, een nulmeting of benchmark wordt hierbij het startpunt. Bij de verschillende doelstellingen wordt aangegeven welke indicatoren worden ontwikkeld / gemonitord om de effectiviteit van de geplande activiteiten te meten.

De programmadoelstelling die onder de kop "speerpunten" is opgenomen, wordt gerealiseerd met een set producten, waarvan de budgetten zijn opgenomen onder de kop "financiën". Relevante (verplichte) beleidsindicatoren zijn opgenomen onder de kop "beleidsindicatoren". Onder de kop "beleidsstukken" is een verwijzing opgenomen naar de relevante verordeningen en beleidsstukken. Samenwerkingen met verbonden partijen, die bijdragen aan de realisatie van de programmadoelstellingen, zijn opgenomen onder de kop "verbonden partijen".

Toegankelijkheid

Toegankelijke ondersteuning, hulp en systemen en een sociale en fysieke leefomgeving die voor iedereen bereikbaar is. Daar draait de opgave toegankelijkheid om. Het zijn twee kanten van dezelfde medaille. Ondersteuning tijdig bieden volgens het principe 'zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig'. Bij de gemeentelijke toegang, het wijksteunpunt, het Centrum voor Jeugd en Gezin en de buurtkamers kunnen inwoners terecht met hun ondersteuningsvragen. Extra aandacht is nodig om ervoor te zorgen dat inwoners zowel telefonisch en digitaal terecht kunnen, als ook fysiek op locatie.

Wat willen we bereiken? Terugdringen van wachtlijsten

Voor de ondersteuning die via de gemeentelijke toegang verloopt bestaan wachtlijsten. Met name binnen de jeugdwet en de Wmo lopen de wachttijden soms behoorlijk op. Samen met onze partners willen we hier een omslag in maken. Soms kan dit eenvoudig en laagdrempelig, door met een inwoner samen te kijken naar hoe we passende overbruggingshulp kunnen organiseren. Naast aanbieders zien we dat we de overbrugging regelmatig in het voorveld of bijvoorbeeld de basis jeugd-GGZ plaats kan vinden.

De belangrijkste indicatoren zijn de lengte en doorlooptijd van de wachtlijst en het aantal succesvolle doorverwijzingen naar alternatieven in onder andere het voorliggend veld. Een nulmeting vindt plaats in 2023.

Wat gaan we doen?	Bij lange wachttijden bij zorgaanbieders zoeken we adequate (overbrugging) alternatieven om te zorgen dat inwoners ondersteuning ontvangen en de problematiek niet verergert

Wat gaan we doen?	We zetten in op het vergroten van de inzet van algemene voorzieningen en het voorliggend veld
Wat gaan we doen?	We zetten, samen met de regiogemeenten, in op het meer aantrekkelijk maken van het werken in de geïndiceerde hulp

Wat willen we bereiken? Laagdrempelige toegang bij Wijksteunpunt en CJG

We zetten stappen van 'zorgen voor', naar 'zorgen dat'. Het vraagt om een nieuwe opzet van wijksteunpunten en mogelijk andere locaties van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Wijksteunpunten worden samen met buurtkamers de informele toegang tot in de wijk georganiseerde voorzieningen van het sociaal domein. Het zijn steunpunten voor en door de samenleving, die bemenst worden door vrijwilligers. Het CJG blijft een belangrijke plek waar ouders met opvoedingsvragen laagdrempelig terecht kunnen op de vindplaatsen die in de gemeente georganiseerd zijn.

Doelstelling is een toename van het aantal contactmomenten wijksteunpunt en een toename van de geregistreerde inzet voorliggende voorzieningen WSP/BSL. Een nulmeting wordt uitgevoerd in 2023.

Wat gaan we doen?	De centrale zorgverlener wordt bij jeugdigen met overgewicht ingezet en we zien een toename van het aantal huishoudens dat begeleiding krijgt
Wat gaan we doen?	Het WSP, CJG, buurtkamers en BSL worden beter aan elkaar verbonden. Er worden vaste contactpersonen aangewezen binnen de nieuwe frontoffice

Wat willen we bereiken? Cultuur voor iedereen bereikbaar

In de gemeente Edam-Volendam is cultuur overal aanwezig. In de vorm van erfgoed, musea, muziek, theater, verenigingen en ga zo maar door. Cultuur is toch niet voor iedereen toegankelijk, denk bijvoorbeeld aan mensen met weinig financiële middelen. We blijven daarom met elkaar bouwen aan de toegankelijkheid van cultuur. De cultuurcoördinator speelt hier een belangrijke rol in. In samenwerking met de cultuurcoördinator willen we ervoor zorgen dat het aantal initiatieven, activiteiten en evenementen die vanuit het veld georganiseerd worden stijgen.

Uitgangspunt is een toename van het aantal georganiseerde activiteiten op jaarbasis ten opzichte van voorgaande jaren.

Wat gaan we doen?	De inzet van de cultuurcoördinator breiden we uit
Wat gaan we doen?	Door communicatie en de inzet van de cultuurcoördinator vergroten we de aandacht voor culturele initiatieven, activiteiten en evenementen georganiseerd vanuit het veld
Wat gaan we doen?	We stellen een nieuwe cultuurnota vast, waarin aangescherpte programmalijnen gepresenteerd worden

Wat willen we bereiken? Sport en bewegen is voor iedereen mogelijk

In de gemeente Edam-Volendam kennen we een topsportklimaat en sporters en verenigingen van niveau. In verschillende takken van sport bouwt talent aan een route naar de olympische spelen. Vanaf het seizoen 2022 speelt voetbalclub FC Volendam (weer) op eredivisieniveau. Onze inwoners zijn hier trots op. De belangrijke rol die sportverenigingen spelen in onze samenleving, maakt dat wij ze vaker en actiever willen betrekken bij het brede sociaal domein. Het is onze ambitie om, samen met onze partners, sport en bewegen voor iedereen mogelijk te maken.

Het uitgangspunt is een daling van het percentage niet-sporters ten opzichte van vorige jaren.

Wat gaan we doen?	We realiseren een passend vraaggericht sport- en beweegaanbod voor specifieke (kwetsbare) doelgroepen van jong tot oud, dichtbij de woon- leef- en werkomgeving van de inwoners
Wat gaan we doen?	We zetten in op interventies om de breed motorische ontwikkeling (BMO) te bevorderen

Wat gaan we doen?	We bevorderen het thema sociale acceptatie bij sport- en beweeginterventies
Wat gaan we doen?	We onderzoeken de mogelijkheden om (sport)verenigingen professioneel te ondersteunen bij de vrijwilligersstructuur en het sociale karakter van de vereniging in veranderende maatschappelijke omstandigheden
Wat gaan we doen?	We bevorderen het thema gezonde leefstijl vanuit zowel aanbod als vraag
Wat gaan we doen?	We organiseren netwerkbijeenkomsten met betrokken partners waarbij het thema gezonde leefstijl centraal staat

Bestaanszekerheid

We leven in onzekere tijden. Oorlog zorgt voor hoge prijzen van grondstoffen en energie. De coronacrisis lijkt achter ons te liggen, waardoor steunpakketten eindigen en ondernemers het water aan de lippen is komen te staan. De transitie naar duurzamere varianten van energieopwekking en energiegebruik is niet voor iedereen toegankelijk. We zien een groeiend aantal mensen uit andere landen die door verschillende omstandigheden nu in onze gemeente een leven op willen bouwen. Als samenleving hebben we niet op al deze terreinen de invloed die we zouden willen. Wel kunnen we randvoorwaarden scheppen om zo goed als mogelijk de bestaanszekerheid van onze inwoners te bevorderen.

Wat willen we bereiken? Schuldenproblematiek wordt snel herkend en iedereen heeft toegang tot de juiste ondersteuning

Niemand spreekt graag over financiële problemen en schulden. Het is een thema waarbij schaamte snel om de hoek komt kijken. Veel financiële problematiek is daardoor niet of pas in een laat stadium in beeld. Bij mensen met schulden spelen problemen op andere leefgebieden vaak ook een rol, denk bijvoorbeeld aan eenzaamheid of zorgmijdend gedrag. Met onze samenwerkingspartners willen we de schuldenproblematiek graag verder in kaart brengen en bouwen aan een integraal uitvoeringsprogramma om schulden eerder te signaleren en waar mogelijk zelfs te voorkomen. Programma's zoals Kansen voor alle kinderen en Geven en nemen dragen hieraan bij.

De belangrijkste indicatoren zijn het aantal inwoners met schulden, omvang schuldenlast in onze gemeente en het aantal voorlichtingsbijeenkomsten over financiën. Een nulmeting vindt plaats in 2023.

Wat gaan we doen?	We zetten de regeling Kansen voor alle kinderen voort;
Wat gaan we doen?	Het calamiteitenbudget houden we beschikbaar om financiële noden vroegtijdig te ondervangen
Wat gaan we doen?	Vanuit professionals zetten we in op stress-sensitief werken met mensen die leven in armoede of eenzaamheid
Wat gaan we doen?	We zetten intermediairs in voor gezinnen met schulden om drempels bij signalering en doorverwijzing te verlagen

Wat willen we bereiken? Inburgeraars doen actief mee in de samenleving

Er komen steeds meer mensen uit andere landen naar onze gemeente toe. Het is belangrijk dat zij zo snel mogelijk onderdeel zijn van onze samenleving. Om de juiste ondersteuning te bieden zitten we samen met onze partners bij de start van het traject inburgering aan tafel. Met de nieuwe inwoner kijken we wat er nodig is en bieden we ondersteuning om ervoor te zorgen dat zij het leven in onze gemeente zo snel mogelijk zelf en op niveau aan kunnen. Bij voorkeur doen we dit via betaald werk. Taal, participatie en werk gaan hand in hand. Zo zorgen we ervoor dat ook deze groep in onze gemeente bouwt aan bestaanszekerheid.

De belangrijkste indicatoren voor dit doel zijn het percentage inburgeraars dat een actieve bijdrage levert en het percentage inburgeraars dat betaald werk uitvoert. Het streven is dat alle inburgeraars een actieve bijdrage leveren en tenminste de helft van de inburgeraars die betaald werken kunnen uitvoeren, dit ook daadwerkelijk doen.

Wat gaan we doen? We zetten met inburgeraars samen in op het snel en volwaardig meedoen in de samenleving, zoveel als mogelijk via betaald werk

Samenkracht

De opgave samenkracht gaat over het verder versterken van de saamhorigheid en verbondenheid in onze gemeente. Zo kennen we een traditie waarin vrijwilligerswerk en deelname aan een club, een koor of een vereniging vaak als vanzelfsprekend wordt gezien. Ook helpen bekenden elkaar al snel wanneer dat nodig is. Zo maken zij samen de samenleving. Soms is de rek in de samenkracht er bijna uit. Tegelijkertijd werkt de nauwe verbondenheid soms ook nadelig. Roddelen, schaamte voor problemen waar je mee worstelt, groepsdruk en elkaar niet af willen laten vallen voor de groep verdienen aandacht. Bovendien weten mensen die niet uit de omgeving komen of die slechts een beperkte ingang hebben, moeilijk aansluiting te vinden bij de bestaande gemeenschappen. Waar mensen en partijen samenwerken ontstaan nieuwe mogelijkheden en oplossingen. Dat is de reden dat eigen kracht en samenkracht centraal staan in de visie op het integraal beleid voor het sociaal domein

Wat willen we bereiken? Iedereen voelt zich thuis in onze gemeenschap

Waar de gemeenschapszin in onze gemeente sterk is, blijft de inclusiviteit soms achter. Hoewel we de goede voorbeelden in de gemeente kennen, zien we op onderdelen dat mensen die anders zijn worden buitengesloten en geen ingang krijgen in de samenleving. Voor minderheidsgroepen, zoals de LHBTIQ+, mensen met een beperking of mensen met een afwijkende mening is het soms moeilijk om geaccepteerd te worden en een plekje te vinden in onze gemeenschap. Dit kan en moet anders. Om dit vorm te geven nemen we het thema inclusiviteit mee in de programma's op scholen, in buurtkamers, bij sport en cultuur en in de uitvoering met onze samenwerkingspartners.

De belangrijkste indicatoren voor dit doel zijn het aantal voorlichtingsbijeenkomsten met het thema inclusiviteit en het aantal partners dat zich verbindt aan een programma inclusiviteit. Het ambitieniveau ligt op 100% deelname.

Wat gaan we doen? We voegen het thema inclusiviteit toe aan het huidige voorlichtingsaanbod voor alle doelgroepen

Wat gaan we doen? We onderzoeken de mogelijkheden om met partners tot een programma inclusiviteit te komen

Wat willen we bereiken? Inwoners voelen zich vrij om hun problemen bespreekbaar te maken

Samenkracht draait om het samen aan de slag gaan voor dingen die je maar moeilijk alleen voor elkaar kunt krijgen. Om samen sterk te kunnen zijn, is je kwetsbaar kunnen opstellen belangrijk. Dat wat er zich achter de voordeur afspeelt of daar waar we het moeilijk mee hebben, daar praten we niet graag over. We zwijgen er liever over en doen 'normaal' mee. Tegelijkertijd zien we een andere stroming ontstaan. Steeds meer inwoners zoeken naar openheid en willen de schaamte voorbij. Als gemeente zien we de noodzaak om hier in de komende periode vaker met elkaar over in gesprek te gaan. Wat kunnen we met elkaar doen om de schaamte en zwijgcultuur in de gemeente Edam-Volendam achter ons te laten?

De belangrijkste indicatoren zijn het aantal consulenten en vrijwilligers van het WSP die een passende training doorlopen hebben, het streven is dat iedereen dit doet. We onderzoeken nog andere indicatoren om te meten of problemen in een eerder stadium bekend worden bij de gemeente en om te meten of onze partners schaamte signaleren en hier adequaat op inzetten. Contractmanagementgesprekken zouden hierin kunnen bijdragen.

Wat gaan we doen? We bieden consulenten en zorgverleners handvatten om aan de slag te kunnen met het thema schaamte

Wat gaan we doen? We gaan met onze partners, het WSP, buurtkamers en het CBW aan de slag om het thema schaamte bij onze inwoners onder de aandacht te brengen

Wat willen we bereiken? Niemand voelt zich eenzaam

Het gevoel van eenzaamheid is ongezond en draagt niet bij aan de zelfredzaamheid en samenkracht van de samenleving. Onze partners zien eenzaamheid onder ouderen, die hun sociale netwerken zien verdwijnen en in de drukte van het leven maar beperkt contact met familie hebben. Jezelf goed kunnen verplaatsen vormt hierbij vaak nog een extra obstakel. Ook bij jongeren zien wij en onze partners regelmatig eenzaamheid. De corona-pandemie heeft hier een negatieve bijdrage aan geleverd. De initiatieven die bijdragen aan het omkeren van dit proces van eenzaamheid zijn belangrijk voor onze samenleving. Initiatieven vanuit de samenleving mogen er meer en steviger komen in de komende periode om gevoelens van eenzaamheid onder alle groepen verder terug te dringen.

Belangrijke indicatoren zijn het aantal activiteiten in het voorliggend veld en het percentage eenzaamheid onder ouderen en volwassenen.

Wat gaan we doen?	We ontwikkelen een signaalfunctie in het voorliggend veld voor laaggeletterdheid, eenzaamheid, armoede en overige belemmeringen
Wat gaan we doen?	We stellen een plan van aanpak op voor suïcidepreventie
Wat gaan we doen?	We stellen een plan van aanpak voor eenzaamheid

Wat willen we bereiken? Iedere mantelzorger krijgt de nodige ondersteuning

Wie denkt dat mantelzorg alleen iets vraagt van de verzorger en verzorgde ziet niet het hele plaatje. Het is een thema dat om bekendheid vraagt bij werkgevers. Als gemeente constateren we daarbij dat de mogelijkheden die geboden worden om mantelzorgers te ondersteunen nog lang niet goed genoeg benut worden. Belangrijke eerste stappen zijn daarom om meer erkenning voor de mantelzorger te krijgen, ervoor te zorgen dat meer mantelzorgers zich formeel laten registreren en ervoor te zorgen dat de informatievoorziening verbeterd wordt. Daarbij onderzoeken we de mogelijkheden om ondersteuning verder uit te breiden of verstevigen via werkgevers. Als gemeente en samenwerkingspartners willen we dichterbij de mantelzorger komen te staan, om zo signalen van mogelijke overbelasting tijdig op te kunnen vangen en uitval met elkaar te voorkomen.

De belangrijkste indicator hier is het aantal ondernemers met meer dan 5 werknemers die wij spreken over dit thema. Het ambitieniveau ligt hier op 100%.

Wat gaan we doen?	We gaan in gesprek met onze ondernemers over wat het betekent om een mantelzorger in dienst te hebben en welke ondersteuning en activiteiten hiervoor geboden worden

Partnerschap

Het ondersteuningsnetwerk binnen de gemeente Edam-Volendam is continu in beweging. Aanbod en werkwijze veranderen regelmatig, hulpverleners komen en gaan. Bij het inzetten van integraal beleid en integraal werken gaat het erom dat we ons samen verantwoordelijk voelen voor de hele samenleving en wat daarbinnen speelt. Het vraagt van alle partners in het netwerk dat zij elkaar kennen en kunnen vinden wanneer dit noodzakelijk is voor de ondersteuningsvraag van een inwoner. Dit betekent dat wij als partners in de gemeente met elkaar een nieuwe stap willen zetten in de professionaliteit van het netwerk.

Wat willen we bereiken? Professionals weten elkaar te vinden via een sociale kaart

In een goed ontwikkelde sociale kaart vinden onze samenwerkingspartners en inwoners informatie over de beschikbare diensten. De informatie is praktisch en maakt het gemakkelijk om elkaar te vinden, voor zowel inwoner als professional. Het ontwikkelen en bijhouden van een sociale kaart vraagt iets van het hele zorglandschap, waarbij de gemeente als regisseur en onderdeel van het netwerk optreed. Het is belangrijk dat informatie in dit portaal altijd actueel is. De gemeente houdt regie door halfjaarlijks de informatie in de sociale kaart te controleren en waar nodig te actualiseren.

Belangrijke indicatoren voor deze doelstelling zijn het aantal partners dat is aangesloten op de sociale kaart en de mate waarin deze partners de kaart up-to-date houden.

Wat gaan we doen?	We zetten een sociale kaart op en zorgen dat deze up-to-date blijft
Wat gaan we doen?	We ontwikkelen een nieuw digitaal kanaal om de sociale kaart met partners te kunnen delen

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Of het nu gaat om een gezondere leefstijl, financiële hulp vragen voordat er schulden ontstaan, ondersteuning krijgen op school om te voorkomen dat een leerling uitvalt of een cursus valpreventie wanneer ouderen minder mobiel worden. Als we de zelfredzaamheid van inwoners hoog willen houden en de kosten in het sociaal domein beheersbaar, dan is preventief werken het best passende scenario. Het vraagt van partners en gemeenten een andere manier van met elkaar samenwerken en meer outreachend werken, met name richting inwoners met een kwetsbare positie.

Wat willen we bereiken? Inwoners zijn fysiek en mentaal gezond

Preventief werken vraagt om een andere kijk op gezondheid. De benadering van positieve gezondheid draait om de vraag wat mensen in brede zin nodig hebben om met alle uitdagingen in het leven om te kunnen gaan. Het gaat hierbij om fysieke, mentale en sociale uitdagingen. Het gedachtegoed van positieve gezondheid zetten we centraal in onze uitvoeringsprogramma's. Gezondheid en leefstijl krijgen aandacht in onze gemeente. Als gemeente onderzoeken we samen met partners naar de mogelijkheden die we daartoe hebben, stimuleren we samenwerkingen en initiëren we activiteiten die bijdragen aan de gezondheid van inwoners.

Belangrijke indicatoren voor deze doelstelling zijn het aantal zelfmoorden, het aantal uithuisplaatsingen, de gemiddelde levensverwachting en de gemiddelde leeftijd dat jongeren middelen gebruiken. Daarnaast is het afsluiten van een preventie- en vitaliteitsakkoord een mijlpaal.

Wat gaan we doen?	We focussen ons op de jeugd via de scholen voor minder suïcidegedachten
Wat gaan we doen?	We creëren in alle programma's en activiteiten meer aandacht en inzet op ouderbetrokkenheid
Wat gaan we doen?	We evalueren het huidige sport- en preventieakkoord en brengen de partijen samen in het kader van mentale gezondheid
Wat gaan we doen?	We stellen een gezamenlijk vitaliteitsakkoord op
Wat gaan we doen?	We zetten in op campagnes voor de zelfmoordlijn
Wat gaan we doen?	We blijven inzetten op een aanbod van basis-GGZ voor jeugd en gezin om mentale problematiek tijdig in beeld te krijgen en aan te pakken
Wat gaan we doen?	We zetten in op het zo thuis mogelijk opgroeien en breiden het aanbod van (intensief) ambulante hulp uit om uithuisplaatsingen zo veel als mogelijk te voorkomen

Wat willen we bereiken? Een sterkere samenwerking in het onderwijs

Voorlichting en samenwerking in het onderwijs zijn belangrijk om kinderen een goede start te geven. Sinds 2018 zijn we samen met onze onderwijspartners in Edam-Volendam bezig met programma 'Samen Beter'. De bedoeling van het programma is om als onderwijs en gemeente gezamenlijk prioriteiten te stellen om mee aan de slag te gaan en meer lijn te brengen in een gevarieerd voorlichtings- en activiteitenaanbod. Het geeft een gezamenlijke agenda die we met elkaar dragen en waarin de jeugdige centraal staat. Het achterliggende doel van het programma blijft ook de komende jaren relevant, met het besef dat we naast de jeugdigen ook ouders en het netwerk om een jeugdige heen willen bereiken.

Belangrijke indicatoren zijn de gemiddelde eindexamenscores en het aantal vroegtijdig schoolverlaters. WE onderzoeken nog of en op welke manier wij kunnen meten in hoeverre de jeugd de gelegenheid krijgt om hun talenten ten volle te ontdekken en ontwikkelen.

Wat gaan we doen?	We continueren het programma Samen Beter;
Wat gaan we doen?	We dragen zorg voor een gevarieerd aanbod aan activiteiten om daarmee de talentontwikkeling van onze jeugd, in de breedste zin van het woord, te stimuleren

Wat willen we bereiken? Middelen- en alcoholgebruik terugdringen en de startleeftijd verhogen

In onze gemeenten staat het middelengebruik hoog op de agenda. Onderdeel hiervan is bijvoorbeeld het programma LEF. Het hoofddoel van het programma LEF is het terugdringen van middelengebruik van jongeren tot 18 jaar in alle kernen van gemeente Edam-Volendam. De basis van LEF is het zoeken naar het antwoord op de vraag hoe we er met z'n allen voor kunnen zorgen dat het gezonde verstand gaat zegevieren als het gaat om het maken van keuzes. Dat we met elkaar laten zien dat we dat beeld kunnen ombuigen en dat we bereid zijn die verandering met elkaar vanaf de grond op te bouwen.

Belangrijke indicatoren van deze doelstelling zijn het aantal Weekend Fun NIghts en de bezoekersaantallen van deze avonden, gemiddelde startleeftijd alcohol, aantal drugsgebruikers onder jongeren, aantal ziekenhuisopnames door drank- of drugsgebruik en het aantal gokkende jongeren.

Wat gaan we doen?	We continueren het programma LEF
Wat gaan we doen?	We zorgen met onze inzet, voorlichting en activiteiten voor een verhoging van de gemiddelde startleeftijd van alcoholgebruik;
Wat gaan we doen?	We dragen zorg voor een passend en gevarieerd aanbod van alternatieve activiteiten voor de jeugd in de leeftijd van 10 t/m 18 jaar
Wat gaan we doen?	We intensiveren de marketing en communicatie om de alternatieve activiteiten extra onder de aandacht te brengen en meer jeugdigen te bereiken
Wat gaan we doen?	We breiden de bestaande voorlichting en activiteiten uit met het thema (online) gokken

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000		Jaarrekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
5.01	Maatwerkvoorziening (WMO)	-1.246	-1.117	-1.133	-1.139	-1.145	-1.153
5.02	Maatwerkdienstverlening 18+	-4.338	-4.244	-4.095	-4.071	-4.082	-4.094
5.03	Maatwerkdienstverlening 18-	-7.221	-6.548	-7.208	-7.075	-6.482	-6.491
5.04	Geëscaleerde zorg	-769	-853	-869	-871	-872	-873
5.05	Arbeidsmarktinstrumenten	-3.090	-3.409	-3.317	-3.269	-3.279	-3.300
5.06	Fraudebestrijding/-preventie	0	-5	-5	-5	-5	-5
5.07	Inkomensvoorziening	-6.304	-4.878	-4.869	-4.876	-4.883	-4.893
5.08	Bijzondere Bijstand	-510	-1.385	-526	-528	-530	-533
5.09	Minimabeleid	-221	-196	-199	-201	-203	-206
5.10	Nazorg Nieuwjaarsbrand	-324	-337	-329	-328	-328	-329
5.11	Toegang	-3.698	-6.401	-4.081	-4.217	-4.158	-4.205
5.12	Jeugd Kansrijk	-1.454	-1.879	-1.896	-1.632	-1.648	-1.669
5.13	Jeugd en WMO Algemeen	-2.549	-2.814	-2.375	-2.342	-2.381	-2.385
5.14	Gezondheidszorg	-431	-566	-526	-505	-516	-527
5.15	Verslavingsbeleid	-118	-255	-170	-171	-172	-173
5.16	Onderwijshuisvesting	-2.266	-1.840	-1.506	-1.598	-1.941	-1.909
5.17	Bewegingsonderwijs	-198	-245	-248	-254	-258	-262
5.18	Subsidies sportactiviteiten	-53	-105	-107	-109	-111	-111
5.19	Sportstimulering	-433	-377	-388	-397	-406	-416
5.20	Gemeentelijke binnensportaccommodaties	-1.418	-1.800	-1.967	-1.974	-2.050	-2.016
5.21	Gemeentelijke buitensportaccommodaties	-883	-980	-1.292	-1.491	-1.545	-1.523
5.22	Zwembaden	-2.483	-1.262	-1.355	-1.429	-1.452	-1.474
5.23	Stadion FC Volendam	-420	-419	-383	-473	-383	-389
5.24	Kunst en Cultuur	-411	-626	-639	-675	-657	-655
5.25	Openbare Bibliotheken	-663	-688	-690	-692	-692	-692
5.26	Media	-54	-53	-54	-54	-54	-54
5.27	Recreatie	-350	-534	-646	-664	-647	-661
5.28	Ongediertebestrijding	-2	-2	-3	-3	-3	-3
5.29	Begraafplaatsen	-534	-268	-269	-275	-285	-284
	Lasten	-42.439	-44.087	-41.145	-41.316	-41.170	-41.283
5.01	Maatwerkvoorziening (WMO)	34	21	21	21	21	21
5.02	Maatwerkdienstverlening 18+	164	175	175	175	175	175
5.03	Maatwerkdienstverlening 18-	1.193	0	0	0	0	0
5.05	Arbeidsmarktinstrumenten	359	150	150	150	150	150
5.07	Inkomensvoorziening	6.115	4.647	4.647	4.647	4.647	4.647
5.08	Bijzondere Bijstand	68	50	50	50	50	50
5.09	Minimabeleid	5	0	0	0	0	0
5.10	Nazorg Nieuwjaarsbrand	158	150	152	152	153	154
5.11	Toegang	1	218	354	507	446	449
5.12	Jeugd Kansrijk	415	771	768	488	488	488
5.13	Jeugd en WMO Algemeen	651	467	390	392	394	396
5.14	Gezondheidszorg	10	35	20	0	0	0
5.16	Onderwijshuisvesting	713	5	0	0	0	0
5.17	Bewegingsonderwijs	16	25	26	27	27	27
5.19	Sportstimulering	105	0	0	0	0	0
5.20	Gemeentelijke binnensportaccommodaties	631	898	904	909	914	920

5.21	Gemeentelijke buitensportaccommodaties	101	223	214	217	220	223
5.22	Zwembaden	1.847	509	507	519	532	545
5.23	Stadion FC Volendam	364	475	460	471	483	495
5.24	Kunst en Cultuur	-26	36	101	102	103	104
5.27	Recreatie	23	50	66	66	66	67
5.29	Begraafplaatsen	472	215	217	218	219	219
	Baten	13.419	9.120	9.220	9.112	9.089	9.131
	Totaal vóór mutaties reserves	-29.021	-34.967	-31.925	-32.203	-32.081	-32.152
	Toevoeging reserves	-1.320	-80	-81	-81	-81	-81
	Onttrekking reserves	2.850	2.967	941	962	877	807
	Totaal na mutaties reserves	-27.491	-32.080	-31.065	-31.322	-31.284	-31.425

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2023	2024	2025	2026

Nieuwe investeringen

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Nieuwe investering 'Zwembad de Waterdam: vervangen beveiligingscamera's'	0	-3	-3	-2
Nieuwe investering 'Zwembad de Waterdam: zandfilter 200m3 vervangen'	0	-3	-3	-3
Nieuwe investering 'Zwembad de Waterdam: zand/coolfilter groen glas vervangen'	0	-30	-30	-30

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2020	Duo/Ingrado	0	Nederland	2,7
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2021	DUO/Ingrado	13	Nederland	19
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2021	DUO/Ingrado	1,5	Nederland	1,9
Niet-sporters	%	2020	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	48,5	Nederland	49,3
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2020	CBS Jeugd	1	Nederland	1
Achterstand onder Jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2020	CBS Jeugd	4	Nederland	6
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2021	CBS - Arbeidsdeelname	72,5	Nederland	70,4
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2020	CBS Jeugd	1	Nederland	2
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2021	CBS - Participatie Wet	167,5	Nederland	431,2

Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	CBS - Participatie Wet	113,9	Nederland	202
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	CBS - Jeugd	8,5	Nederland	12,9
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	CBS - Jeugd	0,6	Nederland	1,2
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2021	CBS - Jeugd	Geen data	Nederland	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2021	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	390	Nederland	x

Toelichting per Indicator

Absoluut verzuim
Het aantal leerplichtigen en/of kwalificatieplichtige jongeren dat niet staat ingeschreven op een school of instelling, per 1.000 leerlingen. De periodeaanduiding '2020' staat voor schooljaar '2019/2020'.

Relatief verzuim
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.

Niet-sporters
Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Jongeren met een delict voor de rechter
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Achterstand onder Jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin
Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal een lid een bijstandsuitkering ontvangt.

Netto arbeidsparticipatie
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.

Personen met een bijstandsuitkering

Onder Bijstandsuitkering worden uitkeringen verstaan op grond van Wet Werk en Bijstand (t/m 2014) en de Participatie wet (vanaf 2015).

Lopende re-integratievoorzieningen

Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar

Jongeren met jeugdhulp

Jeugdhulp is de hulp/zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Hulp/zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale e/o gedragsproblemen, een verstandelijke beperking vd jongere, of opvoedingsproblemen vd ouders.

Jongeren met jeugdbescherming

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

Jongeren met jeugdreclassering

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren (12-17 (soms verlengd naar 22 jaar)) met politie in aanraking zijn geweest en proces verbaal hebben gekregen.

Cliënten met een maatwerkarrangement WMO

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep.

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Cultuur, Recreatie, Toerisme & Sport
Beleidsstukken Onderwijs
Beleidsstukken Werk, Bijstand & Inkomen
Beleidsstukken Zorg, Jeugd & Gezondheid

Via bovenstaande hyperlinken wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.

Verbonden partijen

GGD Zaanstreek-Waterland

Stichting Werkplus

Waterlands Archief

Regionale samenwerking Jeugdhulp

Zwembad de Waterdam

Nazorgstichting Nieuwjaarsbrand Volendam

Programma 6 Financiën & Algemene dekkingsmiddelen

Algemeen

In programma 6 zijn de maatschappelijke doelen ondergebracht op het gebied van financiën en algemene dekkingsmiddelen. De programmadoelstelling die onder de kop "speerpunten" is opgenomen, wordt gerealiseerd met een set producten, waarvan de budgetten zijn opgenomen onder de kop "financiën". Relevante (verplichte) beleidsindicatoren zijn opgenomen onder de kop "beleidsindicatoren". Onder de kop "beleidsstukken" is een verwijzing opgenomen naar de relevante verordeningen en beleidsstukken. Samenwerkingen met verbonden partijen, die bijdragen aan de realisatie van de programmadoelstellingen, zijn opgenomen onder de kop "verbonden partijen".

Optimale inzet en beheer van financiële middelen om de programmadoelen te bereiken

Een adequaat beheer van de gemeentelijke financiën stelt het bestuur in staat om weloverwogen beleidskeuzes te maken. Het financieel beleid van de gemeente is daarom gericht op een aantal aspecten zoals;

- Een structureel sluitende begroting
- Een weerstandsvermogen conform de eigen kaders
- Voldoende liquide middelen voor de lopende begroting incl. de benodigde investeringen
- Structureel beheer op de interne budgetten
- Toetsing vooraf van voorstellen met een financiële component of financieel effect
- Monitoring van de financiële en fiscale risico's
- Inzicht voor inwoners en ondernemers op de inzet van gemeenschapsgeld

Onderdelen van het financieel beleid zijn vastgelegd in specifieke beleidsnota's. Binnen de jaarlijkse werkzaamheden van de afdeling Bedrijfsvoering zijn ook het periodiek herijken van deze beleidsnota's zoals het Treasury-statuut en Nota Reserves en Voorzieningen.

Het gemeentebestuur wordt periodiek geïnformeerd over de ontwikkelingen op financieel gebied die onze gemeente raken. Hulpmiddel hiervoor is de Planning-en Control cyclus waarin de sturingsdocumenten zijn opgenomen van Beleidsvoorbereiding tot Beleidsverantwoording. Deze documenten worden, na vaststelling, digitaal beschikbaar gesteld op de website van de gemeente zodat alle inwoners, ondernemers en geïnteresseerden hiervan kennis kunnen nemen. De gemeenteraad heeft een commissie voor advies en bijstand ingesteld die de raadsleden van advies voorziet op het gebied van het adequaat beheren van de gemeentelijke financiën. Deze commissie, Planning Control Audit en Risk, vergadert 5 maal per jaar. In deze commissie worden de P&C producten, financieel technisch, besproken evenals de herijking van financiële beleidskaders en materiële financiële ontwikkelingen.

Voor haar inkomsten is de gemeente grotendeels afhankelijk van rijksmiddelen. Naast de rijksmiddelen beschikt de gemeente over wettelijke mogelijkheden om zelf inkomsten te genereren. De inkomsten zijn enerzijds ter dekking van gemeentelijke kosten (bv afvalstoffen en riolering) en anderzijds als algemeen dekkingsmiddel voor de begroting (bv. OZB en toeristenbelasting). Het gemeentebestuur heeft hiermee financiële instrumenten in handen om lokale lasten te beïnvloeden. Aanvullend aan de wettelijke taken en andere jaarlijks terugkerende werkzaamheden die de gemeente uit moet voeren, heeft het gemeentebestuur de beleidsvrijheid om per kalenderjaar of een lagere periode speerpunten in het beleid te benoemen. De financiële dekking van deze speerpunten zal gevonden worden binnen de beïnvloedbare inkomsten. In de Meerjarenbegroting kunnen, onder programma's en hoofddoelen, dus speerpunten of specifieke acties opgenomen worden.

Wat willen we bereiken? Structureel sluitende begroting

Om te kunnen sturen op een meerjarig sluitende begroting is het noodzakelijk het bestuur goed te informeren over de financiële situatie en ontwikkelingen binnen de gemeente zodat tijdig besluiten genomen kunnen worden. Meerjarig is van belang om goed inzicht te krijgen in structurele en incidentele baten en lasten. Hiernaast is stabilisering van de inkomsten uit het gemeentefonds van groot belang

Wat gaan we doen?	Financiële Sturingsinstrumenten gebruiken en doorontwikkelen
Wat gaan we doen?	Actualiseren van beleidsdocumenten
Wat gaan we doen?	Nieuwe initiatieven toetsen op financiële haalbaarheid

Wat willen we bereiken? Evenredige lokale lastdruk voor de inwoners en ondernemers

In de uitvoering van haar wettelijke taken houdt de gemeente rekening met de belastingdruk voor haar inwoners en ondernemers. De gemeentelijke belastingtarieven worden jaarlijks vastgesteld door de Raad.

Wat gaan we doen?	Lokale lastendruk niet onnodig verhogen
Wat gaan we doen?	Onderzoek doen naar aanvullende dekkingsmiddelen

Financiën

Wat mag het kosten?

Bedragen *€1.000							
		Jaarrekening	Begroting		Meerjarenraming		
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
6.01	Beleggingen en treasury	-67	-4	-74	47	162	131
6.02	Onroerende-zaakbelastingen	-487	-523	-556	-575	-594	-613
6.03	Overige belastingen	-155	-172	-180	-186	-192	-199
6.05	Beheer Overige Gebouwen	-316	-334	-392	-375	-353	-367
6.06	Controle gemeentefinanciën	-91	-105	-107	-110	-113	-116
6.07	Overige baten en lasten	-361	-438	-310	-410	-410	-410
	Lasten	-1.476	-1.577	-1.620	-1.610	-1.500	-1.574
6.01	Beleggingen en treasury	301	394	382	381	381	381
6.02	Onroerende-zaakbelastingen	6.301	6.369	6.641	6.868	7.087	7.303
6.03	Overige belastingen	1.151	1.420	1.588	1.739	1.889	1.931
6.04	Algemene uitkering	49.766	54.820	56.805	59.469	62.437	61.414
6.05	Beheer Overige Gebouwen	69	1.364	223	227	227	228
6.07	Overige baten en lasten	1.872	0	0	0	0	0
	Baten	59.461	64.366	65.638	68.684	72.022	71.258
	Totaal vóór mutaties reserves	57.984	62.789	64.019	67.074	70.522	69.684
	Toevoeging reserves	-39.771	-1.228	-34	-34	-34	-34
	Onttrekking reserves	39.046	725	12	13	10	18
	Totaal van mutaties reserves	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Nieuw beleid

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	2023	2024	2025	2026

Nieuwe investeringen

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	2023	2024	2025	2026

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Waarde	Benchmark	Waarde
Gemiddelde WOZ-waarde	x € 1.000	2021	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	329	Nederland	290
Demografische druk	%	2022	CBS - Bevolkingsstatistiek	77,4	Nederland	70,3
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	2022	COELO, Groningen	766	Nederland	Geen data
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2022	COELO, Groningen	852	Nederland	Geen data

Toelichting per Indicator

Gemiddelde WOZ-waarde
De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Demografische druk
Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Beleidsstukken

Verordeningen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de vastgestelde verordeningen.

Beleidsstukken Financiën en Algemene dekkingsmiddelen

Via bovenstaande hyperlink wordt u doorverwezen naar de huidige beleidsstukken.

Verbonden partijen

BNG Bank N.V.

Alliander N.V.

Lokale heffingen

Algemeen

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk, wat van belang is voor de integrale afweging tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Tevens wordt in grote lijnen weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan.
Het fiscale instrumentarium van de gemeente is opgebouwd uit belastingen en rechten (of retributies), tezamen aangeduid als heffingen. Belastingen zijn gedwongen betalingen aan de overheid waar geen rechtstreekse individuele tegenprestatie tegenover staat en die krachtens algemene regels worden geheven. Rechten (of retributies) zijn betalingen die door de overheid worden gevorderd voor een individueel bewezen dienst.

Overzicht belastingmaatregelen 2023

Voor de belastingen en rechten wordt voor 2023 over het algemeen een inflatiecorrectie toegepast van 2,5%. Voor het verkrijgen van extra inkomsten wordt voor de toeristenbelasting een extra opslag toegepast van € 100.000.

Overzicht lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft weer welke opbrengsten uit de lokale heffingen zijn geraamd als dekkingsmiddelen in de begroting. Het totaal van de inkomsten neemt in 2023 toe met € 412.000 (2,3%) t.o.v. 2022.

Bedragen *€1.000 Belastingsoort	Jaarrekening 2021	Begroting 2022 Dynamisch	Begroting 2023
Gemeentelijke belastingen			
Opbrengst reinigingsrechten	175	191	191
Opbrengst Afvalstofheffingen	4.457	4.713	4.843
Opbrengst rioolheffing gebruikers	73	82	75
Opbrengst rioolheffing eigenaren	3.422	3.610	3.733
Watertoeristenbelasting	102	104	119
Toeristenbelasting	832	1.105	1.244
Precariobelasting	38	33	39
Hondenbelasting	150	147	154
Te ontvangen OZB niet Woningen	2.062	2.043	2.111
Te ontvangen OZB Woningen	4.239	4.326	4.529
Vergunningen			
Omgevingsvergunningen	1.308	1.068	800
Wegbeheer binnen bebouwde kom	128	88	89
Vergunningen APV	9	19	19
Leges burgerzaken			
Verklaring goed gedrag	6	8	8
Rijbewijzen	170	110	100
Reisdocumenten	187	110	69
GBA/CRIB/Audit	5	7	7
Burgelijke stand	38	52	53
Naturalisatie	51	17	18
Overige			
Algemene begraafplaats	93	40	40
Beheer begraafplaatsen	169	100	101
Vervoersvoorzieningen gehandicapten	6	8	8
Weekmarkt en kermismarkt E-V	32	43	44

Haven Volendam	75	90	91
Opbrengst parkeerbelastingen/kiosk	6	50	100
Opbrengst parkeerontheffingen	48	53	54
Totaal	17.881	17.865	18.277

Het merendeel van de lokale inkomsten in 2023 bestaat uit de onroerendezaakbelastingen (36%), reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) (28%) en rioolheffing eigenaren (18%).

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Edam-Volendam heeft voor de onroerendezaakbelastingen en afvalstoffenheffing een kwijtscheldingsregeling vastgesteld. Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in aanmerking voor kwijtschelding. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaats heeft. Afhankelijk van de inkomens- en vermogenstoetsen worden de beide belastingen voor minima geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden. In de begroting 2023 is rekening gehouden met een bedrag voor kwijtschelding € 85.000.

Lokale heffingen

Onroerende zaakbelastingen

Van alle lokale heffingen genereren de onroerendezaakbelastingen (OZB) de hoogste opbrengst. De gemeente bepaalt het bedrag dat de belastingplichtige moet betalen op basis van de vastgestelde WOZ-waarde van de onroerende zaak. De WOZ-waarde wordt jaarlijks bepaald en vastgesteld. Voor een analyse van de waardeontwikkeling wordt verwezen naar de toelichting bij de vaststelling van de verordening onroerendezaakbelastingen 2023.

Voor de bepaling van de verschuldigde belasting is naast de heffingsgrondslag (de WOZ-waarde) uiteraard het tarief van belang. In onze gemeente worden afzonderlijke tarieven gehanteerd voor de woningen en de zogenaamde niet-woningen. De limitering van de OZB-tarieven is per 1 januari 2008 afgeschaft. Het kabinet heeft wel het voorbehoud gemaakt dat de opbrengststijging landelijk beperkt moest blijven. Daartoe is destijds een macronorm ingesteld die de maximale opbrengststijging voor een bepaald jaar aangeeft. Die macronorm is nu afgeschaft. Vanaf 2020 is de macronorm vervangen door de Benchmark Woonlasten, waarin naast de OZB ook de riool- en afvalstoffenheffing worden vergeleken. Door een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de tariefontwikkeling met landelijke en provinciale gemiddelden, moeten de onderlinge verschillen tussen gemeenten nog inzichtelijker worden. Ook moet de benchmark het lokale debat over de keuzes voor ontwikkelingen, zoals stijging van de lasten, bevorderen.

De onroerendezaakbelastingen worden berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. De OZB wordt, in vergelijking tot bijvoorbeeld de bijtelling in het kader van het eigenwoningforfait, slechts over een klein percentage van de waarde geheven. Het OZB tarief voor eigenaren van woningen bedraagt in onze gemeente in 2022 0,0773%. De bijtelling in het kader van het eigenwoningforfait bij de inkomstenbelasting bedraagt in 2022: 0,45%.

De volgende tabel geeft weer welke OZB-tarieven de gemeente in 2023 hanteert en hoe deze zich verhouden tot de landelijke tarieven. De gemeentelijke tarieven 2023 zijn aangepast aan de geraamde waardeontwikkeling in het begrotingsjaar als gevolg van de herwaardering in het kader van de Wet WOZ (indicatief + 13,5,% bij de woningen en - 1% bij de niet-woningen). Uit het overzicht blijkt dat de gemeentelijke tarieven zich bevinden onder de landelijk gemiddelde tarieven. De definitieve bepaling van de tarieven volgt bij de vaststelling van de verordening onroerendezaakbelastingen 2023. Uiteraard wordt hier ook rekening gehouden met de voorgestelde stijging van de opbrengst ten opzichte van 2022 met 2,5%.

Een vergelijking van de OZB-tarieven op zich zegt overigens betrekkelijk weinig. Lage tarieven kunnen in combinatie met een hoge grondslag (waarde in het economische verkeer) toch tot een hoge belastingaanslag leiden. Vanuit het perspectief van de belastingbetaler zijn de gemiddelde woonlasten daarom een nuttiger indicator dan het tarief (zie Lokale Lastendruk).

Tarieven onroerende zaakbelastingen Omschrijving	2022	2023	Verschil tov 2022	%	Landelijk
Woningen					
Gemiddelde woningwaarde	360.000	409.000	49.000		409.000
Tarief	0,0773%	0,0698%			0,0978%
Onroerende zaakbelasting eigenaren	278,28	285,48	7,20	2,5%	400,00
Niet-woningen eigenaren					
Gemiddelde waarde	360.000	356.000	-4.000		
Tarief eigenaren	0,1807%	0,1871%			0,3030%
Onroerende zaakbelasting eigenaren	650,52	666,08	15,65	2,5%	
Niet-woningen gebruikers					
Gemiddelde waarde	360.000	356.000	-4.000		
Tarief gebruikers	0,1440%	0,1491%			0,2178%
Onroerende zaakbelasting gebruikers	518,40	530,80	12,40	2,5%	

De tarieven 'Landelijk' betreffen de gemiddelde tarieven 2022 (bron: COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden).

Rioolheffing eigenaren

Op 15 februari 2018 is het gemeentelijk rioleringsplan 2018-2023 vastgesteld. Uit dit laatste plan blijkt dat de kostendekkendheid bereikt kan worden door een nominale stijging toe te passen van 2,5%, aangevuld met het inflatiepercentage. Voor 2023 is de nominale stijging van 2,5% niet toegepast maar is alleen een inflatiepercentage van 2,5% aangehouden.

Afvalstoffenheffing

In deze begroting is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 2,5%. Meerjarig is eveneens van een jaarlijkse inflatiecorrectie van 2,5% uitgegaan. In onze gemeente bedraagt het verschil tussen een huishouden van één persoon ten opzichte van een twee- of meerpersoonshuishouden respectievelijk € 75,60 en € 88,85 en ligt daarmee gemiddeld hoger dan het landelijk gemiddelde (€ 61). De tarieven voor twee- of meerpersoons-huishoudens liggen hoger dan het landelijk gemiddelde.

Tarieven afvalstoffenheffing Omschrijving		2022	2023	Landelijk
Van 1 persoon		249,75	256,00	256,00
Van 2 personen		323,50	331,60	317,00
Van 3 personen		336,45	344,85	317,00

De tarieven 'Landelijk' betreffen de gemiddelde tarieven 2022 (bron: COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden).

Toeristenbelasting

De reguliere toeristenbelasting wordt geheven ter zake van het houden van verblijf met overnachting in hotels, pensions en andere, soortgelijke vakantie-onderkomens. Met ingang van 2018 kent onze gemeente een afzonderlijk (lager) tarief voor het houden van verblijf op een kampeerterrein. Met ingang van 2019 is tevens een watertoeristenbelasting ingevoerd.

In 2022 kent 89% van de gemeenten een toeristenbelasting. In 82% van de gemeenten bedraagt het tarief een vast bedrag per overnachting. Ook komt het voor dat het te betalen bedrag afhangt van de overnachtingsprijs (in 4,4 procent van de gemeenten) of het aantal sterren van het hotel (0,9 procent). Het gewogen gemiddelde tarief bij alleen gemeenten met toeristenbelasting bedraagt € 3,14 per overnachting.

Voor het verkrijgen van extra inkomsten wordt voor de toeristenbelasting, naast de inflatiecorrectie, een extra opslag toegepast van € 100.000 (+ 12,7%). Het tarief voor deze accommodaties bedraagt in 2023 € 3,01. Meerjarig wordt eveneens van een inflatiecorrectie van 2,5% en voor de jaren 2024 en 2025 van een extra opslag van € 100.000 uitgegaan (+ 11,2%, in 2024, + 10,1% in 2025).

Hondenbelasting

Het tarief per hond bedraagt in 2023 in onze gemeente € 83,15 per jaar. Gemiddeld betaalt de houder van één hond in Nederland in 2022 € 78,10 per jaar. In 2022 wordt in 165 van de 344 gemeenten een hondenbelasting geheven. In die gemeenten woont 51 procent van de bevolking.

Reinigingsrechten

Reinigingsrechten kunnen worden geheven voor het aanbieden van bedrijfsafval aan de gemeente of voor het inzamelen van dit afval door de gemeente. Gelijk aan de afvalstoffenheffing is het beleid erop gericht zoveel mogelijk kostendekkend te zijn. In de begroting is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 2,5%. Meerjarig is eveneens van een jaarlijkse stijging van 2,5% uitgegaan.

Rioolheffing gebruikers

Naast de rioolheffing eigenaren wordt een gebruikersbelasting geheven voor percelen waar meer dan 300m3 water wordt ingenomen (en geloosd). Over de eerste 300m3 wordt niet geheven, waarmee een gemiddeld huishouden buiten de heffing valt. Uitgangspunt bij deze heffing is dat deze tezamen met de rioolheffing eigenaren 100% kostendekkend moet zijn.

Grafrechten

Met betrekking tot deze heffing is het beleid erop gericht zoveel mogelijk kostendekkend te zijn. In deze begroting is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 2,5%.

Leges

De gemeentelijke tarieven ter zake van deze heffingen worden over het algemeen met 2,5% verhoogd. Meerjarig wordt eveneens een inflatiecorrectie van 2,5% toegepast.

Havengeld

Ook voor deze heffing geldt een maximale opbrengstnorm van 100% van de geraamde lasten. Anders dan bij de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt bij deze heffing, gelet op het afwijkende karakter, een volledige dekking niet nagestreefd. In de begroting is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 2,5%. Meerjarig is eveneens van een jaarlijkse stijging van 2,5% uitgegaan.

Bruggeld

Het tarief bruggeld wordt geïndexeerd € 1,30 naar € 1,35.

Marktgeld

In deze begroting is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 2,5%.

Kostendekkendheid

Op grond van de Gemeentewet kunnen rechten worden geheven voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen of voor het genot van door de gemeente verstrekte diensten. Hierbij is van belang dat de geraamde opbrengsten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. Overdekking is niet toegestaan. "Onderdekking" betekent evenwel dat een deel van de lasten ter zake van het gebruik of genot door anderen dan de gebruikers van de bezittingen of afnemers van de dienst moeten worden opgebracht. Dit deel komt dan ten laste van de algemene middelen.

Bedragen * € 1.000 Berekening kostendekking 2023	Rioolheffing	Afvalstoffen-heffing	Reinigings-rechten	Grafrechten	Havengeld	Marktgeld	Leges
Kosten producten incl. (omslag)rente	3.052	4.067	191	266	413	47	2.020
Inkomsten producten excl. heffingen	-35	-274	-6	-76	-61	-4	-1
Netto kosten product	3.017	3.794	185	190	353	43	2.018
Overhead	619	607	36	52	91	8	1.167
Extra rente kapitaalslasten	200	8	-	1	9	-	-
BTW	454	667	30	-	-	8	35
Totale kosten	4.289	5.075	252	243	454	58	3.221
Opbrengst heffingen	-3.807	-4.843	-191	-141	-91	-44	-1.206
Saldo	482	232	61	102	362	14	2.014
Dekkingspercentage	88,8%	95,4%	75,6%	58,2%	20,1%	75,5%	37,5%

Lokale lastendruk

Ontwikkeling van de woonlasten

De gemiddelde gemeentelijke woonlasten per huishouden in Edam-Volendam stijgen als gevolg van de in de begroting verwerkte inflatiecorrectie in het begrotingsjaar van € 825 naar € 846. Deze woonlasten bestaan uit de onroerendezaakbelastingen voor eigenaren, rioolheffing eigenaren en afvalstoffenheffing. Onderstaande tabel geeft de omvang van de lokale woonlasten voor een meer-persoonshuishouden weer.

Waarde	2022	2023	Wijziging	Landelijk
Gemiddelde waarde woningen	360.000	409.000	13,5%	409.000

Woonlasten per huishouden	2022	2023	Wijziging	Landelijk
OZB eigenaren	278,28	285,48	2,5%	400,00
Afvalstoffenheffing	336,45	344,85	2,5%	317,00
Rioolheffing eigenaren	210,40	215,65	2,5%	207,00
Totaal	825,13	845,98	2,5%	924,00

De 'Landelijke' woonlasten zijn berekend op basis van het gemiddelde tarief en de landelijk gemiddelde WOZ-waarde in 2022.

Ontwikkeling belastingdruk niet-woningen

De gemiddelde gemeentelijke lasten per niet-woning stijgen als gevolg van de in de begroting verwerkte inflatiecorrectie in het begrotingsjaar van € 1.379 naar € 1.413. Deze lasten bestaan uit de onroerendezaakbelastingen voor eigenaren, onroerendezaakbelastingen voor gebruikers en rioolheffing eigenaren.

Waarde	2022	2023	Wijziging
Gemiddelde waarde niet-woningen	360.000	356.000	-1,1%

Belastingdruk niet-woningen	2022	2023	Wijziging
OZB eigenaren	650,52	666,08	2,5%
OZB gebruikers	518,40	530,80	2,5%
Rioolheffing eigenaren	210,40	215,65	2,5%
Totaal	1.379,32	1.412,53	2,5%

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Deze paragraaf bevat een berekening van de ratio weerstandsvermogen en het beleid daaromtrent, gebaseerd op de Nota weerstandsvermogen en risicomanagement zoals vastgesteld in de raadvergadering van 15 september 2016. Begin 2023 wordt de besluitvorming verwacht op een nieuwe Nota Weerstandsvermogen.

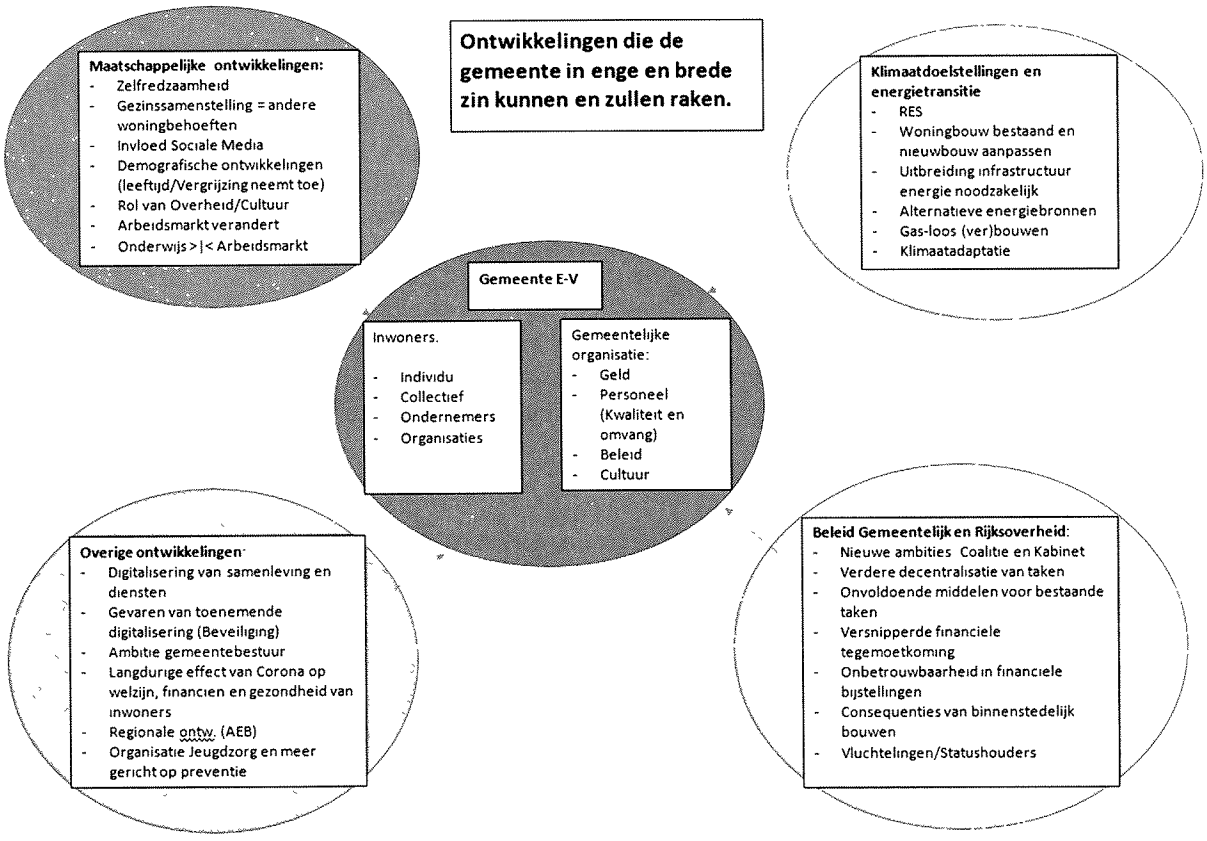
De ratio weerstandsvermogen kan worden omschreven als de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit, zijnde alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. De ratio geeft de robuustheid van de begroting aan en is van belang wanneer er zich een financiële tegenvaller voordoet.

Daarnaast bevat deze paragraaf een set van zes financiële kengetallen die getoetst worden aan de signaleringswaarden die de provincie hanteert bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

Toekomstige ontwikkelingen

In de Meerjarige begroting is een verplichte risicoparagraaf opgenomen. De risico's worden beoordeeld op financiële impact voor de gemeente. Echter niet alle toekomstige ontwikkelingen zijn nu al volledig bekend en/of leiden tot een financieel risico voor de gemeente. Wanneer gesproken wordt over de gemeente bedoelen we enerzijds de inwoners van de gemeente. Als individu, ondernemers, instellingen e.d. en anderzijds de gemeente als publieke organisatie. Ontwikkelingen kunnen de gemeente in beide vormen raken.

Onderstaand is een overzicht gemaakt van ontwikkelingen die het college, met de kennis van nu, ziet. Doel van dit overzicht is niet om een uitputtende lijst op te stellen maar vooral om periodiek met de raad van gedachte te wisselen over de verschillende onderwerpen. Naarmate deze ontwikkelingen concreter worden, kunnen deze ook beter beoordeeld worden op de impact voor de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote financiële gevolgen die onverwacht, onuitstelbaar en substantieel zijn, op te vangen. De opbouw van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt hieronder weergegeven.

Bedragen * € 1.000	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene reserve	14.160	14.757	15.725	16.246	17.743	19.975
Stille reserves	1.084	1.171	1.171	1.171	1.171	1.171
Onvoorzien	-	50	50	50	50	50
Saldo Rekening / Begroting	2.766	1.145	1.735	3.226	5.451	3.477
Onbenutte belastingcapaciteit	5.772	6.588	7.517	7.978	8.033	7.984
Beschikbare weerstandscapaciteit	23.782	23.711	26.198	28.671	32.448	32.657

Algemene reserve
De algemene reserve heeft normaliter een bufferfunctie en staat centraal in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit. De bestemming van deze reserve is vrij om onvoorziene, onafwendbare en onuitstelbare tegenvallers op te kunnen vangen. Deze reserve kan ook worden ingezet om nieuw beleid te financieren.
De geprognosticeerde algemene reserve is gebaseerd op de begroting 2023, inclusief geraamde onbestemd resultaat. Het nieuwe collegeprogramma is hierin nog niet meegenomen.

Bestemmingsreserves
Bestemmingsreserves behoren volgens het BBV niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit en worden om die reden niet meer meegeteld in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Stille reserves
Om een getrouw beeld te geven van de financiële positie dient in de toelichting op de balans ingegaan te worden op de stille reserves van niet-bedrijfsgebonden activa (activa niet voor de openbare dienst bestemd). Voorwaarde is wel dat het actief direct verkoopbaar moet zijn indien men dit zou willen.
Het gaat hier om de marktwaarde van een aantal woningen en de belegging in het APPA-fonds van de voormalige gemeente Zeevang. Voor het bepalen van de marktwaarde is de WOZ-waarde als uitgangspunt genomen. Hierop is een afslag van 50% toegepast, omdat we voornamelijk te maken hebben met verhuurde woningen die een lagere marktwaarde hebben dan een woningen in onverhuurde staat.

Onvoorzien
Artikel 189 van de Gemeentewet en artikel 8 (lid 1 en lid 6) van het BBV verplicht iedere gemeente een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. De post onvoorzien is een buffer voor onvoorziene tegenvallers. Het dekt begrotingsmutaties die voldoen aan de 3-o's: onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar.

Saldo rekening/begroting
Naast het onvoorzien bestaat de mogelijkheid dat de begroting een positief of negatief saldo laat zien. De raad kan besluiten nemen om dit saldo, al dan niet in combinatie met het onvoorzien, in te vullen. Dit geldt ook voor het saldo van een jaarrekening in de vorm van resultaatbestemming.

Onbenutte belastingcapaciteit
Voor de bepaling hiervan wordt gebruik gemaakt van het normtarief OZB voor toelating tot artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet. Daarnaast zijn de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en rioolheffingen niet 100% kostendekkend. De totale onbenutte belastingcapaciteit is opgenomen in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit stellen we vast aan de hand van een risico-inventarisatie die twee maal per jaar plaatsvindt. Per risico is een inschatting gemaakt van de kans dat deze zich voordoet. Daarnaast zijn de financiële gevolgen van deze risico's waar mogelijk gekwantificeerd.

In het algemeen kan worden geconstateerd dat de risico's voor gemeenten zijn toegenomen. Door verandering van het Burgerlijk Wetboek en door de mondigheid van de burgers worden gemeenten steeds vaker geconfronteerd met claims op basis van wettelijke aansprakelijkheid. Ook de wettelijke taken binnen het Sociaal Domein leiden tot toenemende risico's.

De risico's die relevant zijn voor de bepaling van het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Voor de onderkende risico's wordt een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet en een inschatting van de financiële omvang van het risico. Omvang vermenigvuldigd met kans geeft het risicobedrag dat opgeteld meetelt in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij een risico bestaat geen absolute zekerheid, dat deze zich voordoet en onderscheidt zich daarmee van een feit. De kans dat zich alle risico's tegelijkertijd zullen openbaren is zeer onwaarschijnlijk. Het is dan financieel ook niet zinvol om alle risico's voor de volle 100% af te dekken. Dit zou een dusdanig beslag kunnen leggen op de beschikbare middelen dat dit van invloed kan zijn op de bedrijfsvoering.

Bedragen * € 1.000	Aantal **risico's**	Bruto **Risico**	Netto **Risico**	Gemiddelde **weging**
Financieringsrisico's	1	92.437	231	0%
Juridische- en aansprakelijkheidsrisico's	9	7.900	3.480	52%
Financiële risico's	46	5.517	2.803	40%
Materiële risico's	6	790	107	40%
Verbonden partijen	1	450	180	40%
Bedrijfsprocessen	5	50	8	16%
Onvoorziene restantrisico's (2,5% lasten)		2.325	2.325	100%
Benodigde weerstandscapaciteit		**109.469**	**9.134**	

Financieringsrisico's
Betreft de gewaarborgde geldleningen

Juridische- en aansprakelijkheidsrisico's
Naast risico's verbonden aan afgegeven garanties voor geldleningen, zijn de risico's verbonden aan bestemmingsplannen en datalekken het grootste risico.

Financiële risico's
Deze risico's hebben voornamelijk betrekking op de open einde-regelingen van sociale zaken, de onzekerheden aangaande de Algemene uitkering, de Wet Openbaar Bestuur en Covid-19.

Materiële risico's
Hier zijn de risico's opgenomen ten aanzien van de overname problematiek van wegen van het waterschap HHNK maar ook van verborgen gebreken van in bezit zijnde vastgoed in afwachting van de resultaten van de te houden inspecties.
Risico's verbonden partijen en deelnemingen
De hier gepresenteerde risico's hebben betrekking op mogelijke fluctuatie van de te ontvangen dividend van verbonden partijen waarvan wij aandelen hebben.

Risico's bedrijfsprocessen
Betreft verschillende ondernemersrisico's die de gemeente loopt met betrekking tot de algemene handhavingsproblematiek.

Restantrisico's 2,5% lasten
Dit betreft een post voor algemene risico's die wij als gemeente lopen. Gerekend is op 2,5% van de totale begrote lasten.

Weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen drukt de verhouding uit tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Het beleid is erop gericht om de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (i.c. de weerstandsratio) minimaal tussen 1,0 en 1,4 (kwalificatie voldoende) te laten zijn. Met de voorliggende begroting wordt aan deze norm voldaan.

Bedragen * € 1.000	Rekening					
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Beschikbare weerstandscapaciteit	23.782	23.711	26.198	28.671	32.448	32.657
Benodigde weerstandscapaciteit	9.494	9.134	9.134	9.134	9.134	9.134
Benodigde weerstandscapaciteit	14.288	14.577	17.064	19.537	23.314	23.523
Ratio	2,5	2,6	2,9	3,1	3,6	3,6

Financiële kengetallen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van zes financiële kengetallen moet worden opgenomen. De grondslag van deze kengetallen wordt gevormd door een geprognosticeerde eindbalans. De ontwikkeling van deze kengetallen wordt in onderstaande tabel gepresenteerd.

Prognose ratio's	Rekening 2021	2022	2023	2024	2025	2026	Beoordeling 2023
Netto schuldquote	44,5%	67,6%	78,0%	90,0%	79,5%	74,8%	A
Netto schuldquote - gecorrigeerd	31,6%	50,9%	64,5%	77,6%	70,1%	64,2%	A
Solvabiliteit	51,4%	42,1%	37,1%	33,3%	32,6%	32,0%	B
Structurele exploitatieruimte	3,0%	-5,4%	-0,3%	1,7%	4,9%	3,0%	B
Grondexploitatie	-11,8%	-5,9%	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Belastingcapaciteit	96,7%	94,2%	90,8%	90,8%	90,8%	90,8%	A

Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen

Naast deze kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. Er is geen formeel normeringsinstrument in het kader van financieel toezicht door de provincies. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd door de provincie Noord-Holland gebruikt bij onder andere financiële stresstesten voor 100.000+ gemeenten. Bij de beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen maken we gebruik van de provinciale normering. Hierin is gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol.

Uit de geprognosticeerde ratio's blijkt dat de solvabiliteit fors afneemt de komende jaren. Deze daling wordt veroorzaakt door een hoog aantal openstaande kredieten voor nieuwe projecten en investeringen, die gefinancierd zullen moeten worden met vreemd vermogen. Dit verklaart ook de toename in de netto schuldquote. In de ramingen is nog geen rekening gehouden met het nieuwe collegeprogramma.

Voor het berekenen van de belastingcapaciteit is rekening gehouden met een gelijkblijvende WOZ waarde en een inflatiecorrectie op de tarieven van 2,5%.

De prognoses voor grondexploitatie zijn momenteel niet te maken, omdat de huidige grondexploitaties aflopen en nog geen inzicht bestaat in toekomstige grondexploitaties.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Een groot deel van het geïnvesteerd vermogen van de gemeente staat op, of ligt in de grond van het openbaar gebied. Een eigentijds zorgvuldig beheer hiervan is dan ook van wezenlijk belang.
Een tweede wellicht nog belangrijker aspect is, dat de kwaliteit van het openbaar gebied door de inwoners vaak het meest intensief wordt beleefd. Daarom is het van belang dat in de diverse beleids- cq. onderhoudsplannen een kader wordt opgenomen voor het gewenste kwaliteitsniveau. In een deel van deze plannen is het gewenste kwaliteitsniveau niet aangegeven. Voor het vastleggen van kwaliteitsniveaus, bij toekomstig vast te stellen beleids- cq. onderhoudsplannen, zullen daar waar mogelijk de standaard kwaliteitsniveaus voor onderhoud openbare ruimte van de CROW worden gehanteerd. Deze zijn beschreven in de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2013 van het CROW. Aan dit kwaliteitsniveau kunnen dan inspecties en beheersmaatregelen worden getoetst. Ook kan worden bepaald of het door de raad vastgestelde niveau wordt gerealiseerd en gehandhaafd.

De totale kosten die gepaard gaan met het onderhoud aan kapitaalgoederen beslaan een belangrijk deel van het totale begrotingsbudget. Het is daarom van belang dat periodiek wordt gekeken naar de noodzaak en de timing van de geplande uitgaven in alle onderhoudsplannen. Dat kan betekenen dat in enig begrotingsjaar een geplande uitgave naar voren of naar achteren wordt geschoven, alles uiteraard mits binnen de verantwoorde technische en financiële kaders. Deze verschuivingen gebeuren niet alleen bij het samenstellen van de begroting, maar ook bij de tussentijdse rapportages in de Zomer- en Winternota.

De afschrijvingslasten van afgesloten investeringen uit het verleden worden gedekt uit een kapitaallastenreserve, zodat deze lasten niet meer op de exploitatie drukken.
Deze kapitaallastenreserve heeft een boekwaarde die gelijk is aan de boekwaarde van de resterende afgesloten investeringen uit het verleden en zal uiteindelijk gelijktijdig met het verdwijnen van die oude boekwaarden zijn uitgeput.

Hieronder vindt u een overzicht van de actuele onderhoudsplannen waarover onze gemeente beschikt, waarbij eveneens (mits aanwezig) is aangegeven wat het gewenste onderhoudsniveau is. In de beleidsplannen voor beheer en onderhoud van wegen, bruggen en havens is onderscheid gemaakt in HIOR gebieden (de oude kernen van Edam en Volendam) en de overige gebieden binnen de gemeente.

Groep	Plan	Besluit	Actualisatie gewenst in	Onderhoudsniveau
Water	Baggerplan 2020-2024	30-1-2020	2024	Legger + 20cm extra
	Bruggen 2019-2023	11-4-2019	2023	B/3
	Havens 2019-2023	11-4-2019	2023	B/3
	Schoeiingen/kademuren 2020-25	16-5-2019	2025	
Groen	Groenbeleidsplan 2020-2024	25-6-2020	2024	B (CROW)
	Speelruimtebeleid 2020-2029	30-1-2020	2029	
Accommodaties	Overige gemeentelijke eigendommen			
	Sport Indoor			
	Sport Inrichting	29-9-2011	2016	
	Sport Outdoor	24-1-2013	2017	
	CAI	16-3-2017	2022	
Wegen	Wegen 2019-2023	11-4-2016	2023	A/2 (Binnen HIOR gebied)
				B/3 (Buiten HIOR gebied)
	Verlichtingsplan	24-11-2016	2022	Voldoen aan SER normen
Riolering	Rioleringsplan	15-2-2018	2023	Op basis van schadebeelden
Overig	Afvalbeheer	15-12-	2022	Voldoen aan doelstelling

		2016		VANG beleid

Water

Beleid

Het onderdeel Water omvat de beheerplannen voor Baggeren, Bruggen, Havens en Schoeiingen en Kademuren. De geraamde onderhouds- en kapitaallasten zijn gebaseerd op de momenteel vastgestelde beheerplannen. De beheerplannen voor Bruggen, Havens en Schoeiingen en kademuren zijn in 2019 (raadsvergadering 11-4-2019) geactualiseerd. Het beheerplan Baggeren is in de raadsvergadering van 30 januari 2020 geactualiseerd. In de geactualiseerde beleidsplannen is planmatig onderhoud ingevoerd. Hierbij wordt uitgegaan van onderhouden op het gewenste onderhoudsniveau in plaats van te sturen op de beschikbare capaciteit.

Financieel

In onderstaande tabel is aangegeven welke investeringsbedragen en exploitatie-uitgaven in deze begrotingsperiode zullen worden besteed aan de onderdelen Baggeren, Bruggen, Havens en Schoeiingen en Kademuren.

Baggeren

Bedragen * € 1.000					
Progr	**Water**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Baggerplan					
4	Onderhoudskosten (plan)	307	308	308	308
4	Kredieten	0	0	0	0
Totaal		307	308	308	308

In de jaarschijf 2023 zullen onder andere de volgende baggerwerken uitgevoerd gaan worden: Zoutziedershof, Keetzijde, Kwadijk Zuidoost, Westwal, De Postjes, De Ruiterlaan, Julianaweg, De Kuul, AP Schotelstraat, Natuurpark IJe, A. Hanicottestraat en de Haven Edam.

Het huidige meerjarenonderhoudsplan heeft een looptijd tot 31 december 2024. Momenteel werkt de organisatie toe naar nieuwe onderhoudsplannen met een ingangsdatum van 1 januari 2024, waarbij het baggerplan voortijdig wordt vernieuwd. In de begroting van boekjaar 2024 worden naar verwachting de geraamde onderhoudslasten op basis van de nieuwe onderhoudsplannen opgenomen.

Bruggen

Bedragen * € 1.000					
Progr	**Water**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Onderhoudsplan Bruggen					
4	Onderhoudslasten (plan)	582	582	582	582
4	Kredieten	1.274	0	0	0
Totaal		1.856	582	582	582

Voor de onderhoudswerkzaamheden wordt vanaf 2023 gestart met een nieuwe aannemer. Momenteel worden de inspecties uitgevoerd. Op basis hiervan zal het onderhoud worden uitgevoerd. Er zal in ieder geval onderhoud worden gepleegd aan de brug tussen de Leendert Spaanderlaan en de Chr. van Abkoudestraat en de brug in de Leendert Spaanderlaan. Met de werkzaamheden aan de Pompsluisbrug en de brug bij het Kerkepad is in 2022 gestart en de uitvoering doorlopen in 2023.

In de jaarschijf 2023 staat de vervanging van 10 fiets- en voetgangersbruggen gepland. Dit betreft de vervanging van meerdere fiets- en voetgangersbruggen binnen de gemeente. Het gaat om de brug bij Oorgat,

de brug tussen Singelweg en Zuidervesting, de brug tussen Roelof Bootstraat noord en zuid, Stationsstraatbrug, brug tussen Doolhof en Meerzijde, Botsteegbrug, brug achter Jan Platstraat en een aantal bruggen in het Boelenspark. Daarnaast zal de verkeersbrug bij De Krommert - Veenwortellaan te OOsthuizen worden vervangen.

Het huidige meerjaren onderhoudsplan heeft een looptijd tot 31 december 2023. Het geraamde onderhoud voor de jaren 2024 tot en met 2026 is gebaseerd op het boekjaar 2023. Momenteel werkt de organisatie toe naar nieuwe onderhoudsplannen met een ingangsdatum van 1 januari 2024. In de begroting van boekjaar 2024 worden naar verwachting de geraamde onderhoudslasten op basis van de nieuwe onderhoudsplannen opgenomen.

Havens

Bedragen * € 1.000					
Progr	Water	2023	2024	2025	2026
Onderhoudsplan Havens					
4	Onderhoudslasten (plan)	111	111	111	111
4	Kredieten	960	0	0	0
Totaal		1.071	111	111	111

In 2023 worden in de haven Volendam de volgende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd:
- vernieuwen waterleiding en elektrakabels
- legionella preventie maatregelen drinkwaterleidingen
- aanpassen wrijfgording langs de kade
- herstel vlonderplanken bordessen aan dijk

In de jaarschijf 2023 zullen de werkzaamheden aan de haven Edam, die in 2022 zijn aangevangen, qua uitvoering doorlopen in 2023. Het gaat om de volgende werkzaamheden:
- vervangen basaltglooiing aansluitend op de watersportvereniging en bij hoek kade naast de boothelling
- vervangen remmingwerk steiger
- reparatie basalt onder betonnen havenhoofd

Het huidige meerjaren onderhoudsplan heeft een looptijd tot 31 december 2023. Het geraamde onderhoud voor de jaren 2024 tot en met 2026 is gebaseerd op het boekjaar 2023. Momenteel werkt de organisatie toe naar nieuwe onderhoudsplannen met een ingangsdatum van 1 januari 2024. In de begroting van boekjaar 2024 worden naar verwachting de geraamde onderhoudslasten op basis van de nieuwe onderhoudsplannen opgenomen.

Schoeiingen en kademuren

Bedragen * € 1.000					
Progr	Water	2023	2024	2025	2026
Onderhoudsplan Schoeiingen en kademuren					
4	Onderhoudslasten (plan)	31	31	31	31
4	Kredieten	361	329	379	0
Totaal		392	360	410	31

Het planmatig onderhoud bestaat in 2023 uit inspectiekosten en kleine onderhoudswerkzaamheden in de gehele gemeente.

In de jaarschijf 2023 zal onder andere groot planmatig onderhoud worden uitgevoerd aan de:
- Beschoeiing in Edam aan Nieuwvaartje en Keetzijde.
- Beschoeiingen in Oosthuizen aan de Seevancksweg 19a.
- Beschoeiingen n Hobrede 21-22 te Hobrede.
- Kademuren te Volendam aan Meerzijde, Visserstraat, Logger en Boezelgracht.

Het huidige meerjaren onderhoudsplan heeft een looptijd tot 31 december2025. Het geraamde onderhoud voor de jaren 2024 tot en met 2025 is gebaseerd op het door de raad vastgestelde beheer – en onderhoudsplan beschoeiingen en kademuren 2020-2025.

Groen

Beleid

Het onderdeel Groen omvat de onderhoudsplannen voor groenvoorzieningen en speelwerktuigen. In de raadsvergadering van 25 juni 2020 is het Groenbeleidsplan 2020-2024 vastgesteld. Als financieel kader bij de uitvoering van het Groenbeleidsplan heeft de raad bepaald dat dit dient te gebeuren binnen het huidige groenbudget. Naderhand zal per project de hogere ambitie uit het Groenbeleidsplan in beeld worden gebracht en worden vertaald naar benodigde aanvullende financiële middelen.

In de raadsvergadering van 30 januari 2020 is de nota Speelruimte 2020-2029 vastgesteld. Na een uitvoerige evaluatie (waaronder een online-enquête) en aanvullend onderzoek zijn voor het toekomstige speelruimtebeleid kaders vastgesteld waarbij rekening is gehouden met:

- Uitdaging in het aanbod (waarbij ook gericht wordt op diversiteit met meer natuurlijke speelvormen);
- Verbeteren veiligheid en ondergronden;
- Relaties met andere projecten zoals LEF, Groen, Sport, Kansrijk en Jongerenwerk, Leefstijl;
- Bewonersparticipatie verschillende kommen;
- Duurzaamheid.

Financieel

In onderstaande tabel is aangegeven welke investeringsbedragen en exploitatie-uitgaven in deze begrotingsperiode zullen worden besteed aan de onderdelen Groenvoorzieningen en Speelwerktuigen.

Groenvoorzieningen

Bedragen * € 1.000					
Progr	**Groen**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Groenvoorzieningen					
4	Onderhoudskosten (plan)	724	739	757	776
4	Kredieten	100	0	0	0
Totaal		824	739	757	776

Van het budget onderhoudskosten wordt het bestaande groen binnen de gehele gemeente onderhouden en vernieuwd op het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau conform het Groenbeleidsplan.

In de jaarschijf 2023 zal de voorbereiding voor de omvorming van het Boelenspark worden afgerond. En zal een Raadsvoorstel (inclusief kredietaanvraag) worden voorgelegd voor de uitvoering van de omvorming.

Speelwerktuigen

Bedragen * € 1.000					
Progr	**Groen**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Onderhoudsplan Speelwerktuigen					
4	Onderhoudslasten (plan)	107	109	111	113
4	Kredieten	135	100	100	100
Totaal		242	209	211	213

Het onderhoudsbudget wordt benut voor de kosten van inspecties en onderhoud en herstelwerkzaamheden aan de toestellen in de bestaande speelplaatsen binnen de gehele gemeente.

Het krediet in de jaarschijf 2023 wordt besteed aan de vernieuwing van speeltuinen in de kernen van de voormalige gemeente Zeevang. Daarnaast wordt er een Calisthenics Park te Oosthuizen gerealiseerd.

Accommodaties

Beleid

Het onderdeel Accommodaties omvat de volgende onderhoudsplannen

1. Gemeentelijke gebouwen
2. Sport Indoor accommodaties
3. Sport Indoor Inrichting
4. Sport Outdoor accommodaties

Voorafgaand aan de samenstelling van de begroting vindt jaarlijks een evaluatie plaats van het opgestelde onderhoudsplan aan Gemeentelijke gebouwen en de gemeentelijke indoor-sportaccommodaties. Zodoende zijn de opgenomen onderhoudsramingen gebaseerd op de meest actuele peilingen. Tussentijds kan, indien noodzakelijk, een bijstelling of verschuiving worden opgenomen in de Zomernota of Winternota.

Financieel

In onderstaande tabel is aangegeven welke investeringsbedragen en exploitatie-uitgaven in deze begrotingsperiode zullen worden besteed aan de onderdelen Gemeentelijke gebouwen, Sport indoor accommodaties, Sport indoor inrichting en Sport outdoor accommodaties.

Overige accommodaties

Bedragen * € 1.000					
Progr	**Accommodaties**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Accommodaties Overigen					
4	Onderhoudskosten (plan)	374	512	318	272
4	Kredieten	529	106	190	62
Totaal		903	618	508	334

Het grootste deel van de kredieten voor de overige accommodaties (geen sportgebouwen) zal in de jaarschijf 2023 worden besteed aan 2 torens: De kerktoren in de Raadhuisstraat in Oosthuizen (€ 108.000) en de Speeltoren aan de Lingerzijde in Edam (€ 80.000).

Accommodaties sport indoor

Bedragen * € 1.000					
Progr	**Accommodaties**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Accommodaties Sport Indoor					
4	Onderhoudslasten (plan)	160	72	43	47
4	Kredieten	1.003	1.290	241	28
Totaal		1.163	1.362	284	75

Het geplande onderhoud aan gemeentelijke gebouwen in 2023 heeft tot een bedrag van € 779.000 betrekking op het Zwembad De Waterdam. Ook staan er werkzaamheden gepland aan het dak van De Opperdam (€ 150.000).

Accommodaties sport indoor - inrichting

Bedragen * € 1.000					
Progr	Accommodaties	2023	2024	2025	2026
Accommodaties Sport Inrichting					
4	Onderhoudslasten (plan)	178	38	38	38
4	Kredieten	15	0	0	0
Totaal		193	38	38	38

De investering in 2023 aan sportinrichting heeft betrekking op de landingsmat polsstokhoogspringen voor AV Edam.

Accommodaties sport outdoor

Bedragen * € 1.000					
Progr	Accommodaties	2023	2024	2025	2026
Accommodaties Sport Outdoor					
4	Onderhoudslasten (plan)	60	62	103	59
4	Kredieten	1.905	138	54	23
Totaal		1.965	200	157	82

Het grootste deel van de kredieten voor de accommodaties sport outdoor zal in de jaarschijf 2023 worden besteed aan het renoveren van een veld bij VV Oosthuizen (€ 610.000) en het vervangen van de toplaag bij twee velden bij RKAV (€ 891.000).

Wegen

Beleid

Het beleidsplan Wegen 2019-2023 is vastgesteld in de raadsvergadering van 11-04-2019. Daarbij is voor de onderhoudskwaliteit uitgegaan van niveau A/2 voor wegen in HIOR gebieden (Handboek Inrichting Openbare Ruimten) en B/3 voor de overige wegen in de gemeente. Conform het raadsbesluit worden de kosten van het achterstallig onderhoud (geraamd tot en met 2022) gedekt uit bestemde reserve 095.310.

Financieel

In onderstaande tabel is aangegeven welke investeringsbedragen en exploitatie-uitgaven in deze begrotingsperiode zullen worden besteed aan de onderdelen Wegen en Verlichting.

Onderhoudsplan Wegen

Bedragen * € 1.000					
Progr	Wegen	2023	2024	2025	2026
Onderhoudsplan Wegen					
4	Onderhoudskosten (plan)	4.382	2.482	1.882	1.882
4	Kredieten	3.426	8.759	0	0
Totaal		7.808	11.241	1.882	1.882

Volgens de uitvoeringsplanning van het planmatig onderhoud wegen zal de focus van de werkzaamheden in 2023 liggen op onder andere de volgende wegen:

- Edam: Elandsgracht (hior), Breedstraat (hior), Grootwesterbuiten, Keetzijde (asfalt)

- Volendam: Oude kom (hior), Blokgouw 8, Middengebied, Blauwe Baai, Westeinde (asfalt)

Het huidige meerjarenonderhoudsplan heeft een looptijd tot 31 december 2023. Het geraamde onderhoud voor de jaren 2024 tot en met 2026 is gebaseerd op het boekjaar 2023. Momenteel werkt de organisatie toe naar nieuwe onderhoudsplannen met een ingangsdatum van 1 januari 2024. In de begroting van boekjaar 2024 worden naar verwachting de geraamde onderhoudslasten op basis van de nieuwe onderhoudsplannen opgenomen.

Het totale investeringskrediet in 2023 zal tot een bedrag ad € 2,6 mln worden besteed aan de renovatie van de Julianaweg (€ 2,3 mln in 2024). In 2023 wordt € 300.000 beschikbaar gesteld voor de Versnellingsopgave Haltetoegankelijkheid en € 286.000 voor de meekoppelkans Afrit Noordeinde Volendam en € 145.000 voor de meekoppelkans Kruising Warder.

Het investeringskrediet in de jaarschijf 2023 en gedeeltelijk in 2024 is voor de uitvoering van de reconstructie van de Julianaweg. Dit bestaat uit meerdere fases en de uitvoering loopt door tot en met 2025. Het krediet in de jaarschijf 2024 is voor de uitvoering van de 3e ontsluitingsweg.

Verlichtingsplan

Bedragen * € 1.000					
Progr	**Wegen**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Verlichtingsplan					
4	Onderhoudslasten (plan)	155	159	164	168
4	Kredieten	0	0	0	0
Totaal		155	159	164	168

De onderhoudsbudget wordt ingezet voor het onderhoud en het herstellen van schades aan de lichtmasten in de gehele gemeente.

In de jaarschijf 2023 wordt verdere uitvoering gegeven aan het beleidsplan Openbare Verlichting. Hiervoor is in 2016 een investeringsbudget ad € 6,5 mln beschikbaar gesteld. Op diverse plaatsen in de gemeente worden de oude lichtbronnen, overeenkomstig het vastgestelde plan, vervangen door energiezuinige en duurzame LED units.

Riolering

Beleid

Het GRP is vastgesteld in de raadsvergadering van 15-2-2018 en omvat alle kommen van de gemeente en beslaat de periode 2018-2023. Het plan bevat ook een regionaal deel, dat is opgesteld in samenwerking met alle gemeenten in Zaanstreek-Waterland en het Hoogheemraadschap Noorderkwartier. Inmiddels is er een start gemaakt met het opstellen van een nieuw GRP voor de komende planperiode.

Bedragen * € 1.000					
Progr	**Riolering**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	Rioleringsplan				
4	Onderhoudskosten (plan)	69	69	69	69
4	Kredieten	3.650	2.550	2.500	3.124
	Totaal Rioleringsplan	3.719	2.619	2.569	3.192
Totaal Riolering		3.719	2.619	2.569	3.192

In de jaarschijf 2023 worden de stamriolen in de omgeving Veermanlaan en industriegebied Morseweg gerelined. In Beets en Oosthuizen worden riolen vervangen en gerelined en de riolering in het middengebied Volendam wordt aangepakt. De riolering in Blokgouw 8 wordt hersteld en in de Baanstraat wordt de riolering vervangen. Daarnaast wordt er gestart met de rioleringswerkzaamheden in combinatie met de herinrichting van de Julianaweg en loopt de renovatie van gemaal De Worst door in 2023.

In 2024 loopt een aantal grootschalige werkzaamheden door, die zijn aangevangen in 2023, namelijk: omgeving Mgr. C. Veermanlaan en industriegebied Morseweg Volendam, werkzaamheden in het Middengebied Volendam en uiteraard de Julianaweg. Een aantal van deze werkzaamheden zullen ook in 2025 doorlopen. Daarnaast worden de riolen in Oosthuizen Noord vervangen en de riolen in de omgeving van De Krommert gerelined.

Financiering

Algemeen

Het doel van deze paragraaf is om de raad te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van de financiële risico's. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's onder andere door middel van de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Voor treasury is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van wezenlijk belang om de treasuryfunctie naar behoren uit te voeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de informatie die direct betrekking heeft op de aankoop van gronden en uitvoering van grote werken/prioriteiten etc. De kwaliteit van de treasuryfunctie is sterk afhankelijk van de informatie welke wordt aangeleverd door de verschillende afdelingen over de planning van hun activiteiten en de financiële gevolgen.

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid, is het (verwachte en werkelijke) verloop van de rente. De gemeente Edam-Volendam stelt zelf geen rentevisie op maar zal aan de hand van rentevisies van gerenommeerde financiële instellingen haar beleid bepalen.

De ontwikkelingen van de economie op mondiaal niveau hebben invloed op de rentestanden. Met name het beleid van bestuur van de ECB (centrale bank van de EU) is leidend voor de hoogtes van de rentestanden in Nederland. Om de ongekend hoge inflatie te beteugelen heeft de ECB de rente dit jaar al twee maal verhoogd. In eerste instantie werd de rente met 0,5 procent verhoogd en in september zelfs met 0,75 procent. De belangrijkste rentestand is hiermee dit jaar gestegen van -/- 0,5% naar 0,75%. Naar verwachting zal de ECB de komende maanden de rente verder opschroeven tot een renteniveau van 2 à 2,5 procent, in de hoop dat daarmee de inflatie zal afnemen tot de gewenste 2 procent ergens in 2023 of 2024. Momenteel is de inflatie in veel landen ruim boven de 10 procent.

De stijgende rente heeft gevolgen voor de financiële huishouding van de gemeente. De gemeente zal een hogere rente moeten betalen over af te sluiten geldleningen.

Kasgeldlimiet

De permanente financieringsbehoefte van een gemeente kan fluctuaties in de rentelasten, en daarmee risico's met zich meebrengen. Om deze risico's zoveel mogelijk te beperken is de kasgeldlimiet ingesteld.
De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt gedekt met kortlopende leningen (korter dan 1 jaar). De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage van de omvang van de begroting. Voor 2023 bedraagt dit 8,5% (vastgesteld bij ministeriële regeling). De omvang van de begroting (jaarschijf 2023) bedraagt € 103.255.248. De kasgeldlimiet bedraagt dan € 8.776.696 voor 2023. Het is de verwachting dat de kasgeldlimiet in 2023 niet overschreden gaat worden.

Renterisiconorm

Om het risico van rentaanpassingen en herfinanciering bij langlopende leningen (> 1 jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Deze norm is bij ministeriële regeling bepaald en houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Uit het volgende overzicht blijkt dat we ruim binnen de renterisiconorm blijven.

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Stand begrotingstotaal begin jaar	103.255	98.579	101.297	100.706
Vastgesteld % (Wet Fido)	20	20	20	20
Renterisiconorm	20.651	19.716	20.259	20.141
Risico vaste schuld	2.647	2.247	1.783	1.633
Ruimte onder risiconorm	18.004	17.469	18.476	18.508

Langlopende leningen

De afgelopen jaren is een aantal nieuwe langlopende leningen afgesloten voor het realiseren van een aantal grote projecten. Indien het huidig meerjaren investeringsplan volledig volgens de planning wordt uitgevoerd, zal de liquiditeitsbehoefte oplopen en wordt voorzien dat aanvullend minimaal € 5 mln. gefinancierd moet worden. Dit heeft ook gevolgen voor de solvabiliteit.

In onderstaand overzicht is het verwachte verloop van de huidige leningenportefeuille opgenomen. . Toekomstige leningen zijn hierin niet meegenomen. In de geprognosticeerde meerjarenbalans wordt inzicht gegeven in het verwachte financieringstekort.

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Stand per 1 januari	39.950	37.303	35.056	33.273
Aflossingen	2.647	2.247	1.783	1.633
Nieuwe leningen				
Stand per 31 december	37.303	35.056	33.273	31.640
Gewogen gemiddelde rente leningen	1,38	1,28	1,20	1,15
Te betalen rente	511	447	400	367

Rentebeleid

Het rentebeleid ziet er als volgt uit:

- over het eigen vermogen wordt geen rente berekend
- er vindt dus ook geen rentebijschrijving op reserves plaats
- de rentekosten bestaan alleen nog uit de werkelijk te betalen rentelasten over uitstaande geldleningen
- deze rentekosten worden omgeslagen over de activa; daarbij is het toegestaan het rentepercentage te corrigeren met een plus of min van 0,5%
- het rentepercentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt 0,44%. De gemeente mag dit percentage afronden op 0,5%

Hieronder volgt een berekening van de rentekosten. Het genoemde renteresultaat komt terug op het taakveld treasury, maar is niet het enige resultaat op dat taakveld. Ook bijvoorbeeld ontvangen dividend wordt geraamd op het taakveld, maar maakt geen onderdeel uit van het renteschema:

Bedragen * € 1.000 **Rentetoerekening**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Externe rentelasten langlopende leningen	711	689	655	625
Externe rentebaten	-52	-52	-52	-52
Saldo door te rekenen externe rente	**659**	**637**	**603**	**573**
Rente grondexploitaties	57	0	0	0
Rente voorzieningen				
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**716**	**637**	**603**	**573**

De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	672	734	817	786
Renteresultaat op het taakveld Treasury	**44**	**-97**	**-214**	**-213**

Bedrijfsvoering

Algemeen

Paragrafen zijn bedoeld om op onderwerpen een dwarsdoorsnede te geven door de begroting. In de verschillende programma's treft u de verschillende onderwerpen en taken aan die de gemeente ten behoeve van haar inwoners uitvoert. Om deze taken uit te voeren heeft de gemeente haar eigen ambtelijke organisatie. Zaken die de organisatie raken worden opgenomen in deze paragraaf Bedrijfsvoering. Voorbeelden hiervan zijn organisatieontwikkelingen, organisatie aanpassingen enz. In een apart hoofdstuk Personeel zijn nog specifieke zaken en kengetallen opgenomen .
Hierna wordt voor de verschillende afdelingen toegelicht welke thema's op het gebied van bedrijfsvoering actueel zijn.

Organisatie

Afdeling bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering heeft als belangrijkste taak om te zorgen dat de 3 vakafdelingen, Ruimtelijke Ontwikkeling, Ruimtelijke Beheer en Samenleving hun taken zo efficiënt mogelijk kunnen uitvoeren. Daarnaast adviseert de afdeling het bestuur rechtstreeks over financiële, juridische en bestuurlijke onderwerpen. Binnen de afdeling Bedrijfsvoering zijn de volgende taken opgenomen en ondergebracht in verschillende secties, Financiën, I&A, Facilitair, Juridische Zaken, Inkoop, Vastgoed/Grondzaken, Regiozaken, Coördinatie subsidies en Privacy/informatiebeveiliging.

Integraal accommodatiebeleid
Eind 2022 wordt besluitvorming verwacht over het integraal accommodatiebeleid. Dit nieuwe beleid gaat in op onderlinge verhoudingen binnen de gemeente tussen afdelingen maar ook met externe partijen zoals sportverenigingen en andere huurders. Het nieuwe beleid kan gevolgen hebben voor onze werkwijze, voor de beleidsinstrumenten die worden gehanteerd voor het bereiken van doelen en daarmee ook financiële consequenties. Deze effecten worden bij de besluitvorming aan de raad ter goedkeuring voorgelegd.

Huisvesting organisatie
Mede door de lockdown maatregelen tijdens Corona, en besluitvorming rond het Tase Terrein over de benodigde omvang van ambtelijke huisvesting is een onderzoek gestart naar de eisen en wensen op dat gebied. Daarnaast spelen ook duurzaamheidsvereisten, versnippering van locaties en uitbreiding van gemeentelijk taken voor de bestaande gebouwen een rol. Een goede huisvesting kan bijdragen aan een efficiënte maar ook prettige werkomgeving. Dat laatste is van belang omdat de krapte op de arbeidsmarkt ook voor onze gemeente merkbaar is.

Procesmanagement
Momenteel wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor een gestructureerde aanpak van procesmanagement. De uitvoering van dit plan van aanpak zal in fases worden uitgevoerd, waarvan een belangrijk deel - een uniforme beschrijving van de huidige situatie organisatiebreed - in 2023 zal plaatsvinden. Vanuit de huidige situatiekan gestructureerd toe worden gewerkt naar het gestructureerd monitoren en verbeteren van processen.

Aanbestedingen ICT
Op het gebied van ICT lopen momenteel een aantal aanbestedingen van belangrijke softwarepakketten. De implementatie van eventueel nieuwe software zal effect gaan hebben op de werkprocessen en zal merkbaar worden in de gehele organisatie. Dit is een risico maar tegelijkertijd een grote kans om de bedrijfsvoeringsprocessen te verbeteren en de dienstverlening aan de vakafdelingen te verbeteren.

Versterken control functie
In 2023 wordt vanuit control gewerkt aan een aantal instrumenten om de control functie te versterken. In deze begroting is zichtbaar hoe voor alle programma's overkoepelende speerpunten zijn geformuleerd, waaronder concrete doelstellingen zijn verwoord. Beleidsvoorstellen kunnen hierdoor duidelijk worden gekoppeld aan

speerpunten en concrete doelstellingen en zijn hierdoor ook beter toetsbaar. Hierdoor kan ook meer gestuurd worden op doelen. Vervolgstappen zijn de eventuele herijking van de producten en de financiële koppeling hiervan aan doelstellingen, het houden van effectmetingen en de koppeling of ontwikkeling van meetbare prestatie-indicatoren.

Vanuit control wordt de nadruk meer gelegd op sturen in plaats van op verantwoorden. Vanuit het Rijk wordt gestuurd op een aantal ratio's, waarvan het weerstandsvermogen een van de belangrijkste is. Het weerstandsvermogen is een graadmeter voor de buffer die een gemeente heeft om haar risico's mee op te vangen. Om hierop te kunnen sturen, is goed risicomanagement van cruciaal belang. Vanuit control wordt daarom een plan van aanpak opgesteld om risicomanagement te structureren. Met nieuwe tooling kan het benodigde weerstandsvermogen beter worden bepaald met een zogenoemde Monte Carlo analyse. Hierbij wordt met behulp van de verschillende hierboven beschreven gegevens een statistische berekening gemaakt van het benodigd weerstandsvermogen per risico. Met nieuwe controlinstrumenten wordt verwacht dat ook beter gestuurd kan worden op de liquiditeit, de financieringsbehoeften beter in beeld komen en daarmee ook investeringsbeslissingen in dit kader beter kunnen worden getoetst aan normen die door de Raad gesteld worden in de nota weerstandsvermogen.

Rechtmatigheidsverantwoording
De wettelijke verankering van de rechtmatigheidsverantwoording zal na twee jaar uitstel naar verwachting ingaan vanaf boekjaar 2023. De gemeente heeft de afgelopen jaren de verbijzonderde interne controle procesmatig ingericht en verwacht dus zonder problemen aan de nieuwe regelgeving te kunnen voldoen.

Afdeling Samenleving

Een betere digitale dienstverlening en monitoring
Veel van ons contact met inwoners verloopt digitaal. Het betekent voor ons als gemeente een opgave met twee gezichten. Aan de ene kant zorgt een goede digitale dienstverlening en toegang ervoor dat mensen niet voor alles naar het gemeentehuis hoeven te komen. Dit kan voor alle doelgroepen het contact met de gemeente eenvoudiger maken. Het andere gezicht van deze opgave is die van de inwoners die niet digitaal vaardig zijn. Deze inwoners hebben extra hulp nodig om toch zo digitaal als mogelijk aanvragen bij de gemeente te kunnen doen. Daarnaast is het van belang dat alles wat ingezet en georganiseerd wordt vanuit de gemeente en onze partners goed gemonitord wordt, zodat dit inzichtelijk wordt voor onszelf, onze inwoners en onze raad.

We zijn tevreden als we alle informatie op onze website duidelijk beschreven hebben voor al onze inwoners, al dan niet met ondersteuning (en met behoud van een fysieke toegang), we een applicatie en werkwijze hebben voor de monitoring van onze dienstverlening en toegang waarmee we kunnen bepalen of we de juiste dingen doen en waar nog verbetering mogelijk is.

Om dit te bereiken, ontwikkelen we de komende tijd de raadmonitor door tot een vast instrument binnen het Sociaal Domein. Daarnaast creëren we een gezamenlijk beeld van monitoring en gegevensdeling met onze partners. We vergelijken en evalueren de huidige wijze van monitoren van de verschillende beleidsterreinen, en werken toe naar een nieuw format voor deze monitoring.

Samenwerken op complexe casussen
Inwoners met een ingewikkelde ondersteuningsvraag komen vaak met veel verschillende hulpverleners en instanties in aanraking. Vanuit vrijwilligers- en uitvoeringsorganisaties zijn verschillende mensen betrokken en er zijn soms meerdere contactpersonen bij het Breed Sociaal Loket. Het moet duidelijk zijn wie in welke casus de regie voert over de aanpak en wie het aanspreekpunt is voor de inwoner. Iedere organisatie heeft een eigen werkwijze, met eigen formulieren, brede intakes en contactmogelijkheden. Voor de inwoner werkt dit vaak verwarrend. De gemeente gaat daarom regisseren. We nemen het initiatief om processen beter op elkaar af te stemmen. We zetten hiertoe vanuit de Wmo pilots op waarbij operationeel met elkaar wordt samengewerkt. We zijn tevreden als in het eerste kwartaal 2023 een pilot in de Wmo is opgezet en wanneer er in team jeugd in 2023 een pilot gestart is om lichtere hulp in te zetten bij iets complexere casuïstiek;

Doorontwikkeling van het Breed Sociaal Loket
Onze visie dwingt ons om onze inrichting te veranderen en het werk eenvoudiger en eenduidiger uit te voeren. Het Breed Sociaal Loket verandert hierin mee. Er is gekozen voor een nieuwe opzet van deze afdeling met

daarin een frontoffice die verantwoordelijk is voor vraagverheldering bij inwoners met een hulpvraag. Daarnaast organiseren we vanuit de midoffice en backoffice de ondersteuning om de doelmatige en rechtmatige inzet van maatwerkvoorzieningen te waarborgen. We werken vanuit de visie 'Zelf, Samen, Organiseren', waarbij we sturen op het maximaal benutten van voorzieningen in het voorliggend veld. We houden in onze uitvoering rekening met de dubbele vergrijzing die in onze gemeente een sterk effect heeft op de groei van ondersteuningsvragen. We doen er alles aan om bestaande vacatureruimte zoveel mogelijk in te vullen met vaste krachten, doen voorstellen voor de formatie op basis van een analyse van de werkvoorraad en capaciteit van de toegang. Om te binden en te boeien, stellen we kennis- en ontwikkelprogramma's op voor consulenten. We zijn tevreden als de nieuwe opzet van het breed sociaal loket in 2023 gerealiseerd is, er een stijgende lijn te zien is in de verwijzing naar voorliggende voorzieningen en de stijging van het aantal maatwerkvoorzieningen minder sterk verloopt dan volgens de VNG is voorspeld. We zijn ook voornemens de cliënttevredenheid te meten en streven hierin naar een 8 of hoger.

Afdeling Openbare Werken

De eigen gemeentelijke organisatie is relatief klein. In de openbare ruimte is op veel gebieden wel dezelfde kennis nodig die bij een grote gemeente nodig is. Op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie gaan de ontwikkelingen razendsnel. Ook krijgen we steeds meer te maken met ongewenste ontwikkelingen, waarbij hetgeen er hoort te zijn wordt verdrukt, zoals ganzenoverlast, rivierkreeften en andere dieren of groen.

Het grootste deel van de infrastructuur zoals die er nu in Nederland ligt, is niet meer toegespitst op het huidige gebruik en daarnaast nadert het meeste het einde van de technische levensduur. De reden is dat er heel veel in dezelfde periode is aangelegd. De uitdagingen die een gemeente als Amsterdam heeft op technisch gebied zijn dus gelijk aan de uitdagingen die wij hebben. Het is niet realistisch om dezelfde kennis in huis te hebben, toch moeten wij deze uitdagingen het hoofd bieden. Door voortdurend de afweging te maken tussen zelf doen en inschakelen van externe expertise gaan we deze uitdagingen aan. Goed opdrachtgeverschap is een voorwaarde om ook samen met de markt de benodigde resultaten te behalen voor onze gemeenschap. Voor nu en richting de toekomst willen we ons daarop voorbereiden.

Goed opdrachtgeverschap externe partijen
De afdeling Openbare Werken is redelijk traditioneel georganiseerd en kan niet altijd inspelen op de externe ontwikkelingen. Het kennisniveau op een aantal gebieden is hoog, maar er ontbreken ook kennisgebieden. De afhankelijkheid van externe inhuur is daardoor groter dan gewenst. Als de afhankelijkheid van marktpartijen groter wordt, is het zaak om te borgen dat de afdeling Openbare Werken een goede opdrachtgever wordt. Hiertoe willen wij nieuwe kennisgebieden ontwikkelen, de afdeling herinrichten en steeds weer de afweging blijven maken of we iets in de markt zetten, of het zelf doen. Procesmatig werken met focus op de toekomst, in plaats van ad-hoc brandjes blussen.

Flexibele organisatie ingericht op nu en de toekomst
We hebben een toekomst en huidige ontwikkelingen, waar we op ingericht moeten zijn. Ook hebben we het dag dagelijkse werk dat niet zal verdwijnen en wat zo optimaal en efficiënt mogelijk moet worden uitgevoerd. De kracht van Openbare Werken is het blussen van brandjes en de dagelijkse uitvoering. Hier is de gemeente trots op en die willen we behouden. Daarnaast willen we dat de afdeling ook toekomstbestendig is. De formatie zal moeten worden uitgebreid om aan de vraag te kunnen blijven voldoen. Hiertoe is het belangrijk dat we een interessante en leuke werkgever zijn op het gebied van techniek en openbare ruimte. Echter, er moet ook efficiënter gewerkt worden om dit te financieren. Daarnaast zal in de keten gestuurd moeten worden op een efficiëntere en effectievere samenwerking.

Een interessante en leuke werkgever op het gebied van techniek en openbare ruimte
Voor techneuten lijkt een kleine gemeente vaak onaantrekkelijker, doordat de technische uitdaging kleiner is. Waar een techneut in een grote organisatie slechts een schakeltje is, is de techneut in onze gemeente de hele schakel. Op zowel operationeel, tactisch en strategisch niveau ben je onderdeel. Dit is waar we ons als kleine gemeente op onderscheiden en waar we meer gebruik van kunnen en moeten maken. De werving en selectie van technisch personeel moet worden verbeterd, net als de ontwikkeling en doorgroei van huidig personeel. Met de inzet van trainees en stagiairs en het optimaal inzetten en benutten van talent kan dit worden bereikt.

Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

Uitvoering wettelijke omgevingstaken volgens kwaliteitscriteria

Om een kwalitatief hoogwaardige en duurzame leefomgeving voor onze inwoners te waarborgen biedt de wet de gemeente een aantal instrumenten aan om daarop te kunnen sturen. Daarin is het aan het bestuur een balans te zoeken tussen enerzijds het individueel belang en anderzijds het algemeen belang van de gemeenschap. Invoering van de omgevingswet en de uitvoering van de wettelijke regels houdt niet op bij de datum van inwerkingtreding van de wet, maar begint feitelijk dan pas. We voeren de omgevingswet in, stellen omgevingsprogramma's op en voeren de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit. We onderzoeken de huidige processen en passen deze waar nodig aan, om aan de nieuwe wet te voldoen.

Overheadkosten (Personeel en Materieel)

Onder 'Overhead' vallen de alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers die niet specifiek toegerekend kunnen worden aan het primaire proces. Onder het primaire proces vallen voornamelijk de activiteiten van de afdelingen Samenleving, Ruimtelijke Ontwikkeling en Openbare Werken. De kosten, zoals hierna genoemd, vallen onder één taakveld.

- leidinggevenden (hiërarchisch), die personele verantwoordelijkheden hebben zoals het voeren van functioneringsgesprekken;
- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie, waaronder planning & control, verantwoording en auditing;
- personeel en organisatie (P&O / HRM) en organisatie- en formatieadvies;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- juridische zaken: juridische medewerkers op de afdeling bedrijfsvoering of belast met een bedrijfsvoeringstaak;
- bestuurszaken: ambtelijke ondersteuning en beleidsadvisering van de burgemeester en het college van b&w;
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- documentaire informatievoorziening (DIV);
- managementondersteuning en secretariaten primair proces.

Tot dit taakveld behoort niet:

- ondersteuning van de raad, de griffie maakt geen deel uit van de ambtelijke organisatie, dit hoort onder taakveld 0.1;
- archieven met een historische betekenis horen onder taakveld 5.4;

De volgende activiteiten horen ook niet op dit taakveld, maar moeten worden verantwoord op het taakveld van het betreffende primaire proces:

- medewerkers belast met de uitvoering van specifieke taken in het primaire proces
- de activiteiten van projectleiders en coördinatoren – leidinggevenden zonder personele verantwoordelijkheid;
- Afhandeling van bezwaar- en beroepsschriften en activiteiten van juristen die primaire taken verrichten zoals vergunningverlening;
- Informatievoorziening en automatisering ten behoeve van primaire proces-systemen moeten worden verantwoord op het taakveld van dat proces;
- een bijdrage aan/van een verbonden partij, zoals een gemeenschappelijke regeling, als vergoeding voor de uitvoering van taken. Deze moet worden verantwoord op het taakveld/de taakvelden waar de verbonden partij werkzaam voor is.

In de onderstaande tabel worden de budgetten weergegeven die op het taakveld Overhead zijn begroot. Deze budgetten zijn ingedeeld naar kostensoort.

Omschrijving	Begroting 2023 (x 1.000)
Personeelskosten	25.334
Verdeling salariskosten naar andere taakvelden	-15.882
Inhuur derden	430
Beheer en onderhoud gebouwen	799

Tractie Overhead	88
Overige personeelskosten	618
ICT kosten	1.498
Facilitaire kosten	541
Communicatie en voorlichting	319
Totaal overheadkosten	**13.745**

Personeel

Personeel en Organisatieontwikkeling

De gemeente Edam-Volendam staat voor uitdagende opgaven en ambities in zowel de externe omgeving als binnen de organisatie. Er zijn in de afgelopen jaren stappen gezet om toekomstbestendig te worden en te blijven. Daarbij wil de gemeente een aantrekkelijke werkgever zijn, een gezond en prettig werkklimaat kunnen bieden aan haar medewerkers en er op inzetten dat medewerkers van alle leeftijden met plezier hun werk kunnen (blijven) doen, in elke fase van hun leven.

De kern van de acties die zijn afgestemd op organisatieontwikkeling en -verbetering richt zich op het zorgen dat taken op de juiste plek zijn belegd binnen de organisatie. En dat die taken door competente medewerkers en teams worden uitgevoerd. Hiervoor wordt o.a. strategische personeelsplanning en de HR-gesprekscyclus ingezet. En ook het verminderen van kwetsbaarheden in de personeelsbezetting qua capaciteit en het organiseren van kennisborging. Het in-, door- en uitstroombeleid wordt hierop verder afgestemd. Bovendien vragen de ontwikkelingen binnen de arbeidsmarkt om creativiteit in het oplossen van personele vraagstukken.

Er is daarnaast een focus op een optimalisatie van de externe en interne dienstverlening door vereenvoudiging van werkprocessen, verdere digitalisering en aandacht voor houding en gedrag van de medewerkers in de uitvoering van het dagelijks werk.

Er is in de afgelopen periode ingezet op verlaging van het ziekteverzuim binnen de organisatie. De cijfers laten zien dat dit een positief effect heeft op het verzuimpercentage, ondanks de binnen de organisatie ervaren hoge werkdruk en werkstress. Om de daling van het ziekteverzuim vast te houden wordt de huidige aanpak gecontinueerd. Een aanpak die o.a. bestaat uit de inzet (en ook preventief als proactief) van de Arbodienst/ bedrijfsarts en beschikbare deskundigheid (w.o. bedrijfsmaatschappelijk werk) en het faciliteren van de dialoog tussen leidinggevende en medewerker. Maar ook het oppakken van de aanbevelingen en adviezen uit het in 2022 uitgevoerde preventief medisch onderzoek (PMO) binnen de gemeente. En o.a. gericht op vroegtijdige signalering van (gezondheids) risico's bij deelnemende medewerkers, adviezen gericht op vitaliteit, welzijn en werkbeleving e.a.

Om voor zittende en nieuwe medewerkers een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven in een arbeidsmarkt die onder druk staat, is in 2022 een onderzoek gestart naar het beloningsgebouw van de gemeente. Het functiehuis van de gemeente is daarbij onderdeel van het onderzoek. En als facet van het onderzoek o.a. de nieuwe functies waaraan de gemeentelijke overheid in de afgelopen jaren invulling heeft (moeten) geven. Maar ook veranderende rollen binnen werkpakketten. Verwacht wordt dat in 2023 de bevindingen van het onderzoek bekend zijn. En dat die bevindingen dan kunnen worden vertaald naar de daarop af te stemmen uitwerkingen.

In de afgelopen jaren is – en mede door Corona- ervaring opgedaan met andere vormen van werken: meer op afstand, minder op de werklocatie. Minder fysiek contact, meer contact met behulp van digitale middelen. De ervaringen worden gebruikt om te komen tot kaders voor het (blijvend) hybride werken in de organisatie. Die kaders zullen o.a. mede vorm worden gegeven door wat sociale partners met elkaar daarover afspreken in de cao gemeenten vanaf 1-1-2023.

Er is een reële verwachting, dat de financiële paragraaf in die nieuwe cao ook zal inspelen op de huidige inflatiecijfers en koopkrachtontwikkeling. En zich zal vertalen in een loon(kosten)ontwikkeling die (flink) hoger zal uitvallen ten opzichte van voorgaande begrotingsjaren. In de personele begroting 2023 en meerjarenperspectief 2024-2026 is op die verwachting voorgesorteerd.

Personeelsomvang 2023

Bedragen x € 1.000 Afdeling	Formatie
Raad	25 leden
College	5 leden
Griffie	2,1 FTE
Ambtelijke organisatie	315,6 FTE
Totaal	317,7 FTE

De totale salarislast in 2023 van de ambtelijke organisatie en de raad bedraagt € 26,2 mln..

Jaarlijkse aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

In de meerjarenraming 2023-2026 zijn verplichtingen opgenomen, die o.a. voortvloeien uit pensioenen wethouders en werkgeverslasten overige post-actieven. Voor de vakantiedagen wordt uitgegaan van een jaarlijks gelijkmatige opname. I.v.m. een cao-afspraak rond verlofsparen zal nog een afzonderlijk daarop afgestemde voorziening worden gevormd per 31-12-2022. De hoogte van de voorziening is dan afgeleid van het saldo verlofsparen per 31-12 van het kalenderjaar en tegen het geldende uurloon verlof. De voorziening zal jaarlijks aan de hand van de dan geldende actualiteit worden bijgesteld. Er zijn momenteel wachtgeldverplich-tingen gewezen wethouder. En als gevolg van de uitkomst gemeenteraadsverkiezingen 2022 en de vorming van een nieuw college. De opnieuw te vormen voorziening wachtgeldverplichting gewezen wethouder zal per 31-12 worden afgestemd op basis van de daarvoor geldende richtlijnen.

De verwachte jaarlijkse lasten aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden in de hieronder vermelde begrotingsstaat inzichtelijk gemaakt.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Werkgeverslasten overige post-actieven	55	0	0	0
Pensioenen gewezen wethouders / weduwen gewezen wethouders	150	152	153	155
Totaal	205	152	153	155

Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft (artikel 1 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, Bbv). Dit kan een samenwerking zijn in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), maar dat hoeft niet. Niet iedere verbonden partij is een gemeenschappelijke regeling en niet iedere gemeenschappelijke regeling is een verbonden partij. Als de gemeente alleen een bestuurlijk belang heeft, of alleen een financieel belang, is er in juridische zin geen sprake van een 'verbonden partij' zoals bedoeld in het Bbv. Om die reden worden in deze paragraaf zowel de verbonden partijen zoals bedoeld in het Bbv en onze overige samenwerkingsverbanden beschreven. Deze paragraaf bevat een totaaloverzicht van alle deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Visie en beleidsvoornemens

Beleidsmatig, is het college verantwoordelijk voor samenwerkingen door overleg en beleidsafstemming, indien dit meerwaarde heeft. Hiermee wordt bedoeld dat een samenwerking moet bijdragen aan de realisatie van doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting. De criteria die in overweging worden genomen bij het aangaan van verbindingen zijn:

- Wettelijke verplichting
- Financiële noodzaak
- Specialistische kennis
- Voordeel van bundeling / synergie
- Gemeentegrens-overschrijdende problematiek
- Efficiency-voordeel van grotere schaal
- Het gezamenlijke belang
- Democratische legitimiteit
- Zeggenschap
- Positieve invloed op de onderliggende relatie
- Beperking van risico's

In het vervullen van een rol in het bestuur van een verbonden partij of het houden van toezicht op de activiteiten van een verbonden partij, vertegenwoordigt het college de gemeente. In principe worden geen bevoegdheden overgedragen. Vanuit bedrijfsvoering bestaat het voornemen om het beleid omtrent verbonden partijen te formaliseren in een nota verbonden partijen. Momenteel heeft de gemeente deze niet. Verder worden de overeenkomsten komend jaar herzien op basis van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen.

- De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- De eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente

Bij de verschillende aangegeven verbonden partijen is een tabel toegevoegd waarin vermogens en resultaatinformatie en de verschillende belangen zijn aangegeven. Tenzij anders aangegeven, is de vermogenspositie gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2021. Het financieel resultaat is gebaseerd op de begroting 2022 en de financiële bijdrage is gebaseerd op de begroting 2023. Indien sprake is van financiële risico's, is het kwantitatieve effect hiervan meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Overzicht verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Vennootschappen en coöperaties

Stichtingen en verenigingen

Overige verbonden partijen

Beleid

In 2018 is de nota Grondbeleid (2018-2022) vastgesteld. De voorbereidingen om in 2022 tot een hernieuwde nota grondbeleid te komen zijn in gang gezet. Door middel van een opdracht tot evaluatie van de huidige nota. Denkbaar is dat de evaluatie van het huidige grondbeleid noopt tot het bijsturen of aanpassen in de wijze waarop aan het huidige beleid vorm wordt gegeven. Gelet op de nieuwe Omgevingswet en de ontwikkelingen daaromtrent, is het wenselijk om meer grip te krijgen op het proces van de (huidige- en) toekomstige ruimtelijke plannen en ontwikkelingen in de gemeente. Hierbij kan worden gedacht aan een actievere deelname binnen de faciliterende rol en meer toepassing van actief grondbeleid waar mogelijk. Dit zal verder worden uitgewerkt in het nieuwe Grondbeleid.

Uitgangspunt voor het huidige beleid is faciliteren en regisseren. De gemeente faciliteert derden in de ontwikkeling van gronden, waarbij ruimtelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk worden overgelaten aan de markt. De rol van de gemeente is daarin beperkt tot haar publieke (wettelijke) taken als het vaststellen van het bestemmingsplan met bijbehorende toetsing op de uitvoering, het zorgen voor de voorzieningen van openbaar nut en het verhalen van deze kosten. Op deze manier wordt tot nu toe ook invulling gegeven aan de ontwikkelingsprojecten binnen de gemeente.

Alleen waar dit moet of gewenst is, zal de gemeente kiezen voor een actief grondbeleid waarbij de gemeente de ontwikkelingen zelf ter hand neemt. Een voorbeeld hiervan is de Broeckgouw en wellicht, afhankelijk van de te maken keuze, de Purmer. Het actieve grondbeleid moet gepaard gaan met een gezond financieel beleid en een passende risicobeheersing.

Grondbeleid is ondersteunend voor de realisering van maatschappelijke (ruimtelijke) doelen en behoudt van de groenstructuren, waarvan woningbouw de voornaamste is. De gewenste koers op dat onderdeel is vastgelegd in de Woonvisie 2022-2025. Daarin is opgenomen:
"Uitgangspunt is een evenwichtige opbouw van bevolking en woningvoorraad. Hierbij gaat kwaliteit boven kwantiteit." Daar ligt voor de komende jaren, te starten in 2022, een belangrijke uitdaging.

Ontwikkelingen

Momenteel kent de gemeente twee bouwgronden in exploitatie, de Broeckgouw en de herontwikkeling oude Seinpaal. Voor de Broeckgouw is deze keuze om de exploitatie zelf ter hand te nemen reeds gemaakt voordat het collegeprogramma 2016-2022 was vastgesteld. Het project de Broeckgouw bevindt zich in een afrondende fase. Gesteld kan worden dat de realisatie van de Broeckgouw binnen de financiële en programmatische raadskaders verloopt en de afsluiting van de grondexploitatie is voorzien uiterlijk 31 december 2023. Zo nodig zullen nog niet gerealiseerde plandelen als afzonderlijke projecten worden uitgevoerd door het treffen van een voorziening. Denk hierbij vooral aan onderdelen voor afwerking en inrichting van de openbare ruimte.

De bouw van de oude Seinpaal vordert gestaag. Het project wordt naar verwachting in 2024 opgeleverd.

Naast deze grondexploitatie kent de gemeente nog een aantal projecten die in de periode 2022-2025 (door)ontwikkeld of opgestart zullen worden. Deze kunnen worden ingedeeld in uitbreidingslocaties en inbrei-locaties. Onder de uitbreidingslocatie vallen:

Lange Weeren	Volendam
Purmer	Volendam
Waterrijk	Oosthuizen

De inbreidingslocaties omvatten naar de huidige inzichten onder andere de volgende projecten. Een deel van deze projecten is inmiddels in de uitvoeringsfase terecht gekomen.

Plan Tase	Volendam
Locatie Botterschool	Edam
Hoogstraat	Edam
Korsnass	Edam
Cultureel Centrum	Oosthuizen
Bokkingstraat	Volendam
Locatie Meermin	Edam
Zeevangsdijkje 16	Kwadijk
Rabobank	Volendam
Kwadijk 16	Kwadijk
Raadhuisstraat	Oosthuizen
Bufferwoningen	Kwadijk
Noorderstraat	Edam
Zonnesingel	Volendam

Over de projecten wordt periodiek separaat aan de gemeenteraad en Commissie Planning & Control gerapporteerd. Dat zal uiteraard worden voortgezet.

Waterrijk
Waterrijk is de –waarschijnlijk – laatste uitbreidingslocatie van Oosthuizen en omvat de bouw van minimaal 260 woningen, welke door de ontwikkelaar worden gerealiseerd. De gemeente heeft slechts een regierol. Wel is contractueel vastgelegd dat de gemeente recht heeft op een vergoeding per gebouwde woning.

Naast de visie op het grondbeleid en de prognoses is een paragraaf gewijd aan de beleidsregie, oftewel hoe wij omgaan met ons grondbeleid. Daarvoor is het van belang om een onderscheid te maken in actief en passief grondbeleid, alsmede onderscheid tussen gronden in exploitatie en overige gronden. Conform de BBV regelgeving

iets over te vertellen. Met dit onderscheid voor ogen krijgen wij de volgende verdeling.

Grond in exploitatie	Overige gronden	NIEGG
Broeckgouw	Waterrijk (samenwerkingsovereenkomst)	Taseterrein (proces in ontwikkeling)
Blokwhere	De Lange Weeren (intentie-overeenkomst)	Maria Goretti (grondpositie)
Kraaiennest	Korsnass (samenwerkingsovereenkomst)	Bokkingstraat
Oude Seinpaal	Cultureel Centrum (grondpositie)	
	Hoogstraat	
	Botterschool	
	Overige projecten	

Prognose en risico's

In onderstaand overzicht is de prognose aangegeven van de ontwikkeling van de boekwaarde, de verwachte verliezen en de verwachte (tussentijdse) winstnemingen van het complex Broeckgouw.

Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
Boekwaarde 1/1	-5.344	0	0	0
Kosten excl. rente	4.362	0	0	0
Opbrengsten	0	0	0	0
Rente	-52	0	0	0
Verwachte verliezen	0	0	0	0
Verwachte winsten	1.000	0	0	0
Boekwaarde 31/12	0	0	0	0

De verwachte winsten betreffen de tussentijdse winstnemingen op de grondexploitatie Broeckgouw. Deze zijn conform de BBV voorschriften gebaseerd op de Percentage of completion (Poc) methode. Deze methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als kosten, verkeert. De winst wordt naar rato van de voortgang van het project verantwoord. Naar verwachting zal de nog lopende exploitatie Broeckgouw in 2023 worden afgesloten en de oude Seinpaal in 2024.

In 2023 wordt waarschijnlijk gestart met een nieuwe grondexploitatie: Maria Goretti. Deze is momenteel in voorbereiding.

verliesexploitaties indien het niet mogelijk is alle kosten te verhalen.
Om deze risico's af te dekken is er binnen de gemeente Edam-Volendam de bestemde reserve Grondexploitatie aanwezig.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de reserve grondexploitatie met het verwachte eindsaldo.

Bedragen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
Bestemmings reserve				
Grondexploitatie	**4.569**	**4.569**	**4.569**	**4.569**

Financiële positie

Opbouw begroting

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Beginstand 2022	147	41	795	565
Raad 27 januari 2022	0	0	0	0
Raad 19 mei 2022	-41	-125	-125	-125
Raad 14 juli 2022 ZOMERNOTA	-80	325	200	1.068
subtotaal	26	241	870	1.508
Autonome ontwikkelingen	4.581	5.576	7.126	4.188
Bestaand beleid	-2.760	-2.303	-2.157	-1.868
Meerjarig investeringsplan	33	-139	-235	-195
Subtotaal	1.855	3.134	4.734	2.125
Nieuw beleid	-146	-149	-152	-156
Subtotaal	-146	-149	-152	-156
totaal	1.735	3.226	5.451	3.477

Begroting
De begroting bestaat niet alleen uit een overzicht van inkomsten en uitgaven, maar kent ook een balans. Het overzicht van bezittingen en schulden op deze balans geeft eveneens meerjarig een positief beeld. Herkenbaar aan de cijfers van bijvoorbeeld het weerstand vermogen. Hiermee kan gesproken worden van een vooralsnog gezonde financiële positie. Vooralsnog omdat de grilligheid van externe factoren, zoals bijvoorbeeld het Rijksbeleid, voor de gemeente lastig blijft in te schatten, maar wel flinke consequenties kan hebben. Net als eerdere jaren is verder gegaan op de ingeslagen weg om de begroting transparant te maken/houden en verbeteringen toe te passen. Afgelopen jaar is wederom veel geïnvesteerd in het samenbrengen van verschillende vormen van (handmatige) administraties in daartoe geëigende systemen.

Autonome ontwikkelingen, bestaand beleid en meerjarig investeringsplan (MIP)
Autonome ontwikkelingen betreffen de mutaties die een gevolg zijn van reeds genomen besluiten. Denk hierbij aan rijksontwikkelingen, areaalontwikkelingen, kapitaallasten of indexaties.
Bestaand beleid betreft de mutaties die naar aard en inhoud betrekking hebben op een bijstelling van het huidig beleid. Uitgangspunt is dat deze budgetten zo reëel mogelijk geraamd worden. Daarnaast is rekening gehouden met de ontwikkeling van de Algemene uitkering en ontwikkelingen in het sociaal domein.
Onder her MIP vallen de goedgekeurde investeringen alsmede de vervangingsinvesteringen. De opgenomen bedragen betreffen de kapitaallasten van deze investeringen.
Per saldo leiden deze aanpassingen in de jaarschijf 2023 tot een bijstelling van het saldo begroting met: € 1.854.805

(- is negatief). Hieronder is een overzicht met de grootste verschillen weergegeven, gevolgd door een toelichting per onderdeel. De tabel en de toelichting daarop zijn exclusief "Nieuw Beleid"

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen				
-Beleidsmaatregelen jeugdzorg	0	100	700	700
-Bijstelling salariskosten 2023-2026	-356	-996	-1.631	-2.723
-Extra gelden Jeugdzorg (Algemene uitkering)	-427	340	-269	-513
-Extra gelden Veiligheid	-35	-35	-35	-35

-Gemeentefonds meicirculaire 2022	4.938	6.692	8.613	4.298
-Gemeentelijke bijdrage Veilig Thuis	-15	-15	-15	-15
-Indexering extra 1% vanaf 2024	0	-192	-387	-588
-Indexering jaarschijf 2026	0	0	0	-241
-Septembercirculaire 2022	476	-319	150	3.305
Autonome ontwikkelingen	4.581	5.576	7.126	4.188
Bestaand beleid				
-(hoog)specialistische jeugdhulp	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
-Aanpassing bijdrage GGD Zaanstreek-Waterland	-10	-9	-11	-25
-Aanpassing bijdrage Veiligheidsregio 2023	-64	-14	-14	-14
-Aanpassing huuropbrengsten	-75	-57	-22	22
-Aanpassingen budgetten verkeer	-137	-38	-39	-40
-Bijdrage MRA	-19	-19	-19	-19
-Bijdrage regionale activiteiten VRH Zaanstreek-Waterland	-34	-34	-34	-34
-Bijstelling bijdrage OD IJmond 2023-2026	-39	-41	-42	-56
-Bijstelling budget Gemeentelijke website	-50	-50	-50	-50
-Bijstelling budget riolen	21	22	22	23
-Bijstelling energiekosten begroting 2023	-221	-211	-238	-253
-Bijstelling grondexploitaties Broeckgouw en oude Seinpaal	-57	0	0	0
-Bijstelling kosten automatisering	-200	-200	-200	-200
-Bijstelling raming leges Omgevingsvergunningen	-284	-395	-395	-395
-Bijstelling ramingen belastingenopbrengsten	134	223	324	582
-Bijstelling ramingen Reinigingsrechten en Afvalstoffenheffing 2023	-265	-267	-225	-57
-Bijstelling ramingen WOZ product 6.02	-71	-72	-74	-76
-Bijstelling Rioolheffingen begroting 2023	-78	-173	-242	-113
-Bijstelling turnaccommodatie Mauritius	-12	-12	-13	-13
-Contant geldautomaat	-2	-2	-2	-2
-Cultuurmakelaar	-37	-37	-37	-37
-Dierenopvang	-8	-8	-8	-7
-DMOP gemeentelijke panden begroting 2023	19	16	12	12
-Grondstofprijs oud papier	50	50	50	50
-Kerkenvisie	-19	0	0	0
-Kosten GeoVisia consultancy	-9	-9	-9	-9
-Leerlingenvervoer	-50	-50	-50	-50
-Medewerkerstevredenheidsonderzoek	0	0	-13	0
-Mutatie voorziening GRP	342	584	685	396
-Mutaties te betalen belastingen en verzekeringen	30	26	8	-7
-Opstellen beleidsplannen	-135	0	0	0
-Rente toekomstige langlopende leningen	-200	-200	-200	-200
-Rentetoerekening begroting 2023	11	11	11	5
-Uitbreiding formatie als gevolg van extra werkzaamheden	-100	-200	-200	-200
-Uitvoeringskosten Inburgering	-88	-70	-52	-58
-Verplaatsen infra CAI	-60	0	0	0
-Verwijderen stelpost Verkoop gemeentelijke gebouwen	-28	-28	-27	-27
-Werkbudget participatiewet	-3	-14	-14	-14
-Wijziging prijsindex CAI	-14	-26	-42	-2
Bestaand beleid	-2.760	-2.305	-2.157	-1.868
Meerjarig investeringsplan				
MIP	33	-139	-235	-195

Totaal	1.855	3.134	4.734	2.125

Autonome ontwikkelingen

Beleidsmaatregelen jeugdzorg

Het Rijk vermeldt in haar coalitieakkoord dat "vanaf 2024 in aanvulling op de huidige hervormingsagenda extra beleidsmaatregelen in de jeugdzorg genomen worden". Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 gaat het om een besparing van respectievelijk 100 miljoen, 500 miljoen en 500 miljoen. Vanaf 2027 en structureel gaat het om € 511 miljoen. Voor de jaren 2024 en verder moeten gemeenten rekening houden met de voorgenomen besparingen en in de begroting voor Jeugdzorg een lagere raming opnemen voor de uitgaven. Op basis van de huidige gegevens betekent dit dat wij de kosten voor jeugdzorg moeten verlagen met € 100.000 in 2024, met € 700.000 in 2025 en 2026 en vanaf 2027 met € 500.000 structureel. Dit heeft een positief effect op de saldo van de begroting met deze bedragen.

Bijstelling salariskosten 2023-2026

Jaarlijks worden de salariskosten bijgesteld. Structureel leidt dit voor de jaren 2023 tot en met 2026 tot een verlaging van het saldo begroting met respectievelijk € 356.000, € 996.000, € 1.631.000 en € 2.723.000. Voor de jaren 2023 en verder wordt rekening gehouden met een loonkostenontwikkeling van 3,75%.

Extra gelden Jeugdzorg (Algemene uitkering)

Vanuit het rijk zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de Jeugdzorg. Het ministerie adviseerde om deze extra middelen voor 75% op te nemen in de begroting omdat het nog onzeker was hoe hoog de uitkering precies zou zijn. Als extra dekkingsmiddel hebben wij voorgesteld om de 25% te onttrekken aan de reserve Sociaal Domein. De VNG heeft op 9 augustus een bericht "Afspraken jeugdmiddelen in meerjarenraming" gepubliceerd. Hieruit blijkt dat het Rijk, de VNG en het IPO voor de jaren 2024, 2025 en 2026 zijn overeengekomen dat gemeenten zowel de extra rijksbijdragen voor de jeugdzorg als de geplande bezuinigingen voor 100% in de begroting 2023 mogen opnemen. Voorgesteld wordt om de extra gelden voor de Jeugdzorg op te nemen in de begroting en de geraamde onttrekking uit de reserve Sociaal Domein af te ramen. Voor de jaren 2023, 2025 en 2026 leidt tot een verlaging van het saldo begroting van respectievelijk € 427.000, € 269.000 en € 513.000. Voor 2024 leidt dit tot een verhoging van het saldo begroting met € 340.000.

Extra gelden Veiligheid

Boa's verrichten belangrijk werk en zijn in de afgelopen jaren steeds meer taken gaan uitvoeren. De Tweede Kamer heeft structureel extra gelden vrijgemaakt voor handhaving en veiligheid. Vanuit deze extra middelen ontvangen gemeenten een vrij te besteden financiële bijdrage om de handhaving in uw gemeente te versterken. De gemeente Edam-Volendam ontvangt structureel € 35.000 vanaf 2022 via de algemene uitkering (programma 6). Dit budget wordt beschikbaar gesteld in programma 2. Per saldo heeft dit geen gevolgen voor het saldo van de begroting.

Gemeentefonds meicirculaire 2022

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Deze meicirculaire zorgt voor een flinke structurele stijging van de gemeentelijke inkomsten. Voor de jaren 2023 tot en met 2026 gaat het om een stijging van respectievelijk € 6,173 mln., € 8,365 mln., € 10,766 mln. en € 5,372 mln. Deze grote stijgingen worden voornamelijk veroorzaakt door flink stijgende accressen ten gevolge van de verhoogde overheidsuitgaven en een voor onze gemeente gunstig uitpakkende herverdeling van het gemeentefonds. Het VNG adviseert gemeenten om een 20% onderuitputting in te bouwen om een toekomstige bijstelling van de accressen op te kunnen vangen. Rekening houdend met dit advies betekent dit dat de gemeentefondsuitkering voor de jaren 2023 tot en met 2026 wordt bijgesteld met respectievelijk € 4,938 mln., € 6,692 mln. € 8,613 en € 4,298 mln. Deze verhogingen komen ten gunste van het saldo begroting. De gevolgen van de meicirculaire voor 2022 zullen worden opgenomen in de Winternota 2022.

Gemeentelijke bijdrage Veilig Thuis

Het aantal meldingen dat door Veilig Thuis behandeld wordt en de adviezen die door de organisatie gegeven worden nemen sinds 2019 vrijwel constant toe. Door deze stijgingen is de huidige formatie niet meer afdoende en heeft de organisatie 6 fte maatschappelijk werkers en 1.1 fte gedragsdeskundige aan versterking nodig. Daarnaast heeft het algemeen bestuur van de GGD de overheadtarieven van VT gelijk getrokken met het overheadpercentage voor de overige contracttaken van de GGD (van 12% naar 21,5%), waarbij de uitbreiding van Veilig Thuis parallel loopt aan GGD 3.0. Samen leidt dit tot een structurele toename van de begroting. In de Zomernota is er reeds met deze toename akkoord gegaan. De bijdrage wordt hierdoor structureel € 15.000 hoger en geeft een structurele verlaging van het saldo begroting met € 15.000.

Huuraanpassing Volendams Museum

De huurovereenkomst met het Volendams museum wordt per 1 januari 2023 herzien. De herziening van de huurovereenkomst leidt in 2023 tot een verhoging ad € 65.000 van de geraamde huuropbrengsten voor het maatschappelijke vastgoed Zeestraat 41. De aanpassing van de jaarlijkse huur leidt in 2023 tot een toename ad € 65.000 van de subsidie-uitgaven onder programma 5, product 5.24 kunst en cultuur. De wijzigingen hebben geen gevolgen voor het structurele saldo van de begroting, want de inkomsten door huuropbrengst dekken de uitgaven voor de verhoogde subsidie.

Indexering extra 1% vanaf 2024

Begin 2022 zijn de ramingen in de laatste jaarschijf van deze begroting, zoals gebruikelijk, geïndexeerd met het geldende percentage van 101,5%. In verband met de actuele, ongewone kostenstijgingen wordt een aantal ramingen die hiervoor in aanmerking komen met een extra procent verhoogd. De ramingen in de jaarschijf 2023 zijn reëel geraamd.

Indexering jaarschijf 2026

Bij het samenstellen van de begroting 2023 wordt de kolom van het laatste begrotingsjaar (2026) automatisch gevuld met een bedrag dat gelijk is aan dat van het voorlaatste jaar. Daarbij is dus geen rekening gehouden met de indexering die moet plaatsvinden op de daarvoor in aanmerking komende ramingen (Overige goederen en diensten, energiekosten, verzekeringspremies etc.) Deze ramingen worden nu aangepast, hetgeen in het laatste jaar leidt tot een extra last van € 241.000. Dit komt ten laste van het saldo begroting.

Septembercirculaire 2022

Medio september verschijnt de septembercirculaire. Deze aanpassing van de Algemene uitkering staat in het teken van de vertaling van de Miljoenennota. De ontwikkeling in deze circulaire wordt voor het overgrote deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De uitkering valt in de septembercirculaire voor de meeste jaren hoger uit. Met name in 2026. De forse verhoging van de uitkering in 2026 wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere uitkeringsfactor. Voor de jaren 2023, 2025 en 2026 zorgt de septembercirculaire voor een verhoging van het saldo begroting met respectievelijk € 476.000, € 150.000 en € 3.305.000. In 2024 wordt het geraamde budget verlaagd met € 320.000. Deze bijstellingen komen ten gunste/laste van het saldo begroting.

Bestaand beleid

(hoog)specialistische jeugdhulp

Wegens de oplopende kosten in de (hoog)specialistische jeugdhulp dient dit budget structureel te worden opgehoogd. De afgelopen jaren zien we dat de stijging van de kosten nog niet afneemt. Hier hebben we als gemeente beperkte invloed op omdat we maar een beperkt gedeelte van de verwijzingen doen en weinig invloed hebben op doorstroom en uitstroom van de hulpverlening. Met de nieuwe inkoop van de (hoog)specialistische jeugdhulp per 2022 hebben we de contractafspraken verscherpt met onze aanbieders, waardoor we meer invloed hopen te krijgen op deze factoren en de verwachting is dat we dit vanaf 2023 meer terug gaan zien in de cijfers (denk aan eerder afschalen of uitstromen, meer preventief werken en inzetten van consultatie & advies om opschalen of een verwijzing naar zwaardere hulp te voorkomen). Dit leidt tot een structurele verlaging van het saldo begroting voor de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026 van € 1.000.000.

Aanpassing bijdrage GGD Zaanstreek-Waterland

De begroting van GGD Zaanstreek-Waterland aangeboden. Voor Edam-Volendam stijgt de gemeentelijke bijdrage in de nu voorliggende Begroting 2023 meerjarig. De hogere bijdrage komt door de volgende factoren: Toevoeging extra vaccins aan het Rijksvaccinatieprogramma; Nieuw product: prenatale screening; Stijging van het aantal geboortes, waardoor er meer kosten gemaakt zullen worden voor de jeugdgezondheidszorg; Prijsindexatie en salarisontwikkelingen (cao);Dit leidt tot een meerjarige verlaging van het saldo begroting voor de jaren 2023, 2024, 2025, 2026 van respectievelijk: € 10.000, € 9.000, € 11.000, € 25.000.

Aanpassing bijdrage Veiligheidsregio 2023

De bijdrage aan de Veiligheidsregio wordt verhoogd op basis van de begroting 2023. Diverse onderwerpen in duurzaamheid, informatie- en cyberveiligheid springen in het oog evenals het voornemen de communicatie naar inwoners van de regio met als doel de weerbaarheid van de samenleving te versterken. Verder wordt voorgesteld om de meerjarenraming naar hetzelfde niveau te brengen als de bijdrage die wordt begroot voor het jaar 2023. Dit leidt tot een verlaging van saldo begroting in de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026 voor een bedrag van respectievelijk € 64.000, € 14.000, € 14.000, € 14.000.

Aanpassing huuropbrengsten

Sommige huurcontracten zijn aangepast of opgezegd. Sommige inkomsten worden daarom bijgesteld. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 leidt dit tot verlaging van het saldo begroting met respectievelijk € 75.000, € 57.000 en € 22.000. In 2026 volgt een plus voor het saldo begroting van € 22.000.

Aanpassingen budgetten verkeer

Het opschonen van verkeersborden wordt niet uitbesteed maar zelf uitgevoerd. Hierdoor dient het budget hiervoor verhoogd te worden. De verkeersregeling haven Volendam dient structureel verhoogd te worden door hogere kosten. Daarnaast is een eenmalige verhoging in verband met kosten voor nood- en hulpdiensten noodzakelijk. De extra kosten komen ten laste van het saldo begroting voor de jaren 2023 tot en met 2026 voor respectievelijk € 137.000, € 38.000, € 39.000 en € 40.000.

Bijdrage MRA

Eind 2021 heeft de regiegroep de MRA commitment gegeven voor uitbreiding van het aantal FTE's. Dit leidt tot een structurele verlaging van het saldo begroting voor de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026 van respectievelijk € 19.000, € 19.000, € 19.000, € 19.000.

Bijdrage regionale activiteiten VRH Zaanstreek-Waterland

Ten behoeve van regionale activiteiten voortkomende uit de PHO is besloten als regio structureel gelden bijeen te brengen. Dit leidt tot een verlaging van het saldo begroting voor de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026 van respectievelijk € 34.000, € 34.000, € 34.000, € 34.000.

Bijstelling bijdrage OD IJmond 2023-2026

De gemeentelijke bijdrage aan de Omgevingsdienst IJmond stijgt in de jaren 2023 tot en met 2026 met een bedrag dat oploopt van € 40.000 tot € 56.000. Deze stijging vloeit voornamelijk voort uit de decentralisatie van de financiering van bodemtaken. Deze taken worden uitgevoerd door de OD en werden tot nu toe betaald door de provincie. Vanaf 2023 worden deze kosten door de OD in rekening gebracht bij de gemeenten. De verwachting is dat de gemeenten hiervoor worden gecompenseerd middels de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

Bijstelling budget Gemeentelijke website

Het faillissement van GeoTax, onze leverancier van de softwareapplicatie voor de WOZ-taxaties, heeft ons gedwongen om met een andere leverancier een samenwerking aan te gaan. DataB verzorgt het publiceren van de gemeentelijke belastingaanslagen op Mijn Overheid Berichtenbox, waarbij onze inwoners via DigiD op een veilig wijze hun gegevens kunnen inzien. De extra kosten hiervoor bedragen op jaarbasis €50.000. Voorgesteld wordt het geraamde budget voor de gemeentelijke website structureel te verhogen met € 50.000. Deze structurele verhoging gaat ten koste van het saldo begroting 2023 en verder.

Bijstelling budget riolen

De kosten van de uitbestede werkzaamheden blijken structureel lager dan geraamd. Het heeft geen gevolgen voor het saldo begroting, omdat de baten en lasten van riolering via de voorziening GRP lopen.

Bijstelling energiekosten begroting 2023

Naar aanleiding van de sterk stijgende energieprijzen is de gemeente gedwongen om de budgetten voor de energiekosten bij te stellen. Geschat wordt dat deze lasten voor de jaren 2023 tot en met 2026 stijgen met respectievelijk € 221.000, € 211.000, € 238.000 en € 253.000. Deze stijging gaat ten laste van het saldo begroting.

Bijstelling grondexploitaties Broeckgouw en oude Seinpaal

De exploitaties van de grondcomplexen voor de Broeckgouw en de Westerven (Seinpaal) worden voor 2023 bijgesteld. Het is de verwachting dat er meer rentekosten moeten worden toegerekend aan beide complexen. De bijstelling voor de Broeckgouw bedraagt € 52.000 en voor Westerven € 5.000. Deze bijstelling gaan ten laste van het saldo begroting 2023.

Bijstelling kosten automatisering

In de productenverantwoording van het jaarverslag 2021 is bij product 1.07 Overhead aangegeven dat de kosten voor ICT hoger zijn uitgevallen dan begroot. Dit wordt deels veroorzaakt door hogere uitgaven voor de huidige licenties voor softwareapplicaties, maar ook door uitgaven voor licenties van nieuwe softwareapplicaties om het thuis werken van onze medewerkers beter te kunnen ondersteunen. Ook voor de aankomende jaren wordt verwacht dat de leveranciers een dergelijk hoger indexatie percentage zullen hanteren. Ook verwachten we dat we meer kosten gaan maken om onze medewerkers op een veilige wijze thuis te kunnen laten werken. Hiervoor zijn extra maatregelen noodzakelijk. Voorgesteld wordt het geraamde budget voor onderhoud software Automatisering meerjarig te verhogen met € 200.000. Deze structurele verhoging gaat ten koste van het saldo begroting 2022 en verder.

Bijstelling raming leges Omgevingsvergunningen

De raming voor de opbrengst uit leges voor omgevingsvergunningen wordt bijgesteld op basis van de verwachte bouw-activiteiten in de komende jaren.

Bijstelling ramingen belastingenopbrengsten

Op basis van werkelijke gegevens worden de ramingen voor de inkomsten en uitgaven Belastingen bijgesteld. Het betreft uitgaven en inkomsten in het kader van de WOZ, Toeristenbelasting, Precariobelasting, Hondenbelasting etc. Dit journaal heeft gevolgen voor het saldo begroting. De positieve bijstelling voor de jaren 2023 tot en met 2026 bedraagt respectievelijk € 134.000, € 223.000, € 324.000 en € 582.000. De grote bijstelling in 2026 heeft te maken met de methodiek van Lias waarbij de waarden van 2025 bij de jaarovergang worden gekopieerd naar 2026.

Bijstelling ramingen Reinigingsrechten en Afvalstoffenheffing 2023

Aan de hand van de vastgestelde uitgangspunten worden de geraamde opbrengsten van de heffingen op reiniging en afvalstoffen bijgesteld. In plaats van de vorig jaar geraamde stijging van de tarieven met 7% voor afvalstoffenheffingen wordt nu rekening gehouden met een indexatie van maar 2,5%. Dit zorgt voor de jaren 2023 tot en met 2026 voor een daling van de geraamde opbrengsten met respectievelijk € 265.000, € 267.000, € 225.000 en € 57.000. De terugloop in 2026 heeft te maken met de methodiek van Lias waarbij de waarden van 2025 bij de jaarovergang worden gekopieerd naar 2026. De mutatie voor reinigingsrechten is minimaal. Voor een uitvoerige uiteenzetting van de belastingtarieven wordt doorverwezen naar de Paragraaf Lokale heffingen.

Bijstelling ramingen WOZ product 6.02

De hogere lasten zijn een gevolg van het nog steeds toenemend aantal bezwaar- en beroepschriften van de zogenaamde no cure no pay bureaus tegen de WOZ-waarde. Middels landelijke campagnes worden burgers opgeroepen de bureaus online te machtigen bezwaar in te dienen. Bij gegrondverklaring van het bezwaar of beroep bestaat recht op proceskostenvergoeding voor de gemachtigden. Om de kans op succesvol bezwaar en beroep te verkleinen wordt door de gemeente doorlopend onderzoek gedaan naar de objectkenmerken van de bestaande en nieuwe WOZ-objecten. De gemeente heeft vooralsnog niet voldoende ruimte in de eigen

formatie om dit onderzoek volledig zelf uit te voeren. Hiervoor moet ondersteuning worden ingehuurd. De hogere lasten bedragen € 71.000 in 2023 oplopen tot een bedrag van € 76.000 in 2026. Deze extra lasten gaan ten laste van het saldo begroting.

Bijstelling Rioolheffingen begroting 2023

Aan de hand van de vastgestelde uitgangspunten worden de geraamde opbrengsten van de heffingen op reiniging en rioleringen bijgesteld. In plaats van de vorig jaar geraamde stijging van de tarieven met 4% wordt nu rekening gehouden met een indexatie van maar 2,5%. Dit zorgt voor de jaren 2023 tot en met 2026 voor een daling van de geraamde opbrengsten met respectievelijk € 78.000, € 173.000, € 242.000 en € 113.000. De terugloop in 2026 heeft te maken met de methodiek van Lias waarbij de waarden van 2025 bij de jaarovergang worden gekopieerd naar 2026. Voor een uitvoerige uiteenzetting van de belastingtarieven wordt doorverwezen naar de Paragraaf Lokale heffingen.

Bijstelling turnaccommodatie Mauritius

De nieuwe turnaccommodatie voor Mauritius is eind vorig jaar voor het eerst in gebruik genomen. De begrote budgetten voor diverse uitgaven worden nu aangepast aan de werkelijke uitgaven. Dit betreft voornamelijk een bijstelling van de energielasten. Deze bijstelling zorgt voor de jaren 2023 tot en met 2026 voor een daling van het saldo begroting van respectievelijk € 12.000, € 12.000, € 13.000 en € 13.000.

Contant geldautomaat

Er wordt in 2023 een contant geldautomaat aangeschaft. Hiervoor wordt de raad verzocht een investeringskrediet beschikbaar te stellen. Vanaf 2024 is hiervoor een onderhoudsbudget van € 1.500 benodigd. Dit geeft een structurele verlaging van saldo begroting met genoemd bedrag.

Cultuurmakelaar

Voor het kunnen continueren van de inzet van de cultuurmakelaar is extra budget benodigd. Dit leidt tot een structurele verlaging van het saldo begroting voor de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026 van respectievelijk € 37.000.

Dierenopvang

Door de stijgende kosten van vervoer en de heersende vogelgriep pandemie dient dit budget te worden verhoogd. Dit leidt tot een structurele verlaging van het saldo begroting voor de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026 van respectievelijk: € 8.000, € 8.000, € 8.000, € 7.000.

DMOP gemeentelijke panden begroting 2023

In het kader van de begroting 2023 zijn de onderhoudsplannen voor de gemeentelijke panden doorgelicht en waar nodig aangepast. De meeste mutaties zijn verrekend met de daar voor bestemde reserves. Waar nodig zijn de onttrekkingen aan de reserves aangepast aan de geplande kosten voor onderhoud. Deze mutaties hebben geleid tot een aanpassing van het saldo begroting. Voor de jaren 2023 tot en met 2026 leidt dit tot een verhoging van het saldo begroting met respectievelijk € 19.000, € 16.000, € 12.000 en € 12.000.

Grondstofprijs oud papier

De vergoeding voor oud papier fluctueert en is in 2022 behoorlijk hoog. De meerjarenraming wordt gebaseerd op het gemiddelde van de afgelopen jaren. De huidige raming voor de opbrengst van oud papier wordt daarom met € 50.000 verhoogd naar € 175.000. Deze mutatie zorgt voor een verhoging van het saldo begroting van € 50.000 voor 2023 en verder.

Inburgering

Bij inburgering berekent het Rijk de bevoorschotting op basis van de taakstelling. Bij de realisatie vraagt het rijk het onterecht ontvangen bedrag terug. Omdat wij achterlopen op de taakstelling en we deze achterstand niet in gaan lopen komend jaar is het onrealistisch dat we dit budget uitnutten/nodig hebben. Voor 2024 leidt dit tot een verhoging van het saldo begroting met € 147.000.

Kerkenvisie

De eenmalige verhoging in 2023 betreft de uitvoering van de "Kerkenvisie" (Welke bestemming kan er worden gegeven aan de eventueel leegstaande of leegkomende kerkgebouwen)

Kosten GeoVisia consultancy

Voor het project IMBOR+ dient het softwarepakket Geovisia te worden uitgebreid. Het project IMBOR+ is de digitaliseren van het beheer van het groen, borden, speeltoestellen etc. Voor de begeleiding en implementatie van het project is het noodzakelijk gebruik te maken van consultancy. De lasten hebben betrekking op programma 4 en 5. De extra lasten voor het jaar 2023 en verder zijn € 9.000 per jaar. Deze kosten komen ten laste van het saldo begroting.

Leerlingenvervoer

In verband met de nieuwe aanbesteding en de daaruit voortkomende stijging van de prijzen wordt dit budget opgehoogd. Dit leidt tot een structurele verlaging van het saldo begroting voor de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026 van respectievelijk € 50.000, € 50.000, € 50.000 en € 50.000.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

De Arbowet vraagt organisaties om psychosociale arbeidsbelasting binnen de gemeente Edam-Volendam te ontwikkelen. Het is een verplichting uit de Arbowet en het beleid rondom Psychosociale Arbeidsbelasting is nog niet opgenomen in het personeelshandboek. Bij Psychosociale Arbeidsbelasting gaat het om de thema's: discriminatie, seksuele intimidatie, agressie en geweld, pesten en werkdruk. Het beleid rondom psychosociale arbeidsbelasting brengt in principe geen kosten mee voor de organisatie. Bij de aanpak van psychosociale arbeidsbelasting kunnen uiteraard wel kosten ontstaan. Voor het tweejaarlijks organiseren van een medewerker-tevredenheid-onderzoek zijn wel kosten verbonden van € 13.000 per keer. De eerste medewerker-tevredenheid meting geeft ons inzicht waar we staan en de resultaten uit het onderzoek worden gebruikt voor het opstellen van een verbeterplan. Voorgesteld wordt een tweejaarlijks budget van € 13.000 beschikbaar te stellen voor het verrichten van een medewerkers-tevredenheids-onderzoek. Deze extra lasten gaan ten laste van het saldo begroting.

Mutatie voorziening GRP

Door diverse mutaties in ramingen die worden gedekt uit of ten laste gaan van de Voorziening VGRP is een herberekening van de mutatie voorziening GRP voor 2023 tot en met 2026 uitgevoerd. Het verschil komt ten gunste van het saldo begroting.

Mutaties te betalen belastingen en verzekeringen

Bijstelling van de door de gemeente te betalen belastingen en verzekeringen. Per saldo leidt deze bijstelling tot een verhoging van het saldo begroting voor de jaren 2023 tot en met 2025 van respectievelijk € 30.000, € 26.000 en € 8.000. In 2026 leidt de bijstelling tot een verlaging van het saldo begroting van € 7.000

Opstellen beleidsplannen

De beleidsplannen van wegen, havens, bruggen en verkeer lopen tot en met 2023. Om vanaf 2024 een nieuw beleidsplan te hebben, is het noodzakelijk in 2023 een nieuw beleidsplan op te stellen voor de genoemde disciplines. Daarnaast zullen de huidige onderhoudsreserves worden omgezet naar voorzieningen. Hiervoor is het noodzakelijk dat er actuele beleids- en beheerplannen aanwezig zijn. Het huidige baggerplan loopt tot en met 2024. In verband met de omzetting naar voorziening wordt het baggerplan ook in 2023 herzien. De geschatte kosten voor het herzien van de plannen zijn € 135.000, dit is als volgt verdeeld: wegen € 50.000, bruggen € 25.000, havens € 25.000, baggeren € 25.000 en verkeer € 10.000. De kosten komen ten laste van het saldo begroting in 2023.

Rente toekomstige langlopende leningen

Indien alle toekomstige plannen en investeringen worden uitgevoerd dan zal er sprake zijn van een financieringstekort. Dat betekent dat de gemeente (langlopende) leningen zal moeten afsluiten om de rekeningen te kunnen betalen. Dit leidt tot extra rentelasten welke ten laste gaan van het saldo begroting. Voor de jaren 2023 tot en met 2026 worden extra rentelasten geraamd van € 200.000 per jaar.

Rentetoerekening begroting 2023

Volgens de BBV voorschriften geldt dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moet worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Op basis van de staat van activa en kredieten worden de rentelasten verdeeld over de diverse taakvelden. De gemeente maakt gebruik van een drietal kostensoorten voor de toerekening van rente. (1) Rente afgeronde investeringen (niet uit reserve), (2) Rente afgeronde investeringen (dekking reserve) en (3) Rente investeringen MIP. De rentetoerekening voor investeringen vindt plaats via het MIP. Dit journaal heeft gevolgen voor het saldo begroting. Voor de jaren 2023 tot en met 2026 leidt dit tot een toename van het saldo begroting met respectievelijk € 11.000, € 11.000, € 10.500 en € 5.000. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat de onttrekking aan bepaalde reserves groter wordt en deze extra onttrekking komt ten gunste van saldo begroting.

Uitbreiding formatie als gevolg van extra werkzaamheden

De uitbreiding van het takenpakket van de gemeente maakt dat er een structurele uitbreiding nodig is op het gebied van data- en gegevens beheer van de gemeente. Het beheer en ontsluiten van opgeslagen data is, binnen steeds strengere wettelijke kaders, noodzakelijk om gemeentelijke taken uit te voeren. In 2020 en 2021 waren hiervoor incidenteel middelen opgenomen. In 2022 is dit werk nagenoeg stil komen te vallen. Het uitwisselen van gegevens tussen verschillende ICT systemen wordt daarnaast steeds complexer door o.a. nieuwe wetgeving op het gebied van objectenregistratie (SOR)Ook hiervoor is uitbreiding in de loop van 2023 noodzakelijk om noodzakelijke informatie (bijvoorbeeld op het gebied van de WOZ) actueel te houden.

Uitvoeringskosten Inburgering

In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers op 26 augustus jl. is afgesproken dat het kabinet voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen met respectievelijk € 20, € 40 en € 30 miljoen. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden. Dit betekent voor Edam-Volendam extra budget van € 88.000 in 2023 en € 70.000 in 2024 (ontvangst via de algemene uitkering in programma 6). Dit extra budget wordt in 2023 en 2024 ingezet voor de uitvoeringskosten inburgering. Om uitvoering te kunnen geven aan de verander opgave is bij de start van de pilot gekozen voor 1,6 fte (voor 2 ingehuurde krachten) in 2022. Voor een goede uitvoering van de opgave is het noodzakelijk de formatie naar 2 fte uit te breiden en de inhuur naar vaste formatie om te zetten. De kosten bij een vast dienstverband van 2 fte bedragen € 160.000 in 2023. Dit heeft tot gevolg dat de personele kosten op deze opgave structureel moeten worden verhoogd met respectievelijk € 32.000, € 41.000, € 52.000 en € 58.000 vanaf 2023. Het resterende extra budget in 2023 en 2024 wordt al werkbudget geraamd en kan in de uitvoering worden ingezet. Dit geeft een verlaging van het saldo begroting in 2023 met € 88.000, in 2024 met € 70.000, in 2025 met € 52.000 en met € 58.000 in 2026, waarbij de verlaging van het saldo in 2023 en in 2024 wordt gecompenseerd door de hogere ontvangsten in de algemene uitkering voor deze opgave.

Verdeling salariskosten begroting 2023

Elk jaar worden de salariskosten, zoals voorgeschreven in de BBV-voorschriften, verdeeld over de producten binnen de Programmabegroting. De kosten worden gealloceerd op de producten waar deze betrekking op hebben. De verdeling vindt plaats op basis van een uitvraag bij de afdelingen/secties. Dit journaal heeft geen gevolgen voor het saldo begroting.

Verplaatsen infra CAI

Door de reconstructie van de Julianaweg is het noodzakelijk dat om de CAI-infra om te leggen. In de eerste fase (Corridor) betreft het 1 rotonde. De lasten van € 60.000 komen ten laste van het saldo begroting in 2023.

Verwijderen stelpost Verkoop gemeentelijke gebouwen

In 2017 is in de begroting een stelpost opgenomen voor de verkoop van gemeentelijke panden. Deze stelpost is tot op heden nog niet gerealiseerd. Vanuit de toezichthouder wordt er op toegezien dat er geen stelposten meer worden opgenomen in de begroting. Vandaar dat nu wordt voorgesteld om deze stelpost te verwijderen. Het afboeken van de stelpost zorgt voor een verlaging van het saldo begroting voor de jaren 2023 tot en met 2026 van respectievelijk € 28.000, € 27.500 € 27.000 en € 27.000.

Werkbudget participatiewet

Vanwege hoger uitvallende kosten en structurele licentiekosten dient dit budget te worden opgehoogd. Dit leidt tot een verlaging van het saldo begroting voor de 2023, 2024, 2025 en 2026 van respectievelijk € 3.000, € 14.000, € 14.000, € 14.000.

Wijziging prijsindex CAI
Bij de behandeling van de uitgangspunten begroting 2023 is door het college voorgesteld om de tarieven van CAI met 2,5% te verhogen (in plaats van 4%). Dit zorgt voor een verlaging van het saldo begroting voor de jaren 2023 tot en met 2026 van € 14.000, € 26.000, € 42.000 en € 2.000.

Overzicht nieuw beleid

Bedragen * €1.000 Omschrijving	2023	2024	2025	2026	Procedure
Communicatie en Bestuursondersteuning	-76	-77	-78	-80	
Uitbreiding college 5e wethouder	-70	-72	-74	-76	
subtotaal	-146	-149	-152	-156	
Totaal	-146	-149	-152	-156	

Overzicht nieuwe investeringen en actualisatie investeringen MIP

Bedragen * € 1.000 Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Nieuwe investering 'Zwembad de Waterdam: vervangen beveiligingscamera's'	0	-3	-3	-2
Nieuwe investering 'Versnellingsopgave Haltetoegankelijkheid'	0	-22	-21	-21
Nieuwe investering 'Stadskantoor: splitsystemen airco'	0	0	-10	-10
Nieuwe investering 'Stadskantoor: vervangen regelkasten lucht en verwarming'	0	-6	-6	-6
Nieuwe investering 'Stadhuis Edam: regelkast warmteopwekking vervangen'	0	0	-1	-1
Nieuwe investering 'Mechanische riolering 2024'	0	0	-2	-2
Nieuwe investering 'Zwembad de Waterdam: zandfilter 200m3 vervangen'	0	-3	-3	-3
Nieuwe investering 'Zwembad de Waterdam: zand/coolfilter groen glas vervangen'	0	-30	-30	-30
Nieuwe investering 'Plaatsen van laadpalen locatie Mgr. Veermanlaan Volendam '	0	-6	-6	-6
Nieuwe investering 'Contant geld automaat'	0	-2	-2	-2
Actualisatie diverse investeringen in MIP	33	-73	-157	-117
Totaal MIP mutaties begroting 2023-2026	33	-139	-235	-195

Overzicht baten en lasten

Bedragen * € 1.000							
Omschrijving		Jaarrekening	Lop. begr.	Begroting	Meerjarenraming		
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten							
1.01	Algemeen bestuur	-583	-663	-676	-695	-714	-734
1.02	Dagelijks bestuur	-762	-851	-940	-960	-985	-1.010
1.03	Regionale samenwerking	-239	-253	-234	-238	-243	-248
1.04	Rekenkamer	-31	-29	-30	-31	-32	-32
1.05	Burgerparticipatie	-113	-193	-44	-44	-45	-45
1.06	Communicatie en voorlichting	-368	-394	-424	-437	-447	-457
1.07	Overhead	-13.389	-13.569	-13.300	-13.964	-14.342	-14.807
1.99	Mutaties reserves pg1	0	0	0	0	0	0
Totaal Lasten		-15.485	-15.951	-15.647	-16.368	-16.806	-17.335
2.01	Bezwaar- en beroepsschriften	-134	-196	-200	-204	-208	-212
2.02	APV en bijzondere wetten	-214	-279	-315	-324	-333	-344
2.03	Integrale Veiligheid	-802	-1.019	-1.142	-1.166	-1.124	-1.143
2.04	Crisisbeheersing en Brandweer	-2.860	-2.914	-3.082	-3.080	-3.080	-3.072
2.05	KCC/Burgerzaken	-1.437	-1.400	-1.404	-1.561	-1.495	-1.541
Totaal Lasten		-5.446	-5.808	-6.142	-6.335	-6.239	-6.312
3.01	Economische zaken en toerisme	-333	-418	-329	-342	-355	-368
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	-178	-412	-408	-416	-424	-404
3.04	Omgevingsprogramma	-1.113	-1.166	-905	-918	-973	-999
3.05	Ruimtelijk onderzoek en beleid	-483	-711	-556	-575	-595	-617
3.06	Wonen	-103	-113	-117	-121	-124	-128
3.07	Stedelijke vernieuwing	-179	-178	-177	-176	-175	-174
3.08	Omgevingsvergunning	-1.283	-1.162	-1.343	-1.405	-1.468	-1.529
3.09	Bouw- en woningtoezicht	-188	-201	-205	-212	-220	-228
3.10	Grondexploitatie	-7.287	-927	-4.622	-21	0	0
3.11	Overige gronden	-228	-385	-311	-459	-440	-514
Totaal Lasten		-11.374	-5.672	-8.974	-4.645	-4.774	-4.961
4.01	Wegen, paden, pleinen	-3.922	-7.312	-7.157	-5.330	-5.168	-5.205
4.02	Openbare verlichting	-454	-452	-969	-983	-997	-1.010
4.03	Straatreiniging	-633	-858	-881	-902	-927	-945
4.04	Gladheidsbestrijding	-189	-264	-242	-244	-244	-250
4.05	Bruggen	-573	-1.850	-982	-1.031	-1.030	-1.030
4.06	Verkeer	-672	-588	-956	-899	-895	-906
4.07	Havens	-321	-452	-421	-453	-466	-460
4.08	Waterhuishouding	-451	-1.116	-780	-778	-801	-822
4.09	Markten en standplaatsen	-43	-62	-47	-48	-50	-51
4.10	Centrale Antenne Installatie	-892	-1.140	-1.168	-1.133	-1.112	-1.137
4.11	Groenvoorzieningen	-2.500	-2.505	-2.637	-2.755	-2.875	-2.951
4.12	Kermissen en volksfeesten	-163	-312	-329	-335	-344	-354
4.13	Afvalstoffen	-4.093	-3.935	-3.994	-4.287	-4.394	-4.477
4.14	Riolering	-2.158	-2.300	-2.686	-2.874	-3.021	-3.123
4.15	Parkeren	-210	-378	-420	-430	-435	-445
4.99	Mutaties reserves pg4	0	0	0	0	0	0
Totaal Lasten		-17.276	-23.526	-23.669	-22.481	-22.758	-23.166
5.01	Maatwerkvoorziening (WMO)	-1.246	-1.117	-1.133	-1.139	-1.145	-1.153
5.02	Maatwerkdienstverlening 18+	-4.338	-4.244	-4.095	-4.071	-4.082	-4.094
5.03	Maatwerkdienstverlening 18-	-7.221	-6.548	-7.208	-7.075	-6.482	-6.491
5.04	Geëscaleerde zorg	-769	-853	-869	-871	-872	-873
5.05	Arbeidsmarktinstrumenten	-3.090	-3.409	-3.317	-3.269	-3.279	-3.300
5.06	Fraudebestrijding/-preventie	0	-5	-5	-5	-5	-5
5.07	Inkomensvoorziening	-6.304	-4.878	-4.869	-4.876	-4.883	-4.893
5.08	Bijzondere Bijstand	-510	-1.385	-526	-528	-530	-533
5.09	Minimabeleid	-221	-196	-199	-201	-203	-206
5.10	Nazorg Nieuwjaarsbrand	-324	-337	-329	-328	-328	-329

5.11	Toegang	-3.698	-6.401	-4.081	-4.217	-4.158	-4.205
5.12	Jeugd Kansrijk	-1.454	-1.879	-1.896	-1.632	-1.648	-1.669
5.13	Jeugd en WMO Algemeen	-2.549	-2.814	-2.375	-2.342	-2.381	-2.385
5.14	Gezondheidszorg	-431	-566	-526	-505	-516	-527
5.15	Verslavingsbeleid	-118	-255	-170	-171	-172	-173
5.16	Onderwijshuisvesting	-2.266	-1.840	-1.506	-1.598	-1.941	-1.909
5.17	Bewegingsonderwijs	-198	-245	-248	-254	-258	-262
5.18	Subsidies sportactiviteiten	-53	-105	-107	-109	-111	-111
5.19	Sportstimulering	-433	-377	-388	-397	-406	-416
5.20	Gemeentelijke binnensportaccommodaties	-1.418	-1.800	-1.967	-1.974	-2.050	-2.016
5.21	Gemeentelijke buitensportaccommodaties	-883	-980	-1.292	-1.491	-1.545	-1.523
5.22	Zwembaden	-2.483	-1.262	-1.355	-1.429	-1.452	-1.474
5.23	Stadion FC Volendam	-420	-419	-383	-473	-383	-389
5.24	Kunst en Cultuur	-411	-626	-639	-675	-657	-655
5.25	Openbare Bibliotheken	-663	-688	-690	-692	-692	-692
5.26	Media	-54	-53	-54	-54	-54	-54
5.27	Recreatie	-350	-534	-646	-664	-647	-661
5.28	Ongediertebestrijding	-2	-2	-3	-3	-3	-3
5.29	Begraafplaatsen	-534	-268	-269	-275	-285	-284
5.30	Burgerparticipatie (tijdelijk)	0	0	0	0	0	0
Totaal Lasten		-42.439	-44.087	-41.145	-41.316	-41.170	-41.283
6.01	Beleggingen en treasury	-67	-4	-74	47	162	131
6.02	Onroerende-zaakbelastingen	-487	-523	-556	-575	-594	-613
6.03	Overige belastingen	-155	-172	-180	-186	-192	-199
6.05	Beheer Overige Gebouwen	-316	-334	-392	-375	-353	-367
6.06	Controle gemeentefinanciën	-91	-105	-107	-110	-113	-116
6.07	Overige baten en lasten	-361	-438	-310	-410	-410	-410
6.99	Mutaties reserves pg6	0	0	0	0	0	0
Totaal Lasten		-1.476	-1.577	-1.620	-1.610	-1.500	-1.574
Totaal Lasten		**-93.497**	**-96.621**	**-97.198**	**-92.755**	**-93.248**	**-94.631**
Baten							
1.02	Dagelijks bestuur	47	34	34	34	34	34
1.07	Overhead	163	10	9	9	9	9
1.99	Mutaties reserves pg1	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten		210	44	43	43	43	43
2.02	APV en bijzondere wetten	9	19	19	19	19	19
2.03	Integrale Veiligheid	67	0	0	0	0	0
2.04	Crisisbeheersing en Brandweer	142	58	0	0	0	0
2.05	KCC/Burgerzaken	459	305	255	506	258	258
Totaal Baten		677	382	274	525	277	277
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	32	82	106	108	109	110
3.04	Omgevingsprogramma	323	27	27	27	27	0
3.05	Ruimtelijk onderzoek en beleid	0	0	0	0	0	0
3.06	Wonen	9	2	2	2	2	2
3.08	Omgevingsvergunning	1.308	1.068	800	700	700	700
3.10	Grondexploitatie	7.562	2.582	6.265	0	0	0
3.11	Overige gronden	572	844	321	326	329	333
3.99	Mutaties reserves pg3	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten		9.805	4.604	7.522	1.162	1.167	1.145
4.01	Wegen, paden, pleinen	284	167	168	170	170	170
4.02	Openbare verlichting	7	25	25	25	25	25
4.03	Straatreiniging	42	67	67	67	67	67
4.04	Gladheidsbestrijding	0	1	1	1	1	1
4.05	Bruggen	17	25	25	25	25	25
4.06	Verkeer	157	106	106	106	106	106
4.07	Havens	150	149	152	154	154	154
4.08	Waterhuishouding	31	0	0	0	0	0
4.09	Markten en standplaatsen	63	131	133	135	135	135
4.10	Centrale Antenne Installatie	1.752	1.789	1.826	1.864	1.903	1.942

4.11	Groenvoorzieningen	0	0	0	0	0	0
4.12	Kermissen en volksfeesten	2	215	215	215	215	215
4.13	Afvalstoffen	5.177	5.201	5.297	5.438	5.609	5.777
4.14	Riolering	3.497	3.705	4.300	4.568	4.768	4.902
4.15	Parkeren	54	113	154	155	155	155
4.99	Mutaties reserves pg4	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten		11.235	11.695	12.469	12.922	13.332	13.673
5.01	Maatwerkvoorziening (WMO)	34	21	21	21	21	21
5.02	Maatwerkdienstverlening 18+	164	175	175	175	175	175
5.03	Maatwerkdienstverlening 18-	1.193	0	0	0	0	0
5.05	Arbeidsmarktinstrumenten	359	150	150	150	150	150
5.07	Inkomensvoorziening	6.115	4.647	4.647	4.647	4.647	4.647
5.08	Bijzondere Bijstand	68	50	50	50	50	50
5.09	Minimabeleid	5	0	0	0	0	0
5.10	Nazorg Nieuwjaarsbrand	158	150	152	152	153	154
5.11	Toegang	1	218	354	507	446	449
5.12	Jeugd Kansrijk	415	771	768	488	488	488
5.13	Jeugd en WMO Algemeen	651	467	390	392	394	396
5.14	Gezondheidszorg	10	35	20	0	0	0
5.16	Onderwijshuisvesting	713	5	0	0	0	0
5.17	Bewegingsonderwijs	16	25	26	27	27	27
5.19	Sportstimulering	105	0	0	0	0	0
5.20	Gemeentelijke binnensportaccommodaties	631	898	904	909	914	920
5.21	Gemeentelijke buitensportaccommodaties	101	223	214	217	220	223
5.22	Zwembaden	1.847	509	507	519	532	545
5.23	Stadion FC Volendam	364	475	460	471	483	495
5.24	Kunst en Cultuur	-26	36	101	102	103	104
5.27	Recreatie	23	50	66	66	66	67
5.29	Begraafplaatsen	472	215	217	218	219	219
Totaal Baten		13.419	9.120	9.220	9.112	9.089	9.131
6.01	Beleggingen en treasury	301	394	382	381	381	381
6.02	Onroerende-zaakbelastingen	6.301	6.369	6.641	6.868	7.087	7.303
6.03	Overige belastingen	1.151	1.420	1.588	1.739	1.889	1.931
6.04	Algemene uitkering	49.766	54.820	56.805	59.469	62.437	61.414
6.05	Beheer Overige Gebouwen	69	1.364	223	227	227	228
6.07	Overige baten en lasten	1.872	0	0	0	0	0
Totaal Baten		59.461	64.366	65.638	68.684	72.022	71.258
Totaal Baten		**94.807**	**90.212**	**95.166**	**92.447**	**95.931**	**95.528**
Totaal vóór mutaties reserves		**1.310**	**-6.409**	**-2.032**	**-308**	**2.683**	**897**
Toevoeging reserves		**-45.812**	**-5.804**	**-4.322**	**-2.598**	**-2.598**	**-2.598**
Onttrekking reserves		**47.269**	**13.358**	**8.089**	**6.132**	**5.366**	**5.178**
[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Het besluit begroting en Verantwoording schrijft voor dat afzonderlijk inzicht gegeven in de ramingen voor overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting. Deze zijn hieronder gepresenteerd.

Onvoorzien

In de begroting 2023 is een (verplichte) structurele raming voor onvoorzien opgenomen ad: € 50.000

Overhead

De totaal geraamde lasten voor overhead (exclusief mutaties reserves) bedragen in 2023 € 13.744.966

De geraamde baten bedragen in 2023 € 0

Vennootschapsbelasting

In de begroting 2023 is een structureel bedrag voor vennootschapsbelasting geraamd ad: € 160.000

Geprognosticeerde meerjarenbalans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het BBV voorgeschreven dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans moet worden opgenomen. Deze balans moet meerjarig zijn en geeft inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

In de prognose zitten veel aannames omdat de toekomstige mutaties ongewis zijn. Het vertrekpunt is de jaarrekening 2021. Onderstaand wordt per jaarschijf de geprognosticeerde eindbalans gepresenteerd.

Bedragen * €1.000	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Activa	2021	2022	2023	2024	2025	2026
(Im)materiële vaste activa	125.271	132.847	138.462	146.730	142.046	137.637
Financiële vaste activa	13.181	12.903	12.636	12.369	12.102	11.835
Totaal vaste activa	**138.452**	**145.750**	**151.098**	**159.099**	**154.148**	**149.472**
Voorraden (1)	-11.027	-5.344	-	-	-	-
Uitzettingen	10.486	10.486	10.486	10.486	10.486	10.486
Overlopende activa	2.171	2.171	2.171	2.171	2.171	2.171
Totaal vlottende activa	**1.630**	**7.313**	**12.657**	**12.657**	**12.657**	**12.657**
TOTAAL ACTIVA	**140.082**	**153.063**	**163.755**	**171.756**	**166.805**	**162.129**
Bedragen * €1.000	Rekening	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Passiva	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Reserves (2)	72.032	64.478	60.711	57.177	54.409	51.829
Onverdeeld resultaat (3)	-	1.145	2.880	6.106	11.557	15.034
Voorzieningen	13.669	13.688	13.179	12.510	11.773	11.031
Vaste schuld	34.513	39.966	37.520	35.473	33.890	32.457
Totaal vaste passiva	**120.214**	**119.277**	**114.290**	**111.266**	**111.629**	**110.351**
Vlottende schuld (4)	10.717	24.635	40.315	51.339	46.025	42.627
Overlopende passiva	9.151	9.151	9.150	9.151	9.151	9.151
Totaal vlottende passiva	**19.868**	**33.786**	**49.465**	**60.490**	**55.176**	**51.778**
TOTAAL PASSIVA	**140.082**	**153.063**	**163.755**	**171.756**	**166.805**	**162.129**

(1) De actieve grondexploitaties lopen af in 2023.
(2) Voor de ontwikkelingen in de reserves verwijzen wij naar de bijlage reserves.
(3) Dit betreft het cumulatief begroot onverdeeld resultaat.
(4) De vlottende schuld bevat de tekorten die ontstaan als gevolg van geraamde kredieten, die mogelijk met vreemd vermogen gefinancierd gaan worden.

De uitgangspunten voor de meerjarenbalans is de jaarrekening 2021, lopende begroting 2022 en deze begroting 2023, inclusief het meerjaren investeringsplan (MIP). In de leningen zijn de mutaties tot en met heden meegenomen. Het werkkapitaal wordt gelijkblijvend verondersteld.

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

Bedragen * € 1.000 Omschrijving		Begroting	Meerjarenraming		
		2023	2024	2025	2026
Lasten					
1.07	Overhead	-75	-125	0	0
Totaal Lasten		-75	-125	0	0
5.11	Toegang	-5	0	0	0
5.12	Jeugd Kansrijk	-280	0	0	0
Totaal Lasten		-285	0	0	0
Totaal Lasten		**-360**	**-125**	**0**	**0**
Baten					
5.12	Jeugd Kansrijk	280	0	0	0
Totaal Baten		280	0	0	0
6.07	Overige baten en lasten	0	0	0	0
Totaal Baten		0	0	0	0
Totaal Baten		**280**	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele lasten op programma's vóór incidentele mutaties reserves		**-80**	**-125**		
	Toevoeging reserves	**-6**	**-6**	**-6**	**-6**
	Onttrekking reserves	**183**	**75**	**0**	**0**
	Totaal mutaties reserves	**97**	**69**	**-6**	**-6**
	Structureel begrotingssaldo	1.638	3.282	5.458	3.483
	Saldo	1.635	3.226	5.451	3.477

Toelichting

De incidentele lasten in de overhead, zijn gerelateerd aan de incidentele opleidingskosten voor het opleiden van de nieuwe functioneel beheerders. Hier tegenover staat een incidentele onttrekking aan de hiervoor bestemde reserve.

De incidentele bate en last in Jeugd Kansrijk heeft betrekking op een incidentele bijdrage van het Rijk voor het inhalen van COVI19 gerelateerde onderwijsvertragingen, en de inzet hiervan binnen programma "Samen Beter".

Overzicht taakvelden

Bedragen * € 1.000		2023		
Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
0.1	Bestuur	-2.187	34	-2.153
0.2	Burgerzaken	-1.300	255	-1.045
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-809	571	-239
0.4	Overhead	-13.754	9	-13.745
0.5	Treasury	-74	382	308
0.61	OZB Woningen	-494	4.529	4.035
0.62	OZB niet-Woningen	-39	2.111	2.072
0.63	Parkeerbelasting	0	154	154
0.64	Belastingen overig	-180	224	44
0.7	Algemene uitkering Gemeentefonds	0	56.805	56.805
0.8	Overige baten en lasten	-150	0	-150
0.9	VPB Vennootschapsbelasting	-160	0	-160
0.10	Mutaties reserves	-4.322	8.089	3.767
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	101.520	-103.255	-1.735
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-3.082	0	-3.082
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.448	19	-1.429
2.1	Verkeer en vervoer	-11.188	393	-10.796
2.2	Parkeren	-420	0	-420
2.3	Recreatieve havens	-421	152	-269
2.4	Economische haven en waterwegen	-780	0	-780
3.1	Economische ontwikkeling	-120	0	-120
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-47	133	86
3.4	Economische promotie	-210	1.364	1.154
4.1	Openbaar basisonderwijs	-248	26	-222
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.506	0	-1.506
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.773	768	-1.005
5.1	Sportbeleid en activering	-495	0	-495
5.2	Sportaccommodaties	-4.976	2.078	-2.898
5.3	Cultuur	-373	0	-373
5.4	Musea	-287	101	-186
5.5	Cultureel erfgoed	-387	106	-280
5.6	Media	-744	0	-744
5.7	Openbaar groen en recreatie	-3.632	286	-3.346
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.837	698	-3.139
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-1.787	171	-1.616
6.3	Inkomensregelingen	-5.599	4.697	-902
6.4	Begeleide participatie	-2.614	150	-2.464
6.5	Arbeidsparticipatie	-672	0	-672
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-1.133	21	-1.112
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	-2.134	175	-1.959
6.71b	Begeleiding (WMO)	-1.316	0	-1.316
6.71c	Dagbesteding (WMO)	-610	0	-610
6.71d	(overige maatwerkarrangementen (WMO)	-35	0	-35
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	-769	0	-769
6.72b	Jeugdhulp behandeling	-146	0	-146
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	-19	0	-19
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-5.070	0	-5.070
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	-829	0	-829

6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-187	0	-187
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-184	0	-184
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	-275	0	-275
6.82a	Jeugdbescherming	-581	0	-581
6.82b	Jeugdreclassering	-18	0	-18
7.1	Volksgezondheid	-1.948	20	-1.928
7.2	Riolering	-2.686	4.300	1.613
7.3	Afval	-3.994	5.297	1.303
7.4	Mileubeheer	-878	27	-851
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-278	217	-61
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.724	1.826	102
8.2	Grondexploitaitie (niet-bedrijventer.)	-4.622	6.265	1.644
8.3	Wonen en bouwen	-1.969	802	-1.167
Totaal Rijksvelden excl. mutaties reserves		0	0	0

Gedurende 2022 is de taakveldstructuur uitgebreid met een aantal taakveldcodes binnen het sociaal domein. Hierin is een verbijzondering aangebracht voor een aantal taken binnen de WMO en Jeugd. Voor de verdeling van de begrote lasten is een verdeelsleutel gehanteerd op basis van de gerealiseerde lasten 2021.

Voor Jeugd geldt dat een groot aantal contractafspraken geen taakgericht karakter heeft, waardoor aanbieders vrij zijn in de te hanteren aanpak. Dit heeft tot gevolg dat de declaraties ook niet op taakniveau plaatsvinden, maar op zorgintensiteit. Dit soort activiteiten zijn momenteel begroot onder de categorie overig.
De directe uitvoeringskosten worden ook niet op dit niveau verbijzonderd en zijn derhalve pro rata verdeeld over de activiteiten.

Overzicht en verloop reserves

	2022	I	U	2023	I	U	2024	I	U	2025	I	U	2026
Algemene Reserve													
Algemene reserve	**14.757**	6	-183	**14.580**	6	-75	**14.511**	6	0	**14.517**	6	0	**14.524**
Bestemmings reserve													
Aanloopkosten brandweerposten	**48**	0	0	**48**	0	0	**48**	0	0	**48**	0	0	**48**
Budgetoverheveling	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Coronafonds	**247**	0	0	**247**	0	0	**247**	0	0	**247**	0	0	**247**
Gemeentelijke huisvesting	**2.513**	0	0	**2.513**	0	0	**2.513**	0	0	**2.513**	0	0	**2.513**
Grondexploitatie	**2.890**	1.724	-45	**4.569**	0	0	**4.569**	0	0	**4.569**	0	0	**4.569**
Huisvesting sporthallen/zalen	**387**	33	-88	**332**	33	-65	**300**	33	-36	**297**	33	-39	**291**
Incidentele opleidingskosten	**200**	0	-75	**125**	0	-125	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Inrichting sporthallen/zalen	**447**	36	-34	**449**	36	-34	**450**	36	-34	**452**	36	-34	**454**
Kapitaalslasten	**20.031**	0	-1.468	**18.563**	0	-1.377	**17.186**	0	-1.300	**15.887**	0	-1.205	**14.682**
Onderhoud bruggen	**-292**	591	-582	**-283**	591	-582	**-274**	591	-582	**-266**	591	-582	**-257**
Onderhoud buitensportaccommodaties	**549**	0	-46	**503**	0	-46	**457**	0	-46	**412**	0	-46	**366**
Onderhoud gemeente-eigendommen	**2.362**	34	-378	**2.018**	34	-518	**1.534**	34	-370	**1.199**	34	-273	**960**
Onderhoud Havens E-V	**222**	112	-112	**223**	112	-112	**223**	112	-112	**223**	112	-112	**224**
Pius X	**1.210**	0	0	**1.210**	0	0	**1.210**	0	0	**1.210**	0	0	**1.210**
Sociaal-Domein	**1.454**	0	-42	**1.412**	0	0	**1.412**	0	0	**1.412**	0	0	**1.412**
Speelwerktuigen	**667**	6	-41	**632**	6	-41	**597**	6	-41	**562**	6	-41	**527**
Toekomstige kapitaalslasten	**10.304**	0	-342	**9.962**	0	-422	**9.540**	0	-712	**8.828**	0	-712	**8.116**
Transitiekosten Baanstede	**368**	0	-21	**348**	0	0	**348**	0	0	**348**	0	0	**348**
Uitvoering baggerwerken	**1.573**	196	-252	**1.517**	196	-253	**1.460**	196	-253	**1.403**	196	-253	**1.346**
Wegenbeheersplan	**4.541**	1.584	-4.382	**1.743**	1.584	-2.482	**845**	1.584	-1.882	**547**	1.584	-1.882	**249**
Totaal	**64.478**	**4.322**	**-8.089**	**60.711**	**2.598**	**-6.132**	**57.177**	**2.598**	**-5.366**	**54.409**	**2.598**	**-5.178**	**51.829**

De ontwikkeling in de algemene reserve is exclusief het begroot rekeningresultaat.

De negatieve geprognosticeerde stand van de reserve Onderhoud bruggen wordt in 2022 bij de Winternota gecorrigeerd.

T = Toevoeging
O= Onttrekking

Overzicht en verloop voorzieningen

Bedragen * €1.000	Saldo einde jaar												
	2022	T	O	2023	T	O	2024	T	O	2025	T	O	2026
Beklemde middelen													
Afkoop grafrecht slachtoffers	**44**	0	0	**44**	0	0	**44**	0	0	**44**	0	0	**44**
Afkoop onderhoud graven	**333**	32	-36	**329**	32	-36	**324**	32	-36	**319**	32	-36	**315**
Afkoop uitgifte graven	**280**	35	-40	**275**	35	-40	**270**	35	-40	**265**	35	-40	**260**
Dirk van Sliekerfonds	**241**	1	0	**243**	1	0	**244**	1	0	**245**	1	0	**247**
Gemeentelijk Riool Plan	**9.220**	0	-482	**8.738**	0	-642	**8.096**	0	-709	**7.386**	0	-715	**6.671**
Rente Nazorg	**991**	46	-18	**1.019**	46	-18	**1.048**	46	-18	**1.076**	46	-18	**1.105**
Risicovoorzieningen													
Dubieuze debiteuren	**231**	0	0	**231**	0	0	**231**	0	0	**231**	0	0	**231**
NTB kosten Grondexploitatie	**40**	0	0	**40**	0	0	**40**	0	0	**40**	0	0	**40**
Pensioen (gewezen) wethouders	**2.749**	4	-34	**2.720**	4	-34	**2.690**	4	-34	**2.660**	4	-34	**2.631**
Reparatie 3e WW jaar	**13**	0	0	**13**	0	0	**13**	0	0	**13**	0	0	**13**
Verlies complex Blokwhere	**396**	0	0	**396**	0	0	**396**	0	0	**396**	0	0	**396**
Totaal	14.938	117	-609	14.446	117	-769	13.795	117	-837	12.676	117	-847	11.951

T = Toevoeging
O= Onttrekking

In dit overzicht zijn voorzieningen opgenomen waarvan (een deel van) het saldo in de balans elders wordt gepresenteerd. Hierdoor is het niet mogelijk een aansluiting te maken met de geprognosticeerde meerjarenbalans.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen * € 1.000				
Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Beleggingen en treasury	382	381	381	381
OZB Woningen	4.529	4.694	4.847	4.997
OZB niet-Woningen	2.111	2.175	2.240	2.307
Overige belastingen	224	229	234	239
Toeristische belastingen	1.364	1.510	1.656	1.693
Algemene uitkering	56.805	59.469	62.437	61.414
Totaal algemene dekkingsmiddelen	65.415	68.457	71.795	71.830

EMU saldo

Bedragen * € 1.000					
Berekening EMU-saldo	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Exploitatiesaldo voor t/o reserves	-6.409	-2.032	-308	2.683	897
Afschrijvingslasten exploitatie	6.071	8.396	9.343	9.949	9.820
Bruto dotaties voorzieningen	163	117	117	117	117
Investeringen	13.671	21.330	26.336	3.778	3.998
Baten derden niet in exploitatie	1.000	500	250	250	250
Desinvesteringen vaste activa	0	0	0	0	0
Aankoop bouwgronden	5.940	2.000		0	0
Baten bouwgrondexploitatie	2.500	1.000	0	0	0
Lasten voorzieningen derden	500	500	400	400	350
Verkoop van effecten	0	0	0	0	0
Berekende EMU-saldo	16.786	31.681	35.938	8.861	5.736

Begrotingspost Subsidies

Bedragen * € 1.000		Bedrag
Product	Partij	2023
5.13	Slachtofferhulp	12
5.13	"Vier 't Leven"	1
5.18	Team sportservice	7
5.24	Muziekschool Waterland	114
5.25	Stichting Openbare Bibliotheek	736
Totaal subsidies		€ 871

Investeringen 2023 - 2026

Onderstaand overzicht bevat de investeringen die zijn opgenomen in het Meerjarig Investeringsplan en waarvan de lasten zijn verwerkt in deze begroting. Het overzicht bevat alle investeringen in de jaren 2023-2026 vanuit de aangegeven categorieën. Tevens is aangegeven of het een investering met een maatschappelijk of economisch karakter betreft.

- Investeringen voor tractiemiddelen;
- Investeringen uit gemeentelijke beheers- en onderhoudsplannen;
- Investeringen uit het geactualiseerde Programmaplan;
- Investeringen uit nieuw beleid in deze begroting 2023-2026.

De investeringen hieronder zijn verwerkt in het jaar van afronding. Op deze investeringen wordt afgeschreven in het boekjaar ná afronding. De genoemde bedragen betreft het totaal actueel investeringsbedrag na aftrek van eventuele bijdragen van derden. Sommige investeringen lopen over meerdere jaren heen, de reeds bestede bedragen zijn echter niet verrekend op de hieronder gepresenteerde totale bedragen.

Bedragen * € 1.000			2023	2024	2025	2026
1. Projecten						
704	E	P2 N5 Brandweerkazerne Kwadijk	1.156	-	-	-
707	M	P4 Groot onderhoud Julianaweg	-	2.320	-	-
803	M	Aanleg 3e ontsluitingsweg	-	6.439	-	-
932	M	Bijstellen krediet Julianaweg	2.610	-	-	-
2. Openbare werken						
Afvalinzameling						
601	E	Beleidsplan afvalbeheer 2017	2.201	-	-	-
Bruggen						
882	M	Vervangen fiets-/voetgangersbruggen	800	-	-	-
Schoeiingen						
625	E	Beschoeiingen 2023	361	-	-	-
627	E	Beschoeiingen 2024	-	329	-	-
628	E	Beschoeiingen 2025	-	-	379	-
VGRP						
191	E	Mechanische riolering 2025 eerste afschr in 2026	-	-	50	-
194	E	Mechanische riolering 2023	50	-	-	-
204	E	Vrij-verval riolering 2023 eerste afschr. In 2024	3.600	-	-	-
205	E	Vrij-verval riolering 2024	-	2.500	-	-
206	E	Vrij-verval riolering 2025 eerste afschr in 2026	-	-	2.450	-
207	E	Vrij-verval riolering 2026	-	-	-	2.500
968	E	Mechanische riolering 2024	-	50	-	-
969	M	Mechanische riolering 2026	-	-	-	50
Wegen						
971	M	Versnellingsopgave Haltetoegankelijkheid	300	-	-	-
3. Sportaccomodaties						
AV Edam						
176	E	2020 Onderbemalingspomp (AV Edam)	11	-	-	-
179	E	Landingsmat polsstokhoogspringen AV Edam	15	-	-	-
Bolwerck						
630	E	Bolwerck; Nieuwe sportvloer uit 2011	-	-	118	-
862	E	Sporthal Bolwerck: Warmtepomp (hybride)	-	210	-	-
910	E	Sporthal het Bolwerck: Legionella installatie	-	24	-	-
De Kreil						
236	E	De Kreil; Grote renovatie douchegroepen	-	340	-	-
758	E	De Kreil: Gevel isoleren	-	145	-	-
759	E	De Kreil: HR++ glas - luifel	-	17	-	-

760	E	De Kreil: Vloer isoleren - zelfstandig + natuurlijk	-	24	-	-
761	E	De Kreil: Vervangen dakbedekking APP	-	41	-	-
762	E	De Kreil: Vervangen dakbedekking bitumen ongeballast	-	43	-	-
763	E	De Kreil: Dak isoleren - zelfstandig + natuurlijk	-	29	-	-
764	E	De Kreil: Warmtepomp bivalent systeem	-	136	-	-
765	E	De Kreil: PV panelen + zonneboiler - direct	-	38	-	-
766	E	De Kreil: Zonnepanelen plaatsen + zonneboiler	-	29	-	-
767	E	De Kreil: LED verlichting in Sporthal plaatsen - direct	-	42	-	-
EVC						
151	E	2020 Veld B Vervangen onderbouw (EVC)	-	25	-	-
157	E	2023 Bladblazer op trekker	11	-	-	-
161	E	EVC Beregeningsinstallatie uit 2014	-	12	-	-
163	E	EVC Veld C Vervangen toplaag uit 2014	-	23	-	-
265	E	EVC Edam; Overslagsysteem (containers)	20	-	-	-
297	E	EVC Veld D Onderbouw	-	25	-	-
301	E	EVC Veld D Toplaag	-	20	-	-
305	E	EVC; Tractor 40 PK	38	-	-	-
Gymzalen						
224	E	Gymzaal Langemeerstraat; Vervangen puien zaal	-	40	-	-
233	E	Gymzaal Langemeerstraat; Vervangen dakbedekking	-	26	-	-
719	E	Gymzaal Langemeerstraat; Verv. legionellasysteem	-	10	-	-
720	E	Gymzaal Langemeerstraat; Verv. houten pui entree	-	10	-	-
721	E	Gymzaal Langemeerstraat; Ventilatie zaal	-	30	-	-
727	E	Gymlokaal Kwadijk; CV Ketel belast 100 kW	-	13	-	-
863	E	Gymzaal Kwadijk: Renovatie 2022	58	-	-	-
908	E	Gymlokaal Schoolstraat: isoleren buitengevels	16	-	-	-
Opperdam						
76	E	2026 Opperdam 1; Schoonmaakmachine uit 2016	-	-	-	17
861	E	Sporthal Opperdam: vervangen cv-pomp indiv	-	13	-	-
909	E	Opperdam: dakafwerking leien leisteen	150	-	-	-
RKAV						
81	E	2020 Tractor 40 PK RKAV (uit 2013)	-	-	42	-
90	E	RKAV Vervangen toplaag kunstgrasveld (veld 2)	659	-	-	-
91	E	RKAV Bladveegmachine hoogladend uit 2013	28	-	-	-
95	E	RKAV Getrokken maaimachine uit 2013	-	-	12	-
97	E	RKAV Vervangen Toplaag kunstgras uit 2013 (betreft veld 2)	232	-	-	-
174	E	Veld D Vervangen Toplaag uit 2017	-	-	-	23
774	E	RKAV: Vervangen cv-ketel combi	16	-	-	-
857	E	Sportpark RKAV Julianaweg 137: warmtepomp	223	-	-	-
TV Dijkzicht						
128	E	TV Dijkzicht Beregeningsinstallatie	17		-	-
135	E	TV Dijkzicht Tennisbaan 2	40	-	-	-
136	E	TV Dijkzicht Tennisbaan 1 uit 2013	40	-	-	-
137	E	TV Dijkzicht Overslagsysteem (container)	-	15	-	-
139	E	TV Dijkzicht Tennisbaan 4 Renovatie uit 2014	-	41	-	-
142	E	TV Dijkzicht Tennisbaan 5 Renovatie	-	41	-	-
144	E	TV Dijkzicht Tennisbaan 6 Renovatie	-	41	-	-
617	E	2023 Tennisbaan 3 uit 2013	40	-	-	-
VV Oosthuizen						
938	E	Veld 1 VV Oosthuizen renovatie	610	-	-	-
Zwembaden						
29	E	Gestookte boiler 401-500 ltr verv	12	-	-	-
38	E	Zwembad de Waterdam: Inventaris vervangen 2023	33	-	-	-
49	E	Regelkleppen vervangen	74	-	-	-

58	E	Verwarmingsketel 250 kW verv	41	-	-	-
59	E	Voorzetbrander vervangen	10	-	-	-
60	E	Zwembad de Waterdam: wandvlakken PVC vervangen 2026	-	-	-	28
61	E	Zwembad de Waterdam: whirlpool vervangen	22	-	-	-
64	E	Waterdam, Zand/koolfilter coaten + inhoud verv	200	-	-	-
69	E	Zwembad de Waterdam: zwembadinst. Frequentieregelaar 2025	-	-	30	-
901	E	Zwembad de Waterdam: Hoofdverdeelinrichting energievzn vervangen	-	-	44	-
902	E	Zwembad de Waterdam: Verdeelinrichting licht 2025	-	-	49	-
904	E	Zwembad de Waterdam: zwembadfilters vervangen 2024	-	30	-	-
963	E	Zwembad de Waterdam: zandfilter 200m3 vervangen	78	-	-	-
964	E	Zwembad de Waterdam: zand/coolfilter groen glas vervangen	285	-	-	-
967	E	Zwembad de Waterdam: vervangen beveiligingscamera's	24	-	-	-
4. Tractie						
101	E	Vervanging Renault ZOE Milieu (verv. #726)	-	34	-	-
132	E	Opel Movano V-982-BV	40	-	-	-
141	E	Opel Movano V-983-BV	40	-	-	-
148	E	Opel Movano V-984-BV	40	-	-	-
153	E	Overname Cirkelmaaier Ramsomes van Baanstede	64	-	-	-
182	E	Tractor New Holland T4.75	-	-	54	-
412	E	Aktiewagens (Verv. 2018)	27	-	-	-
634	E	Bode auto Renault Kangoo (Verv.#67)	-	-	-	28
645	E	Overname Electrotruck Melex Cargo van Baanstede (Verv.#175)	-	-	25	-
660	E	DAF Haakarm containerwagen 32-BJV-4 (Verv.#555)	-	-	-	124
664	E	Mitsubishi Fuso Canter 11-BKP-6 (Verv.#603)	-	33	-	-
665	E	Mitsubishi Fuso Canter 14-BKP-8 (Verv.#604)	-	33	-	-
688	E	Zitmaaier Husqvarna (Baanstede)	12	-	-	-
722	E	2019 Tractor 4 wielig Dijkzicht	-	-	14	-
733	E	Containerbakken 2024	-	54	-	-
808	E	Vervanging M.A.N. riool combiwagen	-	-	-	309
809	E	Vervanging Iveco rioolreparatiewagen	-	-	93	-
810	E	Vervanging Renault Kangoo Monteur (elec)	-	32	-	-
811	E	Vervangen Peugeot Partner VS-137-D (Baanstede)	17	-	-	-
812	E	Vervangen Peugeot Boxer VS-412-K (Baanstede)	29	-	-	-
813	E	Vervangen Peugeot Boxer VS-415-K (Baanstede)	29	-	-	-
814	E	Vervanging Peugeot Boxer VS-418-K (Baanstede)	29	-	-	-
815	E	Vervanging Peugeot Boxer (VS-759-B (Baanstede)	29	-	-	-
816	E	Opel Movano V-985-BV	41	-	-	-
817	E	Vervanging Mitsubishi Canter 38-BKN-8	-	-	-	76
818	E	Vervanging Schuitema mini zoutstrooier	-	23	-	-
819	E	Vervanging aanhangwagen Biga B 74	-	36	-	-
820	E	Vervanging aanhangwagen Biga B 75	-	29	-	-
821	E	Vervanging maai en veegboot	-	-	-	96
823	E	Vervanging DFSK electrische truck	-	-	38	-
824	E	Vervanging Kubota mini trekker (Zeevang)	-	-	22	-
825	E	Maaidek (Zeevang)	-	12	-	-
826	E	Takkenversnipperaar (Zeevang)	-	36	-	-
827	E	Electrisch voertuig Goupil 57 Werken +	-	30	-	-
828	E	Electrisch voertuig Goupil 54 Werken +	-	30	-	-
873	E	Vervanging veegmachine RAVO (Verv.#506 en #507)	-	-	-	229
970	E	Plaatsen van laadpalen locatie Mgr. Veermanlaan Volendam	60	-	-	-
5. Algemeen						
Automatisering						

966	E	Informatiestrategieplan 2026	-	-	-	300
Gemeentelijke huisvesting						
228	E	Zeestraat 35a; Automatische schuifdeuren 2x	-	27	-	-
229	E	Zeestraat 35a; inbraak en brandmeldinstallatie	-	-	24	-
461	E	Zoutopslag; Vervangen dakplaten	-	-	-	25
855	E	Stadskantoor: vervangen brandmeldinstallatie	-	31	-	-
856	E	Stadskantoor: vervangen inbraakalarminstallatie	-	19	-	-
898	E	Zeestraat 35a: renovatie natte groepen	-	-	-	30
949	E	Stadskantoor: splitsystemen airco	-	135	-	-
953	E	Stadskantoor: vervangen regelkasten lucht en verwarming	103	-	-	-
971	E	Contant geld automaat	18	-	-	-
Onderwijshuisvesting						
740	M	Investeringskosten huisvesting onderwijs 2022 (Integraal Huisvestingsplan)	2.800	-	-	-
741	M	Investeringskosten huisvesting Onderwijs 2023 (Integraal Huisvestingsplan)	-	12.000	-	-
948	M	Voorbereidingskrediet voor vernieuwbouw van de Nieuwe School te Edam	250	-	-	-
Overige gebouwen						
553	E	Stadhuis Edam; Brandmeldinstallatie	24	-	-	-
778	E	Singel: Vervangen coating	-	-	17	-
780	E	Singel: Zonnepanelen - alleen eigen verbruik	-	41	-	-
781	E	Singel: Ledverlichting - direct	49	-	-	-
858	E	Stadhuis Damplein 1: CV ketel vervangen	-	27	-	-
859	E	Stadhuis Damplein 1: aanpak buitengevel	-	-	-	62
911	E	Singel Burgm Versteeghsingel: Warmteopwekking	-	-	173	-
912	E	Brandweerkazerne Oosthuizen: dakbedekking herstellen	-	22	-	-
913	E	Speeltoren Lingerzijde 1: renovatie speelhamers en -klepels	80	-	-	-
914	E	Kerktoren Raadhuisstraat 61: renovatie toren	108	-	-	-
965	E	Stadhuis Edam: regelkast warmteopwekking vervangen	-	16	-	-
Speelwerktuigen						
744	M	Speeltoestellen 2023	100	-	-	-
745	M	Speeltoestellen 2024	-	100	-	-
746	M	Speeltoestellen 2025	-	-	100	-
747	M	Speeltoestellen 2026	-	-	-	100
Eindtotaal			**13.070**	**75.971**	**3.734**	**3.997**

Indeling Producten 2023-2026

Bij de totstandkoming van de begroting 2023-2026 zijn de overkoepelende programmadoelen op basis van going-concern beschreven. Onder programmadoelen worden specifiek voor deze periode benoemde doelen gedefinieerd. Producten zijn eenheden waarin de inzet van mensen en middelen financieel wordt doorvertaald en gekoppeld aan een doel. Producten kunnen nog verder opgesplitst zijn in subproducten, die voor interne sturing en verantwoording gebruikt worden. Hierover wordt niet extern gerapporteerd.

In onderstaand overzicht is een samenvatting opgenomen van de begroting, ingedeeld naar de nieuwe productindeling. Het overzicht kent een aantal verschuivingen ten opzichte van de vorige raadsperiode, die onder de tabel nader is toegelicht. De verschuivingen zijn o.a. noodzakelijk omdat werkzaamheden in de afgelopen raadsperiode door andere organisatieonderdelen worden uitgevoerd. De tabel laat ter informatie de productsaldi per jaarlaag zien, inclusief reservemutaties.

Bedragen x €1.000		2023	2024	2025	2026
Programma 1 Bestuur					
1.1 Goed bestuur					
1.01	Algemeen bestuur	676	695	714	734
1.02	Dagelijks bestuur	906	926	951	976
1.03	Regionale samenwerking	234	238	243	248
1.04	Rekenkamer	30	31	32	32
1.05	Burgerparticipatie	44	44	45	45
1.06	Communicatie en voorlichting	424	437	447	457
1.07	Overhead	12.830	13.464	14.080	14.614
Programma 2 Publiek, veiligheid en juridische zaken					
2.1 Een veilige leefomgeving					
2.01	Bezwaar- en beroepsschriften	200	204	208	212
2.02	APV en bijzondere wetten	296	304	314	324
2.03	Integrale Veiligheid	1.127	1.151	1.124	1.143
2.04	Crisisbeheersing en Brandweer	3.020	3.021	3.023	3.021
2.2 Dienstverlening burgerzaken op niveau					
2.05	KCC/Burgerzaken	1.148	1.056	1.237	1.283
Programma 3 Ruimtelijke Ontwikkeling					
3.1 Kwalitatief hoogwaardige en duurzame leefomgeving					
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	225	222	231	237
3.04	Omgevingsprogramma	778	789	774	825
3.05	Ruimtelijk onderzoek en beleid	529	548	568	589
3.06	Wonen	116	119	123	126
3.07	Duurzaamheid	4	53	173	175
3.08	Omgevingsvergunning	543	705	768	829
3.09	Bouw- en woningtoezicht	205	212	220	228
3.10	Grondexploitatie	35	21	-	-
3.11	Overige gronden	-11	133	111	180
3.15	Omgevingswet implementatie	-	-	-	-
3.2 Ruimte voor economie en bedrijvigheid					

3.01	Economische zaken	120	125	130	136
3.12	Markten en standplaatsen	-86	-87	-85	-84
3.3 Ontspanning binnen handbereik					
3.02	Toerisme	347	355	364	366
3.13	Kermissen en volksfeesten	114	120	129	139
3.14	Recreatie	88	88	91	92
Programma 4 Ruimtelijk Beheer					
4.1 Schoon en verzorgd					
4.03	Straatreiniging	791	812	838	860
4.11	Groenvoorzieningen	2.603	2.727	2.858	2.943
4.13	Afvalstoffen	-1.369	-1.195	-1.259	-1.344
4.14	Riolering	-1.613	-1.694	-1.746	-1.779
4.16	Begraafplaatsen	50	53	59	64
4.17	Ongediertebestrijding	3	3	3	3
4.2 Bereikbaar en veilig					
4.01	Wegen, paden, pleinen	4.034	4.144	4.292	4.328
4.02	Openbare verlichting	944	958	972	985
4.04	Gladheidsbestrijding	224	228	233	239
4.05	Bruggen	745	748	752	752
4.06	Verkeer	783	725	721	733
4.07	Havens	212	244	250	255
4.08	Waterhuishouding	652	649	672	694
4.15	Parkeren	241	250	255	265
4.3 Toekomstbestendige data-infrastructuur					
4.10	Centrale Antenne Installatie	-765	-838	-851	-865
Programma 5 Sociaal Domein / Samenleving					
5.1 Preventie					
5.01	Preventie voorliggend veld	4.045	4.064	4.093	4.137
5.02	Onderwijs inc. huisvesting	2.664	2.772	3.132	3.121
5.03	Talentontwikkeling	672	675	677	681
5.04	Sportstimulering jeugd	594	617	604	628
5.05	Alcohol- en drugsontmoediging	170	171	172	173
5.2 Toegankelijkheid					
5.06	Jeugdhulp en ondersteuning	8.077	7.945	7.354	7.363
5.07	WMO Maatwerkdienstverlening	5.057	5.049	5.067	5.085
5.08	Sportaccomodaties	1.877	2.095	2.205	2.181
5.09	Zwembaden	646	694	702	705
5.10	Kunst en Cultuur	522	525	545	546
5.11	Bewegingsonderwijs	222	227	231	235
5.12	Sportverenigingen	107	109	111	111
5.13	Nazorg Nieuwjaarsbrand	106	105	104	104
5.3 Bestaanszekerheid					

5.14	Werkplus	2.464	2.423	2.421	2.427
5.15	Participatie en schuldhulpverlening	1.556	1.592	1.615	1.645
5.16	Inburgering	672	648	631	646
5.4 Samenkracht					
5.17	Openbare Bibliotheken	690	692	692	692
5.5 Partnerschap					
5.18	Gezondheidszorg algemeen	506	505	516	527
5.19	Media	54	54	54	54
Programma 6 Financiën & Algemene dekkingsmiddelen					
6.1 Optimale inzet en beheer van financiële middelen					
6.01	Beleggingen en treasury	-308	-428	-543	-512
6.02	Onroerende-zaakbelastingen	-6.084	-6.293	-6.493	-6.690
6.03	Overige belastingen	-1.408	-1.552	-1.697	-1.732
6.04	Algemene uitkering	-56.805	-59.469	-62.437	-61.414
6.05	Beheer Overige Gebouwen	240	211	181	188
6.06	Controle gemeentefinanciën	107	110	113	116
6.07	Overige baten en lasten	344	444	444	444
[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Conform de artikel 2 van de financiële verordening, stelt de Raad elke raadsperiode de programma-indeling vast. In deze bijlage is een voorstel opgenomen voor de nieuwe productindeling binnen deze programma's.

Producten zijn eenheden waarmee doelen bereikt worden, en hebben daarom een directe relatie met de programmadoelen. Dit heeft een aantal wijzigingen tot gevolg, omdat in het verleden wellicht producten zijn ondergebracht waar de activiteiten tot uitvoering komen. Dit kan verschillen met waar iets programmatisch past qua doelen.

Ter illustratie, zijn in bovenstaande tabel de begrotingssaldi in de nieuwe productindeling ondergebracht, hieruit blijkt dat het begrotingssaldo aansluit met de begroting op basis van oude indeling.

De grootste wijzigingen in de gedefinieerde producten hebben plaatsgevonden binnen programma 5, waarbij nadrukkelijk aansluiting is gezocht met het nieuw integraal beleidskader dat recentelijk is vastgesteld door de Raad. Binnen de programma's heeft het College de bevoegdheid om budgetten tussen producten te herverdelen. Een aantal voorstellen, is echter programma-overstijgend. Hieronder wordt toegelicht welke wijzigingen dit zijn:

- De producten begraafplaatsen en ongediertebestrijding viel voorheen onder programma 5, maar passen programmatisch gezien beter bij programma 4.

- De afschrijving op de investering Europaplein was voorheen ondergebracht onder het product stedelijke vernieuwing binnen programma 3, maar pas beter bij wegen, paden en pleinen onder programma 4. Er zijn verder geen activiteiten op het gebied van stedelijke vernieuwing dus dit product kan worden opgeheven.

- Diverse activiteiten op het gebied van recreatie vielen voorheen onder programma 5, maar passen programmatisch gezien beter bij programma 3, ontspanning binnen handbereik.

- De toiletten op de parallelweg vielen voorheen onder recreatie programma 5, maar zijn ingezet ter bevordering van toerisme en derhalve daaronder ondergebracht.

- Panden die van oudsher onder sociaal domein vielen, maar inmiddels geen directe relatie meer hebben met doelstellingen binnen sociaal domein zijn ondergebracht in programma 6, beheer overige gebouwen.

- Economische zaken en toerisme is gesplitst in twee separate producten, omdat deze een verschillend doel dienen en zodoende beter wordt aangesloten op doelgericht werken.

- Markten en standplaatsen viel voorheen onder programma 4 maar past programmatisch gezien beter bij programma 3, ruimte voor economie en bedrijvigheid.

- Kermissen en volksfeesten viel voorheen onder programma 4, maar past programmatisch gezien beter bij programma 3, ontspanning binnen handbereik.

Bijdragen Verbonden partijen

Bedragen *€1.000		Begroting		Meerjarenraming		
Gemeenschappelijke regelingen		2022	2023	2024	2025	2026
1.03	Metropoolregio Amsterdam	-59	-60	-61	-63	-64
1.07	Streekarchief Waterland	-373	-315	-316	-308	-308
2.03	Integrale Veiligheid	-67	-88	-88	-89	-89
2.04	Veiligheidsregio ZW	-2.733	-2.783	-2.783	-2.783	-2.783
3.04	Milieubeheer	-176	-259	-265	-272	-278
4.14	Riolen	-26	-26	-26	-27	-28
5.05	Stichting Werkplus	-2.337	-2.352	-2.304	-2.296	-2.296
5.10	Nazorg ondersteuning Belangenvereniging	-40	-40	-40	-40	-40
5.11	Jeugdgezondheidszorg	-1.177	-1.182	-1.194	-1.210	-1.226
5.14	Algemene Gezondheidszorg	-359	-369	-377	-385	-394
5.22	Zwembad de Waterdam Harlingenlaan 25	-752	-763	-782	-802	-809
5.27	Landschap Waterland	-35	-36	-38	-40	-43
	Totaal Lasten	-8.134	-8.272	-8.274	-8.315	-8.359

Taakstellingen/nader uit te werken

In de begroting van de gemeente Edam-Volendam is een structurele taakstelling opgenomen binnen product 5.13 van Sociaal Domein van € 217.500 welke in de loop van het komende jaar geconcretiseerd en uitgevoerd zal worden.

Ondertekening

Aldus besloten door de gemeenteraad van
Edam-Volendam in zijn openbare vergadering
d.d. 3 november 2022,

de griffier,
mr. M. van Essen.

de voorzitter,
L.J. Sievers

